

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

19'uncu Birleşim

15 Aralık 1994, Perşembe

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I GELEN EVRAK	2171
II BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
A- BİLGİYE SUNULANLAR	
1. Bağımsız Girne Milletvekili Sayın Ali Özkan Altınışik'in yurt dışı izin istemi.	2172
III ÖZEL GÜNDEM	
- 1995 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşülmesi.	
1. Program 14; Mahkemeler Bütçesinin görüşülmesi.	2173-2203
2. Program 15; Hukuk Dairesi Bütçesinin görüşülmesi.	2203-2230
3. Program 04; Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı Bütçesinin görüşülmesi.	2231-2353
4. Program 18; Polis Genel Müdürlüğü Bütçesinin görüşülmesi.	2354-2399

- 2171 -

I GELEN EVRAK LİSTESİ

FAALİYET RAPORLARI

1. Başsavcılığın, Hukuk Dairesinin 1993 Yılına ilişkin Faaliyet Raporu. (Başkanlığa Geliş Tarihi:15 Aralık 1994)

BİRİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 10.17

BAŞKAN - Başkan Vekili Olgun Paşalar

KATİP - Mehmet Emin Karagil

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin, III'üncü Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın, 19'uncu Birleşimini açıyorum. Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır. Şimdi gündem gereği görüşmelere geçiyoruz. Önce Başkanlığın Genel Kurula sunuşları yapılacaktır. Okutulup bilgiye sunulacak bir tek husus vardır. Bağımsız Girne Milletvekili Sayın Ali Özkan Altınışik'in yurt dışı izin istemi . Lütfen okur musunuz.

II BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

KATİP -

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

14.12.1994

Sağlık nedenleri ile yurt dışına gideceğimden dolayı 5-6 gün Meclis Birleşimlerine katılamayacağım. Gereği için bilgilerinize arz ederim.

Ali Özkan Altınışik
Bağımsız Milletvekili

III ÖZEL GÜNDEM

BAŞKAN - Gereği yapılmıştır. Sayın milletvekilleri; Şimdi genel kurulca onaylanan görüşme programı uyarınca, 1995 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısını görüşmeye devam ediyoruz. Önce dünkü günlük program gereğince görüşülmesi gereken, ancak bugüne ertelenen Program 14 Mahkemeler Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KATİP -

Program 14 Mahkemeler. Alt Program 01 Mahkemeler. Personel Giderleri; 62 milyar, 310 milyon, Cari Giderler; 2 milyar 560 milyon 400 bin. Yatırımlar 600 milyon. Transferler yok. Alt Program Toplamı 70 milyar 470 milyon 400 bin. Program Toplamı 70 milyar 470 milyon 400 bin .

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Mahkemeler Bütçesi üzerinde söz isteyen var mı? Sayın Angolemliler, Sayın Celal. Başka söz isteyen?...Buyurun Sayın Angolemliler.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Bütçe görüşmeleri başlayalı, söz alan arkadaşlarımız, hemen hemen hepsi de ülkemizin çok dar bir boğazdan geçmekte olduğunu, ekoominin çökme noktasına geldiğini vurguladılar. Gerçekten bu durum, sadece burada konuşmalarda dile getirilmiyor, aynı şekilde halk arasında da, halkın sıkıntılar içerisinde olduğunu gözetleyerek bu durumun farkına varılmaktadır. Ekonomi çöküşe geçince, bir alt kurum olduğu için, her tarafı etkilemektedir. Adaleti de etkilemeye başlamıştır. Çünkü geçimsizlik içerisinde giren insanlar, alım gücü düştükçe, suçlar da armaktadır. Ama her ne pahasına olursa olsun, adalet bu çöküşte yıkıntılar arasından mutlaka fark edilmelidir, mutlaka adaletin yıkılmaması için, yüksekte kalıp yurttaşlar tarafından fark edilebilmesi için elimizden geleni yapmak durumundayız. Ekonomik sıkıntı var diye, adalette tasarrufa gitmemeliyiz. Tasarrufu hiç düşünmemeliyiz.

VEHBİ Z. SERTER (Lefkoşa) (Yerinden) - Vallahi şiir gibi okursun Allah için. Bravo. Angolemliler tamamdır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; halkımız her konuda şikâyet edebilir, ama halkımızın adalet konusunda, adaletten şikâyet etmemesini sağlamak durumundayız. Çünkü adalet ülkemizin temelidir, adalet yıkılınca, tamiri zordur, olanaksızdır. Bu nedenle, adaleti ayakta tutmalıyız. Her türlü ihtiyacını cömertçe karşılamak durumundayız. Başka alanlar için tasarrufa gidilebilir, ama adalet için gidilmemelidir. Yurttaşlarımız haksızlığa uğradığında, bu memleketin mahkemeleri var diyebilmelidir. Ben giderim mahkemeye, hakkımı alırım demelidir. Bu durumu biz yaratmak zorundayız Sayın Başkan, sayın milletvekilleri.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemize baktığımızda, alışık olmadığımız suçlarla karşı karşıya gelmekteyiz. Bunun birçok nedenleri vardır. Bir tanesi ve en önemlisi, sözlerimin başında söylediğim, ekonomik nedendir. Diğer bir tanesi de, suçların diğer artmasına ya da çeşitlenmesine neden diğer bir etken de, ülkemize kimlikle girişlerdir, kaçak işçi olaylarıdır.

Yapılan bir incelemede bize açıklandığına göre ağır ceza mahkemelerinin gündemini oluşturan suçların %60'ı dükkân açmadır, hırsızlıktır, bu türden olaylardır. Bu ülkede adalet dağıtımının süratle yapılmasında büyük bir gereklilik vardır. Her zaman söylenmektedir, gecikmiş adalet, adalet değildir. Peki süratlanması için ne yapılması gerekir? Sözlerimin başında da söylediğim gibi, tasarruf nedenleri ile, ekonomik darboğazda olma maazaretleri ile mahkemeler, yahu da adalette tasarrufa gidilmemelidir. Bugün yargıç ihtiyacımız vardır. Mutlaka bu sorun çözülmelidir. Yeteli yargıç görev başında olmalıdır. Bunu Hükümet mutlaka başarmalı. Teknolojiye hiç vakit kaybetmeden mahkemeler geçmek durumundadır. Bilgisayar başta olmak üzere, teknolojik diğer araçlardan mahkemelerimizin süratle yararlanması gerekmektedir. Bu konuda bütçeye geçmiş yıllarda bir miktar para konmuş, bu yıl da konmuş ama önemli olan bunun artık hayata geçirilmesidir. Mahkemelerin bina sorunları, araç-gereç sorunları, personel sorunları çözümlenmelidir. Hiçbir zaman mahkemeler e, personelim yoktur, aracımız yoktur gibi şikâyetlerle bize gelmemelidir. Onları o seviyeye getirmeliyiz ki, ihtiyaçlarını karşılamalıyız ki, onlar da adaleti süratle zamanında dağıtabilsinler.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu Meclisimizde olan sorun, mahkemelerde de vardır. Nedir buradaki sorun? Meclis Bütçesi görüşülürken dile getirmiştik, yasalar dağınıktır, 100 defa değişikliğe uğramıştır ve bunları bir araya toparlayıp getiremedik ve bir milletvekili olarak bu yasalardan süratle yararlanamıyoruz. İstedikimizi istediğimiz yerde bulmakta büyük zaman ayırmaktayız. Bize yardımcı olmak isteyen Meclis personeline bu konuda büyük sıkıntılara girmektedir. Aynı durum mahkemelerde de vardır. Alınan mahkeme kararlarının derlenip, toparlanması lâzım, yargıçların da, avukatların da o derlenmiş kararlardan yararlanması lâzım. Bu konuda gerekli düzenlemeyi bu Meclisin yapması, Hükümetin bu konuda öncülük yapması gerekmektedir ve bu kararlar herkese açık olmalıdır. Bir yargıç, bir avukat istediği zaman gidip bu kararlardan yararlanmalıdır.

HÜSEYİN CELAL (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bir komisyon kuralım kendilerine, kararlarını derlesinler.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Onların bünyesinde... Bunu Meclis bile yapamadı değerli kardeşim. Onların bünyesinde bir birim oluşturabiliriz. Ayrı bir birim oluşturabiliriz. Adına Toparlama Dairesi mi deriz, onu artık isimlendirmek kolay bir iştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemiz çok küçüktür. İki avukatın bir araya gelip konuşması bile, davalılar ve davacılar tarafından hoş karşılanmamaktadır. Ben Hasan'ı dava ettim. Benim avukatımla Hasan'ın avukatını bir gün, bir lokantada, bir yerde gördüğümde içime şüphe girmektedir. Küçük ülkelerin bu bir sorunudur. Buna bile tahammül edemeyen halkımız, artık düşününüz, yargıçlar konusunda vaziyet ne hal almaktadır. Bu nedenle, yargıçlarımız mahkeme personelinin özlük haklarını, ödeneklerini mutlaka iyi bir seviyeye getirmek durumundayız.

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Anlamadık burasını.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Maaşlarında da, her türlü özlük haklarında da gerekli düzenlemeyi yapmak durumundayız. Sözlerimin başında söyledim. Mahkemeler konusunda tasarruf düşünülmemelidir. Bir yargıcın borçlanmamasını sağlamalıyız Sayın Başkan, sayın milletvekilleri. Çünkü bunlar, bağımsız olarak çalışmaktadırlar. Halkın nazarında güven uyandırmaları durumları vardır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; avukatlar da mahkemenin vazgeçilmez bir parçasıdır. Bu nedenle, avukatların çalışma şartlarını mutlaka iyileştirmek durumundayız. Avukatları çağdaş bir yasaya kavuşturmak durumundayız. Bu konu açılmışken, elde ettiğim bilgilere göre, avukatlar kendi aralarında çağdaş bir avukatlık yasası için çalışmaktadırlar. Avukatların da bu çalışmalarını dikkate alınarak çağdaş bir avukatlık yasasını gündeme getirmeliyiz.

HÜSEYİN CELAL (Yerinden) (Devamla) - Getirdik.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Çıktı mı?

HÜSEYİN CELAL (Yerinden) (Devamla) - Çıktı çıktı. Geldi yani, Meclise geldi.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; birkaç konuya daha değinmek istiyorum.

Bir tanesi, yaşamakta ve görmekteyiz ki, haksızlığa uğrayan birçok dar gelirli insanımızın bu pahalı adalet nedeni ile haklarını arayamadıklarıdır. Nasıl ki bugün bir yurttaşımız hasta olur da ilâçlar o denli pahalıdır ve bu pahalılık nedeni ile doktorun verdiği reçeteyi yırtıp atan hastalarımız vardır.

Çünkü ilâç fiyatları çok yüksektir. Nice hasta insanımız eczane kapısında o ilacın yüksek olduğunu gördüğünde ilaç almaktan vazgeçer ve kendisini artık bırakır, ben ilâç almadan da iyi olurum der. Aynı şekilde ülkemizde haksızlığa uğramış nice insanımız mahkemelere baş vuramamaktadır. Bir örnek vermek gerekirse, sendika sahibi, sandikaya bağlı olan memurlarımız veya çalışanlarımız, sendikasına başvurur, benim bu mahkememi benim bu uğradığım haksızlığı sen ara der ve sendikalar aramaya koyulur. Zaman zaman da başka kuruluşlardan yardım isterler. Ya o istemeyenler, haksızlığa uğrayıp da hakkını aramayanlar? Bu nedenle bu konuları da düşünmek durumundayız. Düşününüz bir yurttaş, hakkını maddi sorunlarından dolayı arayamaz durumdadır ve bu şekilde olan birçok dar gelirli insanlarımız vardır, bunu da düşünmek durumundayız. Bugün bazı konularda bir avukat tutulur der düzenlemelerimiz. Ama bana göre onu biraz daha aşmak, biraz daha geliştirmek gerekir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir de tecil kurumunun artık düşünülmesi gerekir. Bu müessese Türkiye'de de vardır, bunun da ülkemizde olması büyük yarar getirecektir. Caydırıcılığı yaşama geçirecektir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hukuk Dairesi görüşülürken yine mahkemeleri de bağlayan görüşlerimizi Hukuk Dairesi Bütçesi görüşülürken buradan dile getireceğiz. Ben sözlerimi şöyle tamamlamak istiyorum. Adalet çok önemlidir. Yıkıldı mı, güvenilirliğini kaybetti mi, bir kere daha onu etkin duruma, güvenilir duruma getirmek uzun yıllar alır. Bu da ülkemize çok zarar verir, bizi yok olmaya doğru dahi götürür. Bu nedenle adalette tasarrufu düşünmeyelim, adalet mekanizmasının çağdaş bir şekilde çalışıp, adaleti yerine getirmesi için her türlü ihtiyacını karşılayalım. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Angolemlî. Söz sırası Sayın Hüseyin Celal'da. Buyurun Sayın Celal.

HÜSEYİN CELAL (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Mahkemeler Bütçesi görüşülürken, eminim her yıl üç aşağı, beş yukarı aynı şeyler söylenir. Değişen pek birşey yok. Meclis üstelik mahkemelerden oldukça da uzaktır, etkisi daha da az olur.

Ben, burada yapacağım, bugün yapacağım bir konuşmanın benzerini birkaç yıl önce, bir adli yıl açılış töreninde, Baro adına yapma fırsatı bulmuştum. Ve dost acı söyler misali, adalet mekanizmasına oldukça sert eleştiriler de getirmiştım. Konuşmamı bitirdikten yarım saat sonra Yüksek Mahkemeden, heyetten, yaptığım eleştirilerden ötürü bir de teşekkür aldım. Ne kadar haklı olduğum da söylendi. Ancak bugün, kaç yıl geçti aradan, üç-dört herhalde yıl geçti, aynı konuşmanın bir benzerini yapmak ihtiyacı hissediyorum. Değişen birşey yok. Ve bu konuşmayı yaparken, acaba bu şekilde konuşma bir çare olmadığına göre, başka birtakım yöntemler düşünmek mi gerekiyor diye de düşünüyorum. Ancak bu yöntemlerin ne olacağını sormayın, söyleyemem. Yok çünkü. Burada konuşmaya demek ki devam edeceğiz ve bu böyle olduğuna göre de, konuşmaya başlayalım.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; adalet gerçekten çok önemli bir kuruluş. Her yerlere adalet mülkün temelidir diye sloganlar da, atasözleri de yazıyoruz. Ve pek anlamını düşünmeden de yazıyoruz aslında. Mülk, maldır. Yani maldır, mülktür, ama ondan evvel de Türkçeye baktığımızda, devlettir. Eskiden mülk, devlet anlamında kullanılıyordu. Ve adalet mülkün temelidir derken, aslında adalet devletin temelidir demek istenmiştir, ama sorun 100 kişiden 90 kişiye, adalet malın temelidir diye yorumlayacaktır bunu.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Bilgisizlik.

HÜSEYİN CELAL (Devamla) - Adalet mülkün, devletin temelidir derken de, sadece mahkemelerdeki adaletten de söz edilmez. Devletin her gücünde bu, hükümet olsun, yasama olsun, idare olsun, hükümetin altında olmakla birlikte, hepsinde adaletin olması gerekir. Her işimizde adil olmalıyız düşüncesi vardır. Olabilir miyiz? Oluyor muyuz? Onu tartışacağız.

1974 sonrası, herşeyde olduğu gibi, her konuda olduğu gibi, adalet konusunda da büyük bir değişim yaşamaya başladı bu toplum. Belirli kalıplar vardı, belirli şekiller vardı bu toplumda. Yavaş yavaş başlayıp hızlanan bir olay gördük, değişim. Bu değişim, aslında bu toplumda hâlâ devam ediyor. Bu, adalette de böyle oldu. İyiden kötüye doğru oldu bu bugüne kadar ve devam ediyor. Bir düşüş, bir dibe gitme, birçok alanda, birçok kurumda, adalette de yaşanmaktadır. Belki bir noktaya kadar gidip durması gerekecek ve ondan sonra değerler yükselmeye başlayacak. Olması gereken değerler. O bir ayrı tartışma konusu.

Mahkemelere baktığımızda, yargıç var, savcı var, avukat var ve bütün bu mahkemelerde görülen işleri yönetmek üzere, bir yardımcı personel vardır. Dava açılır. Mukayyitlikte açılır. Orada memurlarla yüz yüzesiniz. O dava karşı tarafa tebliğ olunur.

Bunu memurlar yapar. Karşı taraf oluşur, yazılı müdafaasını verir, mukayyitliğe verir. O yazılı müdafaası bir şekilde davacıya bildirilir. Özet gidelim, kısa gidelim. Karar alınır. O karar uygulanacak. Kararı kim alır? Hakim alır, yargıç alır, tarafsız, bağımsız, her türlü etkiden uzak, kendi vicdanına göre karar veren yargıç alır kararı. Ama bu kararı tebliğ ve icra memurları uygular ve tebliğ ve icra memurları bu memlekette o konuşmada da söylemiştim bizzat, herkes de ordaydı, rüşvet alırlar. Ama bu olayın üzerine gidilemez. Bir işi yapsınlar diye rüşvet alırlar. Yapmasınlar diye rüşvet alırlar. Belki hepsi değil, ama büyük çoğunluğu, iddia ederim, büyük çoğunluğu rüşvet alır ve parasız iş yapmazlar ama bu memlekette bir kurum bulamıyoruz üstüne gidecek. Bu gerçekleri söyleyeceğiz. Bu gerçekleri söyleyeceğiz, çünkü ne yapalım böyle gelmiş, böyle gider düşüncesi de hakim oluyor yavaş yavaş ve ben bunu bizzat yüksek organlarda görevli, oralarda görevli insanların ağzından da yavaş yavaş terennüm edildiğini görmeye başladım. Bu son derece rahatsızlık veren bir durumdur. Demiyorum yargıçlar, yargıçları demiyorum. Ama eğer adaletin içine bir yerde girmişse bu kurt, bu virüs, bunu durdurmak gerekir. Daha önce söylemeseydim sayın milletvekilleri, adli yılın açılış toplantısında, bir kaç yıl önce söylemeseydim burda söylemezdim. Ama tekrarlıyorum burda ve kamuoyunun da artık bu olayın üstüne gitmesi gerektiğine kanaat getirmesini istiyorum. Bu son derece rahatsızlık verici bir şeydir. Böyle bir şeyin duyulması bile büyük zarar verir. Ama duyulmuş, her yerde de konuşuluyor. Bugün herhangi biriniz, herhangi bir avukata açın telefonu ve sorun, alacağınız yanıt budur. Kesin delil isterler. Yani bir avukat ve avukatlardan alırlar bu paraları, avukatlardan maaşlı olanlar vardır.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Kim? Yargıç?

- 2182 -

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çok ciddi şeyler söylüyorsun.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Yok, yok yargıç değil...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İcra memurları.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Tebliğ memurları, icra memurları.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Çok önemli bir şey yahut.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa) (Yerinden) - Büyük bir ithamdır bu.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Bunu dört sene önce ben adli yılın açılışında da söylemiştim diyorum ve orda söylediğim için burda tekrarlama hakkımı kendimde buluyorum. Çünkü burda müdafaa edecek durumda değildirler kendilerini. Ama orda da söylenmiştir. Ama...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ama ispat da ister bu. Çok önemli bir konu, ispat da ister.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Söylüyorum, milletvekili arkadaşlarım tanıdıkları avukat arkadaşları vardır, açsınlar telefonu ve sorsunlar ve ondan sonra gelip bana neticeyi söylesinler, ben ona razıyım. Önlenmiyor. Önlenmiyor. Yerinde herkes de duruyor. Kabahat Kamu Görevlileri Yasasında. Şöyle zorlukları var, böyle zorlukları var, disiplin bakımından işlem yapmak için bile diyorlar, onlar bile bu Kamu Görevlileri Yasasını bu kadar zor görüyorlar. Değil aslında Kamu Görevlileri Yasası altında işlem yapmak. Kaldı ki bu bilinen bir gerçek, bir yerde eğer polis ilgilense, savcılık ilgilense konuyla, sonuçlandırmak gayet basittir. Daha bilgi isteyen olursa verebilirim özel olarak da. Dost acı söyler demiştim yani, onun için de söylüyorum bunu. Ben ordan gelen bir insanım. Uzun yıllar birlikte çalıştığım insanlar var orda ve bu Kurum için bunları söylerken rahatsızlık hissediyorum

ama vicdanen de rahatım. Çünkü bu kuruma hizmet ediyorum bir noktada söylerken bunları. Ve benim milletvekili olarak da ve avukat olarak da zamanında, görevim bu kuruma karşıdır. Adalet müessesine karşıdır. Bakarsınız bir tebliğ 6 ayda yapılmaz. Niçin diye sorulur? Bulamadık. Adamı bulamayız. Yeri bulamadık, yeni adres verin, diye bildirirler size. Gerekce var.

Yakın bir zamanda olan bir olaydan bahsedeceğim size. Çok önemli bir olay değil. Ancak mentaliteyi çok iyi ortaya koyuyor. İdarenin, Mahkeme İdaresinin tepkisini de çok iyi ortaya koyan bir olaydır. 7-8 ay, 1 sene tebligat yapılmıyor. Niçin soruluyor? Adresiniz yetersiz. Nerededir bu adres? Salahi Şevket Sokağı. CTP binasının karşısından biraz ileride. Aynı yol ve bu adam bulunmuyor. İşyeridir. Gidip baktım şahsen, her gün adam ordadır. Partiye her gittiğimde, baktığımda açık, ismi de yazıyor kapıda, işyeri.Yapılmamış. Oturup şeye mektup yazıldı, mukayyitliğe mektup yazıldı. Memurlarınız ne şekilde programlandılar bilmiyoruz, ama bir şekilde, bir sebepten dolayı programlandılar ve bu adresi bulmuyorlar. Bu adres yerindedir, bu adam yerindedir, gidin ve bulun diye ve ertesi gün de tebligat yapıldı. Tepki yok ama. Cevap yok. Bu yazıya cevap yok. Bu yazı açıkca, bir suçlama vardır orda. Ama buna karşı bir cevap gelmiyor. Bir tepki gelmiyor onu düzeltme yönünde. Yalnız gidip tebligatı yapıyor . Artık rezilliği olacağını biliyor. Bu vurdum duymazlıktır değerli arkadaşlar. Bu vurdum duymazlıktır. Bu vurdum duymazlığa son vermek gerekiyor. Adaleti kurtarmak için önce bu vurdum duymazlığa son vermek gerekir. Aradım bulamadım, mecelle biliyorsunuz Osmanlı hukukunun bir kodeksi, bir derlenmesi. Mecelle de yargıçların nasıl olması gerektiğini çok güzel anlatan bir hüküm vardır. Burdan okumak isterdim doğrusu. Orda bir yargıcın üstün özellikleri anlatılır. Her zaman öyle hareket etmiyor yargıçlarımızın bazıları. Aradaki

seviye farkının, mahkemelerdeki seviye farkının marangoz hatasından kaynaklanmadığının farkında değiller bazıları. Biliyorsunuz yargıç daha yüksekte oturur. Türkiye'de savcı da onun yanında oturur. Savunma daha aşağıdadır. Aslında üçü eşittir. Üçü eşittir ve birçok avukat tartışmalarda bakmayın sizin biraz daha yüksekte oturduğunuza, o bir marangoz hatasından kaynaklanmaktadır, benim görevim de adaletin tecellisini sağlamaktır seninki gibi demektedirler yargıçlara. Bunu bilen çok yargıcımız vardır elbette. Ona göre davranırlarda . Ancak bazıları da, söyleyeceğim, çünkü vatandaşın ve avukatların önemli bir bölümünün şikâyetidir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Söyle kardeşim, söyle.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Orda oturuyorlar, oturduğunda bir mahkemeye hakaret olayı var bizde. En küçük bir saygısızlığınız mahkemeye hakaret, ceza-i anlamda bir hakaret olarak tanımlanabilir.

ve derhal o an yargılanıp hapse gönderilmenizi de gerektirebilir. Avukatlar sürekli bu tehdit altındadırlar bazı yerlerde.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - "Contempt of court."

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - "Contempt of court"; evet. İngiliz Hukukunda vardır. Türk Hukuk Sisteminde yoktur, bu şekliyle yoktur en azından. Bu bir tehdittir sürekli ve biraz da kendi sorunlarını, kişisel sorunlarını, kişiliği itibarıyla işine aktaran insanların elinde müthiş bir silâh oluyor. Her an karşısında çalışmakla görevli avukatlar, hatta savcılar da iğne üstünde oturuyorlar. Bunun hiç de demokratik bir olay olmadığını düşünüyoruz. O hakim, bazıları, kesin olarak tenzih ederim önemli bir bölümünü, kime gittiği de bellidir sözlerimin. İlgili makamlar bileceklerdir. Çocuğuyla da bir sorunu olabilir, eşiyle bir sorunu olabilir, akşamdan kalma da olabilir, biraz başı ağrıyabilir sabahleyin. Onun için karşısına gelen avukatı, karşısına gelen vatandaşı haşlama ihtiyacı hissedebilir. Geçende bir vatandaş anlattı, onu da söyleyeceğim, adam bakkal, bir davasını ispat ediyor, bir alacağı var, bakkaliye alacağı, mahkemeye gitmiş. Karşı taraf mahkemeye gelmemiş. Avukatıyla girmiş, son derece saygılı ve kibar bir biçimde, bakkal yurt dışından gelmeydi, 20-30 sene İngiltere'de yaşamış birisi, o ölçülerde muamele bekliyor devletten. Efendim aşağı, efendim yukarı konuşarak, ispat ediyor davasını ve bakkal defterini sunuyor kendisine, işte alacağım burda yazılı diye. Kaptı defteri fırlatmış adamın yüzüne, bağıırıp, çağırdı, epeyi hakaret etti. Vatandaş dışarı çıktığında avukatına sormuş, bu adamın kafasına bu masayı alıp vursaydım ne olurdu, ne kadar hapis olurdu diye. Yakında yargıçların da yürüyüş yaptıklarını, Geçitkale'de mesela...

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Öğretmenler.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Görürsek çok hayret etmeyelim. Evet, mahkemelere saygı duyacağız. Yargıçlara saygı duyacağız ama o saygıyı evvela kendileri yaratacaklar. Yasanın gücüyle değil, zorbalıkla değil, kendileri yaratacaklar. Mevkiyle yükselmeyecekler. Mevki onlarla birlikte yükselecek. Onların tavırlarıyla o mevkiler gerçekten saygıya değer mevkiler olacak. Bazıları için söylüyorum ve bu konuda gerekli uyarıları yapmak, kendi içinde, bütünlük içindeki bir sistem olarak yine yargıya düşmektedir. O saygınlığı kendi kazanacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; araç-gereç konusunda gerçekten, bina konusunda mahkemeler son derece yetersiz şartlarda çalışmaktadırlar. Bu bir gerçektir. Gidin ve görün, devlet dairelerinin en fukarası mahkemelerdir. Bu sağlanmalıdır elbette. Hüseyin Angolemlî arkadaşşıma kesin olarak bu konuda katılıyorum, hiç şüphe yok. Personel konusunda da büyük yetersizlikleri vardır. Özellikle kitabet kadrolarında, mukayyitlik hizmetleri sınıfıdır yanılmıyorsa, o kadrolarda eğitimli, yetişmiş eleman eksikliği vardır

ve bu işleri yapan arkadaşlarımız orda, memurlarımız çok ağır bir yük altındadırlar. Gidin, gerçekten 8 saatlerini dolu dolu çalışarak geçirmektedir bu insanlar. Öyle memuru da kutlarım, önünde şapkamı çıkarırım. Bu devletin memurunu öyle çalıştığında. Ve mahkemelerde gerçekten çok iyi çalışan memurlarımız vardır. Onları eğitilmiş memurlarla takviye etmek gerekiyor. Hizmetiçi eğitim hemen hemen yoktur ve emekli ola ola bu tür memurlar, hizmet zayıflamaktadır gittikçe. Bir dönemde 4 mukayyidin, çok iyi yetişmiş mukayyidin hepsinin birden emekli olduğunu hatırlıyorum. İşler epeyi aksamıştı. Hizmetiçi eğitime de önem verilmelidir.

Mahkemelerde büyük gecikme sözkonusudur. Davalar geç sonuçlanmaktadır. Bunun sebepleri üzerinde de durmak gerekmektedir. Genellikle yargıçlar burda avukatları, avukatlar yargıçları suçlarlar. Doğaldır. Para ödeyecek taraf davanın sonunda bunu geciktirmeye çalışır. Davalı avukatı da ne kadar geç hareket ederse, müvtekilinin o kadar geç ödeyeceğini düşünerek oyalayabilir. Burada mahkemeye bir görev düşer, geciktirmemek. Çünkü adalet gecikirse adalet olmaktan çıkar. İngilizce vecize vardır. Maksim dediğimiz bu vecizelerden vardır. Eğer adalet gecikirse...

(Meclis Başkan Yardımcısı Olgun Paşalar, Başkanlık kürsüsünü en yaşlı üye sıfatıyla Salih Coşar'a devreder)

BAŞKAN - Gecikmiş adalet adalet değildir.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Değildir. Ve son yıllarda Türkiye'de adalet etkisiz olduğunda neler olabileceğini gördük. Yakın zamanda, son 1-2 ayda Türkiye'de Civan olayları, efendim Alâaddin Çakıcı olayları bunun çok güzel göstergesidir. Doğa bçşluk tanımaz. Eğer bir makam görevini yapmazsa, o makamın yerine başkaları ikame olur. Gelirler yerleşirler, adaleti onlar yerine getirmeye başlarlar. Günlerle Türkiye televizyonlarında hikâyesini dinledik. Adamın rüşvet vermiş, alacağı varmış neyse, gidip başvurup mafyaya, mafyadan yardım istiyor. Mafyanın adaletini istiyor. Bizde de vardır

burun örnekleri son zamanlarda. Bunun örnekleri son zamanlar-
da vardır. Eğer öyle çok büyük davalar olsaydı bizim memlekette
de çok rahatlıkla bir mahkeme de, o tür mahkeme başka yerde
kurulurdu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yeraltı dünya-
sında.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - O kadar yerleşmiş değil,
onu da söyleyim. Ama bu şeyden değil. Mahkemelerimizin çok
süratli çalışmalarından değildir. Yeterli piyasası yoktur.
Onun için gelmiyorlar. Ama ufak tefek yine de vardır, duymak-
tayız. Daha çok ne oluyor? Davanın uzayacağını bilen vatandaş
mahkemeye gitmiyor. Mahkemeye düşmek, zaten kelimesi de
bunu gösteriyor. Düşmek istemiyor mahkemeye. Sonuçlanmıyor
çünkü. Bitmiyor.

Mahkemeler, davaları, uyuşmazlıkları çözmekle görevlidirler. Bir şekilde çözmekle görevlidirler. Bunu süratle, en-süratli bir biçimde yapmalıdırlar. Ve bundan geleceğim ara emirlerine, 8 - 9 ay önce devlet aleyhine bir ara emir alındı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Akdeniz Garanti Bankası?

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Kooperatif Merkez Bankası. Hâlâ daha ara emri olarak durmaktadır. Ara emrinin temel düşüncesine aykırı bir durumdur ara emrinin uzaması. Ara emir geçici bir emirdir tamamıyla. Bu geçici emir ne için alınır? Taraflardan birisini, bir menfaati, dava sonuçlanıncaya kadar beklerse eğer zarara uğrayabilir. Onun için ara bir emir alır. Bunu menfaatime benim dokunma der ta ki mahkeme sonuçlansın. Çünkü mahkeme sonuçlanırsa, o menfaatimi tamamıyla kaybedebilirim. Elde edemeyebilirim. Onun için kısa süreli olması gerekir. Çok kısa bir ara emri verdi mi bir mahkeme, esas meseleyi de çok çabuk bir biçimde çözmelidir. Ara emriyle, çünkü çok sene de tek taraflıdır ara emri, karşı tarafı dinlemeden bir meseleyi halletmiş olursunuz. Bu adaletsizliktir. Verdiğim örnek de ilginç bir örnektir, Hükümetin politikalarını çok olumsuz yönde etkileyen bir karardır, etkilemiş olan bir karardır. 8 - 9 aydır de o karar ortadadır ve hiç bir şekilde çözülmektedir. En son yine son günlerde yine ertelendi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Nedir bu karar?

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Kooperatif Merkez Bankası Genel Müdürünün görevden alınmasını emreden çok tuhaf bir karar, onu da söylüyeyim, çok tuhaf bir karar. Şimdiye kadar Yüksek Mahkemenin ara emri verilmesi konusundaki prensiplerine de uymayan bir karardır. İşin o tarafı üzerinde çok durmak istemiyorum.

- 2190 -

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Bu Genel Müdür nasıl gelmişti oraya?

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Bir şekilde geldi.

DERVİŞ ÇOBANOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şimdiki Yönetim Kurulu nasıl geldi ki?

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Bir başka olay Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu ülkede bir Polly Peck, Asil Nadir olayı yaşanmaktadır. Yıllardan beri mahkemeler bu olayı da çözememişlerdir. Çözmeleri gerekirdi. Bugün bin türlü sorunla karşı karşıyadır bu devlet, Asli Nadir, Polly Peck olayları dolayısıyla.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Karıştırmalar daha çok.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Eğer mahkemeler çalışmış olsaydı, gerektiği gibi çalışmış olsalardı bu olaylar çoktan çözülmüş olurdu ve bugün Hükümetin karşısında bir kriz konusu olarak durmazdı. Biliyorsunuz ki bu mahkemelerimiz de zamanında tamamıyla hukukun dışında etkilerle kararlar da alınmıştır bu konuda. Bu da bizim mahkemelerimiz için, bağımsız adalet mekanizmamız için bir ayıptır, bir kara lekedir ve bu leke hâlâ daha durmaktadır orda. Mahkemelerin bu konuları bütün diğer davalarını bırakarak çözmeleri gerekir. Oturacaklar günlerce icap ederse, dinleyecekler ve kararlarını verecekler. Bizim o kararlarına söyleyecek bir sözümüz olamaz, onu söylemiyoruz zaten. Onun hakkında bir şey söylemiyoruz. Onu hukukçular olarak, ilmi yönden,

bilimsel yönden eleştirebiliriz. Ama burda o kararlarını sözkonusu etmeyiz ve zaten o kararlarını burda eleştirmenin de ben kişi olarak, bir hukukçu olarak da doğru olmayacağına da inanırım. Ama kararını vermediğinden dolayı kendilerini şiddetle hem de eleştiririz ve bunu talep ederiz kendilerinden. Bu davalar askıya alınamaz, sürünce-medede bırakılamaz.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Bazı davalardaki süratleri de hafızalardadır.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Evet, evet.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dert çok, toplumun, devletin her kesiminde olduğu gibi, orda da, daha farklı olması da zaten düşünülemez. Arif Hasan Tahsin bunu öyle bir biçimde ifade etmişti ki o zamanki genç bir yargıcımızın, hâlâ gençtir, hâlâ gençtir, gücenir aksi takdirde, hışmına da uğramış ve hapislik cezasıyla mahkûm olmuştu. "çirkefte gülistan olmaz" dedi, dedi,

Birçok müesseseler bozulunca, mahkemeler onun dışında çok kalabilmesi veya herhangi bir müessesenin aslında dışında kalabilmesi düşünülemez. peki ne yapacağız? Öncelikle mahkemelerde çalışanların, sorumlu mevkide olanların şöyle bir silkinmeleri gerekiyor. Silkinmeleri ve gerekli tedbirleri almaya başlamaları gerekiyor. Her konuda. Aktif bir biçimde inisiyatif alarak ve böyle gelmiş düşüncesini de yıkarak. Yıkacağız bu düşünceyi bu toplumdaki. Aksi takdirde bu toplum kötüye gidiyor. Ordan başlayalım. Yeni bir organizasyon mu gerekir? Daha çok yargıç mı gerekir? Daha çok personel mi gerekir? Nerededir hatalar bulmamız gerekiyor ve bunu da adalet mekanizmasında çalışanlarla birlikte bulmalıyız. Öncülüğü de onların yapması gerekir. Belki yasalarımız eskimiştir. Usulle ilgili yasalarımız. İcra ile ilgili, tebliğle ilgili yasaları eskimiş olabilir. Var bu düşünceler. Konuşuluyor. Bu düşünceler doğrultusunda araştıralım, gerçekleri bulalım. Doğruları tespit edelim ve günün şartlarına adalet mekanizmasını uyduralım. Ama önce onlardan gelecek. Ordan gelecek. Dıştan biz ne kadar söylesek aslında, ne kadar söylesek gerçeği ifade edemeyebiliriz. İnsiyatifin onlardan gelmesi lazım. Hüseyin arkadaşşıma yerimden affına sığınarak bir laf attım. Derlensin, mahkeme kararları derlensin. Biz mi değerlendireceğiz Allah aşkına değerli arkadaşlar mahkeme kararlarını? Biz mi, yani Meclis mi, Hükümet mi derleyecek? Yok, yani onun için de bir devlet dairesi kurmak pratik değildir. Ama birçok meraklı avukatın ofislerine gidiniz. Meraklıların, ofislerinde bu kararları derlenmiş olarak bulabilirsiniz.

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Bilgisayarlarında vardır.

HÜSEYİN CELAL (Devamla) - Bilgisayarlarda vardır. Efendim bazı savcı arkadaşlarımızın çok güzel derlenmiş mahkeme kararları vardır. Peki bunları, bu arkadaşları bir araya getirerek birbirlerinin eksikliklerini tamamlayarak ve bir gözden geçirerek yukarıdan aşağıya bu kararları derlemek de bir şey midir? Mümkündür. Gayet de kolaydır. Ama devlet de bassın o vakit. Devlet de çoğaltsın. Hükümet de gerekli ödeneği koysun, bunları çoğaltsın ve herkese, ilgilenen herkese dağıtsın. Ve onu yapmazsa Hükümeti eleştirelim. Gerçek de bu. Çok kez mahkemelerde karşılaştığımız bir olaydır. Davanızı anlatmak için, ıspat etmek için eski mahkeme kararlarına atıfta bulunursunuz. Bu mahkeme kararları Güneyin de olabilir 63'e kadar, Kıbrıs Cumhuriyetinin kararları olabilir. Ha, işte örnektir diye daha sonrakiler de söylenmektedir mahkemelerde. Yani 63'ten günümüze kadar olan kararlar. Çünkü aynı hukuk sistemini onlar işte böyle yorumladılar. Bizi bağlamamakla birlikte bilginize getiririm biçiminde sunulmaktadır onlar da mahkemeye. İngiliz Mahkeme Kararları da, yerine göre hatta Türkiye'nin İdare Mahkemelerinin, Danıştayının, Anayasa Mahkemesinin kararları sunulmaktadır. Epey yıl önce, herhalde 10 yıldan fazladır, bir davada zamanın Yüksek Mahkeme Başkanı bir avukat arkadaşınıza başka mahkemelerin kararlarını saymaya başladığında, avukat bey, avukat bey, önce bizim mahkememizin kararlarını söyle bize, ondan sonra başkalarına geç, biçiminde bir rahatsızlık vardı.

Ama bizim bu mahkeme kararlarımızı da bulabilmek, ortaya çıkarabilmek hele o zamanlarda çok büyük bir sorundu. Şimdi onu da söyleyim. Bazı çalışmalar son yıllarda yapıldı. Yani bazı yargıçlarımız oturup zaman harcadılar ve birleştirme, derleme çalışması yaptılar. Daha iyidir. Ancak yine de çok büyük eksikliklerimiz vardır. Bireysel çalışmalarla bu iş çözülürse bu kadar çözülür. Bunu planlı bir biçimde, programlı bir biçimde yapmak gerekiyor.

Davalar sürmesin istiyoruz. Uzun sürmesin. Bunun tedbirlerini almalıdırlar ve halkın böylece adalete güvenini yükseltmeliyiz. Adalete duyulacak güven, bu devlete duyulacak güvendir de. Öyle almalıyız. Ne söylediysem, iyiliği için söylediğime inanıyorum. Kesin olarak bir ard niyet sözkonusu değildir ve kavgaya devam edeceğiz. Ta ki, adalet daha iyi bir duruma bu ülkede gelebilsin. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Celal. Söz sırası Sayın Karagil'de.

MEHMET EMİN KARAGİL (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konu mahkemeler olunca, özellikle bağımsız olması gereken yargı olunca, ben de birkaç söz etmeden bu bütçenin geçmesine gönlüm razı olmadığı için söz aldım. Mahkemelerin saygınlığı, yargının saygınlığı bağımsızlığı ile sağlanabilir ve benim kanaatim, geçmişte de maalesef günümüzde de yürütmenin mahkemeler üzerinde olan gölgesi veya ensesinde hissettiği nefesi, mahkemelerin bağımsızlığına gölge düşürmekte, adaletin tecellisinde engel teşkil etmektedir.

Son bir örnekle bu düşüncemi ispatlamak istiyorum. Bildiğiniz gibi en taze vatandaşlarımızdan Sayın Erkan Kenanoğlu, ülkemizde ele geçirilmiş bir gazetecinin Türkiye basınını yakından takip etmesi dolayısıyla, sormagır hanına dönen ülkemizde ele geçirilmiş, tutuklanmış, yargılanmak üzere mahkemedeyken, bir Salı günü saat 11.00'da mahkemenin kararını açıklayacağı bir sırada, Meclis Genel Kurulunun olduğu bir günde, bu binada ayak üstü toplanan bir Bakanlar Kurulu kararı ile bu yeni vatandaşımız, bu silah taşıma ruhsatı da verdiğimiz vatandaşımız, vatandaşlıktan çıkarılmıştır. Vatandaşlıktan çıkarıldığı saatlerde de bu vatandaşımızın mahkeme tarafından yurt dışına çıkarılmasına engel olunması konusunda karar alınmıştır. Tabii ben beklerdim ki, mahkemeler, savcılar, hakimler, avukatlar, barolar bu olay üzerine harekete geçsin, bu olay üzerine yürütmeyi hizaya gelmeye çağırsın.

Yürütmenin bu bağımsız yargı organları üzerindeki gölgesinden rahatsız olduğunu belirtsin, ensesinde artık nefesini duymak istemediğini belirtsin ve gerçekten adaletin bu ülkede, yargının ülkemizde bağımsız hareket ettiğini bizlere ispatlasın. Bunun örnekleri çoktur. Ülkemizde kaçak işçi bazı makamlara göre milis güç, bazı makamlara göre ülkemizi kalkındıracak olan güç, ucuz işgücü, ama benim düşünceme göre ülkemizdeki adli olayların artmasının başta gelen sebeplerinden biri, ülkemizde tüberkülozun artmasının başta gelen sebeplerinden biri, ülkemizde veremin artmasının başta gelen sebepleri. Yıllar önce kökü kazınmış olan sıtmanın tekrar ortaya çıkmasının nedeni, zührevi hastalıkların kol gezmesinin nedeni olan kaçak işgücü, hem bizler için, hem bu işgücünü oluşturan insanlar için yüz karası olacak olan bu sektör, aynı zamanda uzun yıllar ülkemizde kalmalarından, barınmalarından dolayı artık her ne kadar hoşnut olmasak da, artık ailelerimizin de birer parçası olmuşlardır. Yani gelmiştir, burda kaçak kalıyordur, kimlik kartıyla gelmiştir, dört yıldır beş yıldır burda çalışıyordur, bir kız görür, bir erkek müracaat eden, evlilik müessesesi oluşur, bu konuda adımlar atılır, kimsenin de bu kaçaktır, herhangi bir durumda ne olacağı konusunda düşünmek o gün aklına gelmez. Böyle bir olay Yeni Boğaziçi köyünde yaşanıyor. Dört-beş yıldan beri ülkemizde ikamet eden bir kaçak işçi gayet dürüst, çalışkan olduğuna kanaat getirilerek, KKTC vatandaşı bir kızla nişan olur. Daha sonra aile içinde bir huzursuzluk başgösterir ve bu işçinin aileden bir küçük kıza sarkıntılık ettiği iddiasında bulunulur. Devrede yine yargı organlarımız yoktur, Mahkemelerimiz yoktur, Yürütme karar verir ve bu kaçak işçi vatandaşımızı dememiz lâzım artık, beş yıldan beridir beraber yaşıyoruz, bedava bir biletle hemen yurt dışına gönderiyoruz, ihraç ediyoruz. Adalet işte böyle yara alıyor. Adalet bunlar-

dan dolayı güvenilirliğini kaybediyor. Dolayısıyla bence elinde kılınçla adaleti sağlamaya yeltenen Yürütmenin, sahasını bilmesi, başkasının sahasına müdahale etmemesi, böylece de yargının bağımsızlığının, yargının, adaletin gerçek savunucuları tarafından sağlanması gereklidir düşüncesindeyim. Bu vesile ile hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN- Buyurun Sayın Eroğlu.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mahkemeler Bütçesine olumlu oy vereceğimizi söyleyerek sözlerime başlamak istiyorum. Eğer Hüseyin Celâl o iddialarda bulunmasaydı belki söz almama da gerek kalmayacaktı ama çok ağır bir ithamda bulunmuştur. Daha doğrusu bir iddia ortaya koymuştur. Temennimiz Hükümetle birlikte ilgililerin o itham edilen kişiler üzerine yürümesi ve eğer iddia edildiği gibi rüşvet konusu varsa, o konuda da gerekli tedbirin alınması gerekmektedir. Tabii ki herkes adaletin süratle tecelli etmesinden bahsediyor. Doğrudur, hepimizin arzusu budur ve açıklıkla ifade etmek gerekirse bazan adaletin tecellisi gecikmektedir ve bu konuda şikâyet konusu olmaktadır. Bugün de şikâyet konularından bir tanesi budur. Bu konuda Yüksek Mahkeme Başkanıyla yapmış olduğumuz görüşmelerde bir adliye binasının yapılması gereği üzerinde durulmuştu ve biz Hükümet olarak, o zamanki hükümet olarak bir araziye adliye binası yapılacak düşüncesiyle tahsis etmiştik.

Bugün bu düşünceden, bu projeden vazgeçildi mi, bilemiyorum. Bir diğer oturum sorunu. Erken çözebileceği bir diğer yöntem de mahkeme binaları olarak bilinen eski Tarihi binaların boşaltılması, yani Tarım Bakanlığı başta olmak üzere, diğer dairelerin boşaltılması ve hakimlerin, yargıçların rahatlıkla görev yapabileceği ortamın yaratılması yönünde idi. O konuda Tarım Bakanlığına, kendine uygun bir bina bulması yönünde gerekli talimat verilmiş olmasına rağmen, Erken Seçimin gündeme gelmesi ile o konu ortada kalmıştı. Bugünkü Hükümet de bu konuda tedbirler alarak binaların, mahkeme binaları olarak bulunulacak şekilde boşaltılması. Bir yargıç davaya girebilmesi için, bir diğer yargıcın davasını bitirme beklentisi içerisinde olmamasını temin etmesi gerekmektedir.

Ara Emri konusu, doğrudur, uzuyor. Bu, yıllardan beri şikayet konusu. Hatta beni de ilgilendiren bir konuda dört yıl ara emrinin kaldığını rahatlıkla söyleyebilirim. Bu bakımdan ara emirleri başta olmaz üzere, bütün davaların süratle yürütülmesi, halledilmesi gereğine inanıyoruz. Son zamanlarda özellikle genç, dinamik yargıçların kadrolanması ile dava halinin süratlendiğini görmekteyiz. Bu da bizi memnun etmektedir. Ama ilk etapta yargıçlarımızın rahatlıkla görev yapabileceği ortamın temin edilmesi gerekmektedir.

Mahkeme kararlarına itiraz olur mu? Olur. Doğrudur. Zaman zaman vatandaş mahkeme kararlarına endişe ile, şüphe ile baktığı olmaktadır. Biz öyle bir memlekette yaşıyoruz ki, Meclis kürsüsünden Başbakanı tenkit ettiğin zaman, siz beni zaten çekemezsiniz diyor. E, bu düşünce içerisinde olan bir Başbakanın ülkesinde de elbette zaman zaman mahkeme kararlarına da şüphe ile bakılacaktır, mahkeme kararlarından rahatsızlık duyulacaktır. Ama mahkeme kararlarına itiraz konusu, istinaf mahkemelerince mümkün olduğuna göre, karar ortaya çıkıp neticelendiğinden, yani artık bir kere daha görüşmemek üzere karara varıldıktan sonra, bu iddiaların sürdürülmesi görev yapan

kişileri ancak zan altında bırakır. Bizim görüşümüz, yargıçlarımızın zan altında bırakılmaması. Bu görevi bağımsızlık ilkesi muhaceresinde, çerçevesinde yapmalarına olanak sağlanmasıdır. İnsanın zan altında kalması, alınmış olunan kararlara şüphe ile bakılması, o görevi yapan kişileri de huzursuz etmektedir. Dolayısıyla, bu gibi düşüncelere fırsat vermeyecek şekilde çalışma ortamlarının yaratılması ve kadro eksikliği varsa, kadroların tamamlanması gerekmektedir.

Barem, kadroların barem konusunda, Hükümetin Meclise getirmiş olduğu Karar Tasarısının ivedilikle görüşülmesi yönünde Ulusal Birlik Partisinin de müsbet oyu olmuştur. Meclis Komisyonundan da Genel Kurula geldiği zaman da, bizim oyumuz bu yönde müsbet olacaktır.

Bunları söyledikten sonra, bu bütçeye oyumuzun olumlu olacağını söyler, hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Mahkemeler Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan, kısa bir söz de ben istiyorum.

BAŞKAN - Peki Sayın Akıncı. Buyurun, buyurun.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yargı konusu gerçekten yok, bizim ülkemizde, sadece bizim ülkemizde değil, bütün demokratik ülkeler bakımından üzerinde hassasiyetle durulması gereken ciddi bir olgudur. Bazı ülkeler vardır, demokrasileri yoktur. Demokrasinin olmadığı yerde de yargı adaletinden söz edilemez; yargı bağımsızlığından söz edilemez. Ama demokratik hukuk devleti ile yönetildiğini düşünen toplumlarda en önde gelen husus, öyle inanıyorum ki, yargıdır ve yargının kararlarının kamuoyunda yarattığı yansımalarıdır. Bir olay olur, o olayla ilgili iki türlü yargı oluşur.

biri mahkemelerin verdiği karardır, öteki de kamuoyunun vicdanlarında oluşan yargıdır. Eğer bir ülkede mahkemelerde oluşan kararlar, kamu vicdanlarında oluşan karar uyum içindeyse mesele yoktur. Ama eğer bir ülkede mahkemelerde oluşan kararlar kamu vicdanlarında oluşan kararlar birbirine ters düşüyorsa, o zaman orda ciddi sorunlar var demektir. Eğer mahkemelerde oluşan karar bir defa, iki defa kamu vicdanıyla ters düşüyorsa bunda da belki aşılabilecek bir sorun olarak bakılabilir buna, ama bu ters düşme olgusu süreklilik arzederse, o zaman gerçekten o ülkede demokratik hukuk devleti bakımından ciddi sorunlar olduğu söylenebilir.

Değerli arkadaşlar; yargı kararları eleştirilemez diye bir durum sözkonusu değildir demokrasilerde. Yargı kararları çatır çatır dünyanın her tarafında eleştiriliyor. Belki şu söylenebilir: Yargı devam ederken onu etkileyecek tarzda, adaleti etkileyecek tarzda şu veya bu şekilde davranılır ve o kararın oluşmasına olumsuz etkilerde bulunulursa, o zaman belki bu yönde mahzurlu davranılmış olduğu iddia edilebilir ve belki bu yanlış olur. Ancak bir karar oluştuktan sonra o karar hakkında konuşmak, eleştirmek kesinlikle suç olmamalıdır. Böyle bir şey söz konusu olamaz ve bu mahkemelere bir hakaret olarak da algılanmaması gerekir böyle bir konu.

Şimdi örneğin Türkiye'den bir örnek verelim. Çok taze bir örnek. DEP davasıyla ilgili. Türkiye'de bir karar aldı Mahkeme biliyorsunuz, bazı milletvekilleri, kürt kökenli milletvekilleri çeşitli cezalara çarptırıldılar. Dünyanın her tarafında eleştiriliyor bu karar, Türkiye'de de eleştiriliyor ve çok açık bir şekilde eleştiriliyor. Şu veya bu şekilde bu kararın yanlışlığı üzerinde duruluyor. Olumlu

olduğunu söyleyenler de var elbette, tamamdır, doğrudur bu karar diyenler de var ama demek ki mahkeme kararları eleştirilemez diye birşey yok. Türkiye'de bile bu konu artık aşıldı. Anayasa Mahkemesi özelleştirme ile ilgili birtakım kararları iptal etti geçmişte, o kara çatır çatır eleştirildi basın organlarında, konuşuldu, tartışıldı, eleştirildi. Şimdi ben şu noktaya gelmek istiyorum. Sayın Hüseyin Celâl da değindi aynı konuya ama üzerinde önemle durulması gereken bir konu olduğu için altını çizerek vurgulamakta yarar görüyorum. Polly Peck olayıyla ilgili mahkeme sürecimiz, yargı sürecimiz, kamu vicdanıyla mahkeme sürecinin çakışmadığı bir noktadadır. Bunu neden söylüyorum. İngiltere'de bir karar alır İngiliz Mahkemeleri, buradan biz diyebiliyoruz bu siyasidir. ABAD Kararı çıkar, bunun siyasi olduğunu söyleyebiliyoruz da kendimizin aldığı birtakım kararlarda da başkalarının bunu siyasi olarak nitelendirebileceklerini hiç düşünmüyoruz. Bu sürecin bu şekilde dalgalanmaya bırakılmasının yarattığı birtakım sıkıntılar vardır hukuk devleti olma iddiamız açısından. Bunu görebilmeliyiz.

Arkadaşlar; adalet mekanizmasının adil davranması, adalet dağıtmasının taşıdığı önem kadar, hızlı çalışmasının da büyük önemi vardır. Geciken adalet adalet değildir. Bu her dava için böyledir. Bu konuda da sanıyorum aynı durumla karşı karşıyayız. Olayın siyasi boyutları olabilir ama, ben hukuk açısından olaya baktığımda gördüğüm şudur:

Bir ev vardır. İki tane aile diyor ki, ben kiracısıyım, veya bu ev bana aittir. Konu mahkemededir. Bu konuya taraf olan, muhatap olan hükümet, icra organı ve hükümetin hukuk danışmanı da diyor ki, her ikisinden kirayı alabilirsiniz, kim verirse ondan alınız. Böyle bir garip manzara ile karşı karşıyayız. Halbuki eğer bu dava mahkemede acil olarak sonuçlanmazsa, kiracıların birbirine girmesi, birbirini bıçaklaması sözkonusu olabilir. Böyle bir durum var. Taraflardan biri veya birinin direktörlüğünü üstlenen Sayın Orhan Zihni Bilgihan, ismini verelim. Arabası yakıldı bu memlekette, evinin bahçesine kafası koparılmış tavuk leşi atıldı. Bunlar yaşandı bu memlekette. Durup dururken mi yaşanıyor bu olaylar? Parmağımızın arkasına saklanarak bunları görmezden mi geleceğiz? Yoksa ortada ciddi sorunların olduğunun bilinci içerisinde mi hareket edeceğiz?

Sayın milletvekilleri; parmağın arkasına saklanmaya çalışan toplumlar, daha büyük sorunlarla karşılaşılır ve o görmezden geldikleri sorunların aslında bitmediğini, daha da büyüyerek devam ettiğinin kısa bir süre sonra tanık olurlar. Bu konuda geciken adalet mekanizmasının hızlandırılması şarttır. Hangi mülâhaza ile olursa olsun, bu kadar zamandır sürüncemede bırakılan bu konunun süratlendirilmesi ve hukukun gereğinin yerine getirilmesi kaçınılmazdır. Ve bu herkesi rahatlatacaktır, hükümeti de rahatlatacaktır, toplumu da rahatlatacaktır. Ne yapacağını bilecektir. Bir sorun geliyor gündeme. Bunu böyle yapalım dendiğinin ertesi günü, e, durun bakalım, hukuki sorun var. İşte Sun-zest olayı. Devredildi, devrediliyor dendiği günün ertesinde, e, ortada hukuki sorun var.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Mesaj alınmıştır.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Ne bitmek tükenmek bilmez hukuki sorunlarmış bunlar? Demek ki; burada adalet mekanizmasının hızla çalışması gereği vardır ve bu kürsüden bunu talep etmek, milletvekillerinin görevi olmalıdır.

Bir noktaya daha değinerek sözlerimi noktalamak istiyorum. Yargı organımız, Tarihi bir çevrede, Tarihi binalarda görev ifa ediyor. Yani adalet merkezi yapılsın, yani bir bina yapılsın şeklinde bir süredir basında çıkan görüşler vardır. Yeni binalara taşınmanın yanlış olacağı kanaatindeyim ben. Lefkoşa'nın Tarihi çevresi açısından ve o binaların fonksiyonu açısından şu yapılabilir. Sayın Eroğlu'da değindi, ikinci bir seçenek olarak Tarım Bakanlığı veya Tapu Dairesi veya birtakım başka kuruluşlar eskiden beri oralarda bulunmaktadır. Onların boşaltılması, bütün o kompleksin yargı organına restore edilerek bırakılmasının büyük yararı olacağına inanıyorum. Bu konuda şehir plancıları da Tarihi eserciler de bu konuda aynı görüşü savunmaktadırlar. Sanıyorum bu yönde davranmak gerekecektir. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Akıncı. Başka söz almak isteyen var mı?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yoktur.

BAŞKAN - Mahkemeler Bütçesi üzerindeki görüşmeler böylece tamamlanmıştır. Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Etmeyenler?...Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi Program 15. Hukuk Dairesi Bütçesinin görüşmesine geçiyoruz. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KÂTİP -

Program 15 Hukuk Dairesi.

Alt Program 01, Savcılık Hizmetleri.

Personel Giderleri: 30 Milyar 385 Milyon Türk Lirası.

Cari Giderler : 1 Milyar 226 Milyon Türk Lirası .

Yatırımlar : Yok.

Transferler: : Yok.

Alt Program Toplamı : 31 Milyar 611 Milyon Türk Lirası.

Program Toplamı : 31 Milyar 611 Milyon Türk Lirası.

BAŞKAN - Söz almak isteyen? Buyurun Sayın Eroğlu.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında yıllarca muhalefet kanadının eleştirdiği ve bizim iktidar dönemimizde muhalefet kanadının eleştirdiği ve bizim savunmak durumunda kaldığımız bir bütçeyi bugün, şu anda görüşüyoruz. Bu konuda fazla söz söyleyecek değilim. Yalnız Başsavcılığın bir genel seçimden sonra yapılan bir ihbarı değerlendirmesi, tabii doğal hakkıdır. Fakat kişileri rahatsız edinceye kadar, insanların her gün beşer onar kişi olarak polise çağrılması, ifadelerinin aldirılması, yani aylarca süren bir huzursuzluğun ülkede yaratılması, bana göre hoş birşey değildi. Herhalde bunun daha değişik yöntemleri de bulunabilirdi. Görevini yapmıştır, o konuda bir lâfım yok ama, yöntem ve ülke insanının fazlasıyla tedirgin edilmesi kabul edilecek bir husus değildi. Sanki memlekette katillik işlenmiş, yüzlerce insan öldürülmüş gibi, yıllarca ülke iktidarında bulunan, ülkeye hizmet veren insanların bir an önce dokunulmazlığının kaldırılması, mahkemeye gönderilmesi yönündeki gayreti olumlu karşılamak mümkün değildir. Hele dokunulmazlığı kaldırılmak istenen insanların dışında yüzlerce insanın polise çağrılması, bir katillik işlemiş gibi, çok ağır bir suç işlemiş gibi ifadelerinin alınmaya çalışılması kabul edilecek bir yöntem değildi. Aynı hassasiyetin Hükümetten gittikten sonra bizimle ilgili ihbarı değerlendirirken gösterilen hassasiyetin bugünkü Hükümetin yasalar Meclisten geçmeden, yasadışı yapmış olduğu uygulamalara karşı da göstermesini beklerdik. Bu Meclisten kadrolarla ilgili, kadrolaşmayla ilgili yasalar geçmeden, kadrolar, insanlar kadrolaştırılmıştır, göreve alınmıştır, ama aynı Başsavcılığın sessiz kalması bana göre uygun bir hareket değildi. Geçmişin hassasiyetini bugün Hükümetine karşı göstermesi gerekirdi, ama gördük ki ses çıkmamıştır ve herhangi bir uygulamaya gidilmemiştir. Tedbir alma yönünde herhalde Hükümet de uyarılmamıştır. Bu iki tezati söylemek için söz aldım. Yoksa Başsavcılığın görev

yapışının karşısında değiliz, olamayız. Ama bir Başsavcılık makamı görevini yerine getirirken, veya bir ihbarı değerlendirirken yüzlerce insanın tedirgin edilmesini anlamak da mümkün değildir. Bu rahatsızlık aylarca ülkede devam etmiştir. Sonunda ortaya birşey çıkmış değildir ama, bu rahatsızlığın etkisi belki yıllarca insanlarımız üzerinde devam edecektir, etkisini gösterecektir.

Bu duygu ve düşünceler içerisinde, daha fazla söz söylemeye gerek duymuyorum. Çünkü Hukuk Dairesi olsun, Mahkemeler olsun, ülkede adalet arayanlara yardımcı olmaya çalışan müesseseler olarak tarafımızdan değerlendirilmekte ve bu konuda fazla tenkit yönüne gitmenin de bir yarar sağlamayacağına inanmaktayız. Ama iki olay arasındaki davranış biçimini sergilemek için söz aldım. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Eroğlu.
Sayın Önsav buyurun.

FERİDUN ÖNSAV (Lefkoşa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hukuk Dairesi, Anayasamıza göre, kuruluş, görev ve yetkilerini belirleyen yasa çerçevesinde görev yapmaktadır ve yine Anayasamıza göre Cumhurbaşkanınının, Başbakanın, Bakanların, organların ve resmi kuruluşların da aynı zamanda hem hukukçusu, hem avukatı, hem de danışmanlık görevini yapan bir kurum ve kuruluşumuzdur.

Pratikte Hukuk Dairesi bu çalışmalarını yürütürken bize göre yeterince Anayasanın çizdiği bu çerçeve içerisinde görev yapmamakta veya yapmamakta veya eksik yapmaktadır. Hukuk Dairemiz bu görevlerini yerine getirirken özellikle verdiği mütalaalarda yasal gerekçelerle ileri sürdüğü görüşleri yasalar konusunda olsun veya bakanlık çalışmalarıyla ilgili kendisine sorulan bir konuyla ilgili olsun bize göre yeterli bir cevap veya yeterli bir çalışma yapılmamaktadır. Örneğin, herhangi bir yasa hakkında veya herhangi bir konu hakkında kendisinden görüş istendiği zaman daha doğrusu Hukuk Dairesinden görüş istendiği zaman Başsavcımız genellikle sadece kendi görüş, bilgi, yetenek ve deneyimlerine ve hukuk bilgisine dayanarak bu karşılığı vermekte, bu yorumu yapmaktadır. Oysa bize göre bu yanlış olmasa da en azından eksiktir. Böylesi bir çalışma yapılırken Hukuk Dairesinde görev yapan değerli savcılarımızın görüşlerinin alınacağı bir toplantı yapılması, herkesin görüşünün konuşması ve daha sonra ilgili yasa veya işlem veya herhangi bir karar hakkında verilecek kararın ona göre verilmesinde büyük yarar vardır. Bu yapıldığı zaman en az hata yapılır demektir ve bu yorum ve görüş verilirken de örneğin Başsavcı Yardımcısının veya kıdemli yargıçların olumlu veya olumsuz görüşlerinin de bu raporda yer almasında büyük yarar vardır ve böyle olmalıdır. Pratikte bu böyle olmuyor. Genellikle istenilen bütün görüşler veya yorumlar sadece Başsavcı tarafından verilmekte ve çoğu zaman da bize göre yetkisini aşarak verdiği mütalaalarda yoruma kaçan, kaçma sözcüğü fazla tamamen yorum yapan açıklamalar yapmaktadır. Bu iki yönden yanlıştır, eksiktir ve aynı zamanda Anayasanın Hukuk Dairesine yüklediği görevin de tamamıyla yerine getirilmemesi anlamındadır. Başsavcı yeteneksizdir veya hukuk bilgisi eksiktir veya kasıtlı bir şey yapar da demek istemiyorum değerli bir insandır, hukuk bilgisi olan bir kişidir, ancak ne olursa olsun tek başına değerlendirilen bir konu da ya yanlış olacaktır veya en azından eksiklik olacaktır. Dolayısıyla bu çalışmalar yapılırken az önce belirttiğim gibi Hukuk Dairesinde kıymetli elemanların da katılacağı bir toplantıda değerlendirme yapılması ve ona göre bir yorum verilmesi gerekir. Pratikte dediğim gibi bu öyle olmamakta ve Başsavcı tek başına görüş vermekte ve çoğu zaman yanlış, hataya ve Anayasaya dayanılan yetki yeterince kullanılmamış olmaktadır.

Buna örnek olarak, birkaç örnek verecek olursam, geçmişte bu Mecliste Emeklilik Yasası çıkmış, Başsavcının yine tek başına verdiği görüşte, olumlu görüş belirtilmişti ama, daha sonra Cumhuriyetçi Türk Partisinin Anayasa Mahkemesine açtığı dava olumlu sonuçlanmış ve ilgili maddeleri iptal edilmiştir. Şimdi diyeceksiniz ki, tabii ki hataya düşebilir veya verdiği birşey yanlış olabilir. Anayasa Mahkemesi herşeyin üstündedir. Doğru. Doğru ama pratikte daha da ileri giderek Sayın Başsavcı, kendi görüşünü yorum olarak getirmekte ve onun öyle olması gerektiği yönünde de yönlendirme yapmaktadır yazılarında. Son Öğretmenler Yasası ile ilgili verdiği görüşte, biliyorsunuz geçtiğimiz hafta Mecliste oybirliğiyle geçen Öğretmenler (Değişiklik) Yasa Tasarısı, Başsavcının görüşü dikkate alınarak, tekrar görüşülmek üzere Meclise iade edilmiştir. Sayın Başsavcının ilgili yasa ile ilgili verdiği görüşü size kendi yazısından okuyorum. Başöğretmenlerin atınması, yer değiştirmesiyle, kadroları falanla ilgili yapılan değişiklikleri dikkate alarak kendi yazısında bunlara atıfta bulunarak, en sonunda, "belirttiğim nedenlerle bu düzenlemeyi anayasal açıdan sakıncalı görmemekle beraber, hukuki açıdan sorun çıkaracağı nedeniyle uygun görmüyorum" diyor.

Değerli arkadaşlar, Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; böyle yorum, böyle bir görüş olamaz. Sayın Başsavcı sadece ilgili yasa ve özellikle Anayasaya aykırı bir durum varsa, onu açık ve net bir şekilde belirtmeli ve ona göre kendi görüşünü, yeniden görüşülmesi gerekir veya ne ise, o anlamda söyleyebilir. Ama herhangi bir yasa ve özellikle Anayasaya aykırı bulmadan ve bunu kendi yazısında da belirterek, Anayasaya aykırı olmadığını belirterek, sakıncalar doğurabilir demesi yanlıştır ve hatalıdır. Bu, başka bir yönden de bu Meclisin iradesine, milletvekillerinin görüş üretmesine ve yasalar yapılırken bu Meclisin o yetkisini kullanmasına da bir yerde tecavüzdür. Neden tecavüzdür? Meclis,

İngiltere parlamentosunda söylendiği gibi, kadını erkek, erkeği kadın yapma dışında her türlü kararı alabilecek güçte ve yetkidedir. Bu Meclis, Anayasayı değiştirir, Anayasayı yapar, halkoylamasına sunar, yasaları değiştirir, yasaları ortadan kaldırır. Yeni bir yasa getirir, yeni bir yasayı kabul eder. Neden? Bu Meclis, Yüce bir organdır ve halkın oylarıyla buraya gönderilmiş kişilerin kafa patlatarak, halkın yararına yine çıkartmaya çalıştığı yasaların yürürlüğe girip, hayatın ve düzenin daha iyiye gitmesi için uğraşırlar. İşte bu nedenledir ki, Meclisin milletvekilleri yemin ederlerken, birtakım şeylere bağlı kalacakları yönünde, Anayasaya bağlı kalacakları yönünde yemin ederler.

Yasalara bağlı kalacakları yönünde yemin etmezler. Oysa Cumhurbaşkanı hem Anayasaya hem de yasalara bağlı kalacağına dair yemin eder. Yasa koyucu ve yasa kaldırıcı olmadığı için Sayın Cumhurbaşkanı hem Anayasaya hem de yasalara bağlı kalacağı yönünde yemin eder. Ama milletvekilleri seçildikten sonra burda yaptıkları yeminde belli şeylere, dediğim gibi Anayasaya bağlı kalacakları yönünde yemin ederler, yasalara değil. Yasayı koyan, kaldıran, değiştiren Yüce Meclistir. İşte bu nedenle de ileri gidip yorum yapıp kendi görüşünü ileri sürmesi bu Meclisin iradesine de bir yerde tecavüz anlamını teşkil eder.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Başsavcımız bu görüşlerde olduğu için, yaklaşımı ve tavrı bu yönde de olduğu için Meclisin Bütçe, Plân Komitesinde Hukuk Dairesi Bütçesi görüşülürken yaptığı konuşmalarda, kendisine ve dairesine, Daireye yönelik yapılan eleştirilere canı sıkılmış, bu kadar eleştiri yapılmaması gerektiğini söylemiş, hatta daha da ileri giderek bu kadar eleştiri yapılacaksa bu Daireyi kapatayım demişti. Tutanaklar önümdedir, vaktinizi almamak için okumuyorum. Bu daha da yanlış bir ifade veya talihsiz bir açıklaması olması gerek diyeceğim. Daha fazla ileri götürmek istemiyorum ama yanlıştır. Ne kendisinin, ne bir başkasının bir daireyi kapatmak yetkisi yoktur. Bir de yapılan eleştirilerden çekinmemesi lazım.

Çekinmememiz lazım, hiç kimsenin çekinmemesi lazım. O kişi veya kişiler kendine göre yanlış veya kendine göre doğru bildiği konuları söyler, önerir ve eleştirir. Bundan kimsenin gocunmaması ve hatta daha da ileri gidip daireyi de kapatmak yönüne gitmemesi gerekir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; fazla vaktinizi almamak için sadece değinerek geçirmek istiyorum. Meclis Başkanlığı konusunda da yine Başsavcının verdiği görüş eksik, hatalı ve bir yerde Anayasa Mahkemesinin, kendini Anayasa Mahkemesinin yerine koyarak yaptığı sadece bir yorumdan başka bir şey olmadığını bu kadarla söyleyerek geçeceğim.

Bunları ifade ettikten sonra bu Dairemizin sorunları hakkında da birkaç söz söylemek ihtiyacını hissediyorum. Hukuk Dairemizin gerçekten büyük görevleri ve yetkileri vardır. Ama çalışırken bir organ olarak çalışması ve herkesin görüşünün ifade edileceği ve verilen raporlarda da ters görüşlerin de belirtileceği raporların sunulması şeklinde olması gerektiğinin altını bir kez daha çiziyorum. Bunların da en iyi bir şekilde yapılabilmesi için Savcılık kadrolarında çok eksiklik vardır. Gerek kadro sorunlarının gerekse kadro sayılarının gerçekten artırılması, yükseltilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Lisan konusunda da savcılarımızın özel olarak eğitilmelerinde büyük yarar vardır. Dairelerde görev yapan hukukçularımızın, hukuk dairesiyle olan ilişkilerinin daha bir yükseltilmesi, koordinasyonun daha iyi olması için çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bina sorunu ve diğer sorunlarının da geciktirilmeden çözümlenmesi, bu dairemizin daha yararlı ve daha verimli çalışmasına yardımcı olacağına inanmaktayız. Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak da Hukuk Dairesi Bütçesine olumlu oy vereceğimizi açıklamak istiyorum. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Önsav. Söz sırası Sayın Angolemliler'de. Buyurun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; her konuda güven sözkonusudur. Güven olmazsa, hiçbir yere varılamaz. Bundan önceki Mahkemeler Bütçesinde de, halkın mutlaka mahkemelere güvenmesi gerektiğini, bu konuda önlemlerin alınmasını söyledi. Savcılık konusunda da güven verici hareketler içinde olunulması zorunluluğu vardır. Biraz önce Sayın Eroğlu konuştu. Dedi ki, bizi 1993'te sorguladınız, sorgulamaya çektiniz. Ama bugünlerde, bu hükümette birtakım yasalara dayanmayan uygulamalar vardır. Savcılık ne yapıyor? Yani taraf tutuyor, susuyor. Yani birisi Savcılığı dürtecek ve o da harekete geçecek. Aslında son zamanlarda Eğitim Bakanlığında da olmak üzere birtakım yasa dışı uygulamalar olmuştur. Bunlar üzerine kimse gitmemiştir. Basında da çıkmıştır. Bu olduğu gibi, geçmişte de çok şeyler olmuştur. Her seçim dönemi, yüzlerce kişi yasalara aykırı olarak, seçimde kendine avantaj sağlamak için işe alınmışlar, yasalar çatır çatır çiğnenmiş ve seçim yarışı birtakım

olumsuzluklarla başbaşa bırakılmış, hükümette olan partiler diğer partilere oranla çok önde yarışa girmiş olmuşlardı. Bu konular hem dokunulmazlıkların kaldırılması komisyonunda tartışıldı, hatta dokunulmazlıklarının kaldırılması istenilen milletvekillerinin mensup olduğu partililer, dönüp, komisyonda diğer bazı kendilerinden kopmuş olan Demokrat Parti milletvekillerini, siz de yaptınız, 1990'da bu kadar aldınız, 1985'te bu kadar aldınız. O zaman niye bunlar olmadı? O zaman Savcılık niye kıpırdamadı?

Bütün bunlar Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; üzücü olaylardır. Bunu biz de takip etmekteyiz. Halkımız da takip etmektedir. Ve böylece Savcılık Kurumu da giderek güvenilirliğini kaybetmektedir. Şimdi bugünkü Hükümet mensuplarının büyük bir bölümü de, bakanları da bu kürsüden Savcılığa güvenlerinin olmadığını sık sık dile getirmektedirler. Belli ki değerli arkadaşlar; sabahleyin Sayın Karagil'in de söylediği gibi bu kurumlar da bazı odakların etkisindedir. Halbuki bunların tamamen bağımsız davranması gereği vardır. Bütçe Plân Komitesinde tutanakları incelediğimizde Başsavcının birtakım yakınmaları da vardır. Ne diyor Başsavcı? Bakanlık ya da daire hukukçuları cesaretsizdir. Kimden korkuyor bunlar? Bakanından korkuyor. Onu demek ister. Demek ki hukukçuların üzerinde bir gölge, korktukları için diyor sorumluluk alıp da bir konu üzerine gitmek istemiyorlar diyor. Kim söylüyor bunu? Başsavcı söylüyor. Demek ki durum bu denli olumsuzdur değerli arkadaşlar. Bir hukukçu kendi dairesinde görüşünü söylemekten çekiniyor.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Olur mu öyle şey?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Olur mu öyle şey?
Başsavcıya sorun, tutanakları alınız.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Yani Başsavcının söylediği doğru mudur Sayın Angolemlî?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bana göre bugüne kadar yaşadığımız olaylara baktığımızda maalesef, maalesef bu toplumda partizanca tavırlar ve sonuçta dönüşen baskılar nedeniyle bu etkilerle bu olabilir bana göre. Bu olabilir.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Araştırmanız yok, Savcılığın da yok bildiğim kadarıyla.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Savcı bunları iddia ettiğine göre ateş yanmayan yerden de duman çıkmayacağına göre ve kendi kültürümüze de baktığımızda bunlar olasılık dahilindedir. Bütün maalesef bugün otorite merkezileşmiştir. Dağılmamıştır. Hep tek elden bugün işe alma bile bir bakanın iki dudağı arasındadır Sayın Başkan, sayın milletvekilleri. Daha bu durum yıkılmamıştır. Eskiden böyleydi, bugün de böyledir, yıkılmamıştır. Bütün bunlar oldukça bu gibi olayların da ülkemizde olması artık sıradan sayılmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - UBP-TKP zamanında Salmis'e işçilerin nasıl alıyordu onu bize söylede biz de bilelim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın milletvekili, olayları incelemeden...

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Sistemi değiştiriyoruz.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Turizm Bakanımız Sayın Bozkurt şoförünü bile değiştirmemişti. Yok partizanlık yapacaktı, şoförünü bile değiştirmemişti. Böyle bir Bakandı Sayın Bozkurt. Her zaman onu parti olarak da şerefle anmaktayız böyle bir Bakandı. Hiçbir zaman partizanlığa heveslenmedi ve yapmadı da Sayın Başkan, sayın milletvekilleri. Bugün yapıldığı gibi bir tek kişiyi ekmeğinden etmedi.

Kimseyi de işinden etmemiştir. Bu da böyle bilinsin. Ama herkes alıştı. Böyleydi, herhalde bu da böyledir. Değildir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gözlemlemekteyiz ki Savcının verdiği görüşler, kendinin de tutanaklardaki beyanlarına göre gerçekten Sayın Önsav'ın dediği gibi, kollektif bir çalışma ürünü değildir. Hukuk Dairesinden oturur, bir tek kişi hemen bir görüş bildirir. Halbuki bir araya gelinse, kollektif bir karar üretilse, bugünkü çıkmazlarla karşı karşıya gelmeyecektik ve maalesef, kendi de konuşmalarında belirtmektedir ki, diyor ki işte benim dairemden bir arkadaş görüş bildirdiğinde, o görüşü artık savunmak durumundayız diyebilmektedir. Halbuki bu bir kollektif çalışmayı gerektirir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sıfırların toplamı kaç eder Angolemliler?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu kurumumuz da personel azlığından ve bina yokluğundan şikâyet etmektedir. Personelimiz az, binamız yetersiz, verimli çalışma olanaklarımız yok demektir. Biraz önce söylediğim çerçevede Savcılığın, gerçekten güven verici bir çalışmaya girmesi, artı ihtiyaçlarının da karşılanması gerekmektedir. Çünkü bu müessesemiz de adaletle ilgilidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Savcılık, çoğu kez Polisle birlikte işbirliği yapmak durumundadır. Bu nedenle bulgular çok önemlidir. Bugün dünyada yok parmak izinden, bir tel saçtan dahi birtakım suç üzerinde çalışmalarda, birtakım sonuçlara varılmaktadır. Hatta kokudan dahi sonuçlar elde edilebilmektedir ve artık ülkemiz de giderek değişime uğramaktadır. Bunun yanında alışık olmadığımız suçlar çoğalmaktadır. Yine Mahkemelerde söylenmiştir. Özellikle kimliklerle giriş, kaçak işgücü nedeniyle bu suçlar hız kazanmış ve çeşitlenmiştir. Onun için bu konuda suçların ortaya çıkarılması için gerekli araç, gereç, teknoloji bizim ülkemize de sağlanmalıdır. Buna artık hazır olmak durumundayız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerimi şöyle tamamlamak isterim. Savcılık Kurumu, gerçekten tarafsız, güven verici bir yapıya kavuşturulmalıdır. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Angolemliler. Sayın Akın buyurun.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hukuk Dairesinin 1995 yılı Mali Bütçesindeki konumu görüşülürken, Demokrat Parti adına ve kendi görüşlerimi de ortaya koymak için söz almış bulunuyorum. Bugün gerçekten Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin yapısını incelediğimizde, yıllardan beri sürüncemede kalan, her gün biraz daha biriken, her gün daha çok büyüyen, kartopu misali büyüyen, çığ gibi büyüyen, sorunlar yumağı haline gelmiş bir tabloyla yaşamaktayız.

Bunu, sorunlar yumağını aldığımız zaman, halkın arasında da ve halkımızın devamlı mağdur olduğunu da ortaya koyduğumuzda, bankaların işlevlerinden, iskândaki karmaşadan, suç işleme oranına baktığımız zaman ve bunların karşısında sahipsiz, bakımsız kalmış Savcılık Dairesinden pek fazla görev beklediğimizde, hem eleştiriye de tabi tutacağız, çünkü gerektiği kadar Savcılık mekanizmasına bugüne kadar, bugüne değin Savcılık makamına gerekli ilgi, gerekli duyarlılık gösterilmediğinden dolayı bugün Savcılık mekanizması eleştiri almak durumundadır. Oysa ki Savcılık esasında adalet mekanizmasını çalıştıracak en hassas bir makam olduğundan dolayı eleştiriye muhatap tabii ki olacak ama, eksik çalışmasından dolayı bugüne kadar yapılaşmasında sistem içerisinde yoksun kalmasından dolayı bugün Savcılık mekanizması da zaman zaman eleştiriye uğramaktadır. Savcılık mekanizmasının bugünkü yapısına baktığımız zaman, gerek yasası, diğer arkadaşlarımızın da söylemiş olduğu gibi bina sorunu ile, kadro sorunu ile, en önemlisi kadro sorunundaki boşluğu dolduramamanın en büyük sıkıntısı da mevcut yasasının günün şartlarına göre, geri kalmasından dolayı bugün maalesef Savcılık mekanizması piyasada iş yapamayan avukatların müracaatı haline gelmiş bir mekanizma durumundadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha önceki bütçelerde de yine şahsen vermiş olduğum görüşlerde bir avukatın, avukatlık görevi yapan bir avukatın, Savcılık münhallerine müracaatı için en az 5 yıllık bir tecrübe aranmaktadır. Oysa ki o beş yıllık tecrübeli avukat aranırken, savcı olmadan önce yapmış olduğu avukatlık dönemi hizmetten sayılmaması, maaş konusundaki, özlük hakları konusundaki bazı günün şartlarına göre geri kalmasından dolayı Savcılık mekanizması devamlı münhalleri müracaat edilmeyen bir mekanizma haline gelmiştir. Böyle bir oluşmada, böyle bir mekanizmanın tabii ki eleştiri uyması, eleştiri alması gayet doğaldır. Kadrosu tam olmazsa, binası yıllardan beri sorumsuz kişilerin getirmiş olduğu bir noktada, üç savcının bir odada, yan yana çalışma ortamında sağlıklı karar üretmesi, bence pek uygun olmasa gerekmektedir. Tabii ki milletvekili arkadaşlarımız buraya gelecek, Başsavcının görüşünü veyahut da başka bir savcının görüşünün yanlış olduğunu,

savcı ve Başsavcı arasındaki görüşlerin uyum sağlamadığını söyleyebilecektir. Ama bina olarak, yapı olarak kurumun bugünkü koşullarda, çağın çok gerisinde kaldığımızı ortaya koyduğumuzda, Savcılık mekanizmasından beklediğimiz hizmeti almamız mümkün değildir. Özellikle kimlik kartı ile seyahatten sonra ülkemizde çok değişik suçların işlenmesinde, Savcılık kadrosunun azlığından dolayı, kimlik kartı ile seyahat eden bir kişi yasalarımıza göre, bu memlekette üç ay kalabilir. Suç işleyen bir kişiyi Ada dışına çıkışını engelliyoruz, kimlik kartı ile gelmiş olan bir kişiyi. Savcılık mekanizmasındaki kadronun eksikliğinden dolayı bir davanın, bir dosyanın sonuçlanması, mahkemede karara bağlanması belki de 7-8 ay sürmekte, 1 yıl, 1,5 yıl sürmekte, o kişinin işlemiş olduğu suçtan dolayı Ada çıkışını engelliyoruz. Kimlik kartı elinden alınmış bir kişinin hiçbir yerde çalışması, çalışma yasalarımıza göre uygun olmadığından dolayı bu adam bir daha suç işlemeyecek midir acaba? Yakmış olduğu candan dolayı yine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde de yaşayan insanların canını yakmayacak mıdır? Bu tip hallerde Savcılığın özel bir statü çerçevesinde, kimlik kartı ile seyahat edip Ada sınırları içerisinde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti içerisinde suç işleyen kişiyi sürüncemede bırakmak yerine polisle, daha sıkı işbirliği çerçevesinde süratle, ivedi, eğer cezasını çekip cezaevine gidecekse cezaevine gitmesi veya hut da bu memlekette aylâk aylâk dolaşmasına, çalışma yasalarımıza göre kaçak işçi statüsü durumuna gelmesine fırsat vermemesi gerektiği inancı içerisindeyim.

Tabii ki yine bunu söyledikten sonra Savcılık kadrosunun az oluşu, yeterince savcı sayısının... bu araştırmaların zamanında yapılmamasından dolayı maalesef hem adalet gecikmekte, hem de mağdur olan insanlar çoğalmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Eroğlu konuşmasında 12 Aralık seçimlerinden sonra dokunulmazlığının kaldırılması isteminde bulunna Sayın Eroğlu savcılığın bu yaklaşımını hiç de olumlu karşılamamıştı. Peki Sayın Eroğluna ben şunu hatırlatmak isterim. Bu memlekette bugün savcılık mekanizmasının, adaletli çalışmadığını söyleyen Sayın Eroğlu Başbakan iken o savcılık makamının yapmış olduğu çalışmadan dolayı Sayın Eroğlu'nun ve Serakıncı'nın bir arsa davası vardı Mağusa'nın girişinde.Yüksek Mahkeme Kararı olmasına rağmen o tutmuş olduğunuz araziler haksız, kanunlara uymuyor denmesine rağmen Başbakan iken Sayın Eroğlu, Başbakanlık görevini devam ettirirken acaba Hukuk Dairesinin bu vermiş olduğu mütalaalara, mahkeme kararlarına ne kadar saygılı olmuştur. Bunu açıklamasını ben isterdim. Tabii ki Savcılık bir suç duyurusu aldığı zaman yerine getirecektir. Kimlerin canı yanacaktır, canı yanan kişinin savcılık mekanizmasının hukuk devleti isek, hukuka uygun icraat yapacaksak Savcılıktan gelen suç duyurularına pek fazla rahatsız olmamamız gerekir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1200 kişinin bu toplumun iradesini yansıtacak şekilde, Meclise yansıyacak şekilde saptırma yönüne gideceksin, 1200 tane vatandaşımızı ailesi ile birlikte aldatacaksın, hukuk dışı uygulamalarla istihdam yolunu yasaların dışında partizanca çıkarlar uğruna 1200 kişiye sahte belge vereceksin. Başsavcı bu konuda bir araştırma yapınca Savcılık mekanizması çok affedersiniz hem tu-kaka oluyor. Bugüne kadar DP-CTP döneminde yapılan bütün münhaller hiçbiri torpil mekanizmasının işlemediği

tamamen , Kamu Hizmetleri Komisyonunun işlevine bırakılmış bir mekanizma ile kamuya alınan insanlarımız o şekilde alınmaktadır. Ne Sayın Başbakan'ın imzası ile ne de bir Sayın Bakanın imzası ile böyle bir torpil mekanizmasının çalıştığını hiç kimsenin söylemeye hakkı yoktur. Söylediği zaman da maalesef iftira ediyor diyeceğim. Geçmişteki icratlarda tabii ki milletvekilimiz, tabii ki bize gelen, iş isteyen insanlarımız vardır. Salamis-Bay'da ... ben efendim Sayın Hüseyin Angolemlî'ye sataşıyorum, yapı budur, sistem budur. Mutlaka bir vatandaş, işsiz gezen bir vatandaş gelip senden iş isteyecektir. Sen de milletvekili olmandan dolayı kişilere yardım etmek durumundasın. Bunu devamı . DP-CTP partizanlık yapıyor yaklaşımı ile gelirken icratta şu anda mevcut siyasi partilerin hepsi artık iktidardan nasibini almıştır. iktidarda yapmış olduğumuz hizmetler esnasında yapmış olduğumuz icraatlar arasında partizanlık yapıp yapmamada DP-CTP icraatındaki partizanlığa yaklaşım konusunda hiç kimse zannedersen bu kadar uzak kalmamıştır. Birçok arkadaşımız partizanlık yapmadığımızdan dolayı eleştiri alıyoruz biz. Kendi örgütlerimizden, kendi örgüt başkanlarımızdan alıyoruz. Çünkü devlete alınan bütün memurlar, bütün işçiler hukuk devleti anlayışı içerisinde, hukuka uygun, yasaya uygun hiç kimsenin yakasındaki rozete bakılmaksızın işçi istihdamına gidilmektedir. Böyle bir yaklaşımın yanlış olduğunu söylemekteyim.

Bir ikincisi cinayetler konusunda ben Türkiye Cumhuriyetine baktığım zaman genelde de televizyonda izlediğimizde bakıyoruz herhangi bir olay, cinayet, bir kazaya hukukunda Savcılık rapor tutmaktadır.

Polisin eğitim sistemi değişik, savcının yaklaşımı, eğitim sistemi değişik. Savcılık polisin önüne getirmiş olduğu raporla hareket etmekte, polisin yazmış olduğu ifadelerin dışına çıkarmakta, Savcılık herhangi bir cinayette, herhangi bir soygunda, hiçbir zaman araştırma hakkına sahip olmamaktadır. Bugün tartışırsak, veyahut da Savcılık mekanizmasında birtakım şeyleri söylersek, sistemin içerisinde belki birtakım boşluklar olabilir.

Sayın Başbakan, Bakanlar Kurulundan gelen Merkezi Mevzuat Yasasının da, Teşkilât Yasasının da zannedersen yasalar çerçevesinde milletvekili olarak çekmiş olduğumuz sıkıntıları asgariye indirecek değil, tamamen ortadan kaldıracak bir sistemin oluşması, Merkezi Mevzuat Dairesinde göreve başlamasından dolayı Savcılıkta yükün hafiflenmesini sağlayacağı inancı içerisindeyim.

Demokrat Parti olarak Savcılık mekanizmasının sorunlarının bilinci içerisinde, Savcılık yapan arkadaşlarımızın yasasının çağın çok gerisinde olduğu bilinci içerisinde, en kısa zamanda bu sorunların kalkması için çalışma yapacağımızı bildirir, 1995 Mali Yılı Bütçesi içerisinde Savcılık Bütçesine olumlu oy vereceğimizi bildirir, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Akın. Buyurun Sayın Başbakan.

BAŞBAKAN HAKKI ATUN (Yerinden) - Son konuşmacı.

BAŞKAN - Sizsiniz evet, buyurun.

BAŞBAKAN HAKKI ATUN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Mahkeme ve Başsavcılıkla, Yüksek Mahkeme Başkanı ile, bağımsız organlar olarak haftalık temasları Hükümet Başkanı olarak sürdüren, yetkili bir kişi olarak bu konuda hem bilgi vermek, hem de az önce söylenenler hakkında da Başbakanlık açısından durumun ne olduğunu açıklamak üzere söz almış bulunuyorum.

Bildiğiniz gibi, aksatılmadan Yüksek Mahkeme Başkanı, Başsavcı, Sayıştay Başkanı, Başbakanı, hafta başında ziyaret etmekte, çalışmalarını hakkında bilgi vermekte ve hükümetin bu

konudaki görüş, istem ve önerileri varsa, onları da öğrenerek, böyle bir koordinasyon içinde çalışılmaktadır. Göreve geldiğimiz günden itibaren, bu bağımsız organların, devletin çıkarlarını, halkımızın huzurunu, kısacası adaleti sağlamada daha verimli, daha etkin ve daha süratli olabilmeleri için, biz de icraanın içinde olmadıklarına göre, ama işlerini yürütmeye icraya muhtaç oldukları için, icranın bu konuda kendilerine özel, gerekirse müstesna ilgi göstererek ve istemlerini yerine getirerek yardımcı olmamız gerektiği sonucuna vardır ve ilk günden itibaren özellikle Yüksek Mahkemenin kadro taleplerini, onun arkasından Başsavcılığın kadro taleplerini, en son da şimdi Sayıştayın istemlerini de en süratli şekilde gündeme getirmeye çalıştım. Belki bu süratli olamamıştır. Halen komitelerde veya Bakanlar Kurulu aşamasında istemleri vardır ama bu yaklaşım içinde olduğumu önce vurgulamak isterim ve bugüne kadar intizamlı bir biçimde, uyumlu bir biçimde bu bağımsız organlarımızla çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Onaylanıp geçmiş olmasına rağmen yine de kısaca Mahkeme binaları hakkında da bilgi vermek istiyorum. Çünkü Savcılığı da esasında ilgilendirmektedir. Mahkeme binalarının, özellikle Yüksek Mahkeme kadro ve mekanizmasının bir proje tahtında bir başka yere inşa edilmesi geçmiş hükümet döneminde kararlaştırılmış olmakla birlikte Yüksek Mahkeme Başkanının konuya Mimarlar Odasının duyarlı yaklaşımını da dikkate alarak yeniden yaklaşmak istediğini

Ve eğer bugünkü mevcut tarihi saray binalarının , mahkeme binalarının kendilerinin ihtiyaçlarına yetecek biçimde düzenlenmesi ve belirli bir program içerisinde bu binaların tahliye edilmesi sözkonusu olur ise bizim bunu da dikkate alabileceğimizi ve projede ısrarlı olmayacağımızı da Sayın Yüksek Mahkeme Başkanı ile en son yaptığım geçen haftaki toplantıda da bir karara bağlamış bulunuyoruz. Yeter ki bir program yapılsın. Diğer binaları kullanan bakanlıklar ve diğer dairelerin bir program tahtında başka yerlere görürülmesine olanak sağlansın ve bu binalar da kendi tarihi karakterine ve fonksiyonuna uygun bir biçime getirilsin ve böylece gerçekten şehircilik açısından şehrin genel fonksiyonu açısından oradaki sosyal aktivite açısından doğru bir adım, doğru bir karar, doğru bir uygulama hayata geçirilebilsin. Bu konuda müsteşarımı görevlendirmiş bulunuyorum. Yüksek Mahkeme Genel Sekreteri ile ilgili teknik uzmanlardan da görüş alarak bu çalışmayı en süratli şekilde kurulun önüne getirecekler ve bu son uzlaşma kararını da hiç olmazsa kendi üzerimize düşeni yapmak sureti ile hayata geçirebilelim. Bunun en doğru olacağına da mesleğim gereği iananan bir kişiyim. O zaman biz hükümet olarak kendi üzerimize düşeni bu şekilde yerine getirdiğimizde karşı tarafa bu yaklaşımlarında haklılık içinde olduklarını isbat etmiş oluruz ve biz de doğru bir kararın tecelli etmesine yardımcı oluruz.

Bunu söyledikten sonra Başsavcılığın elbette burada kendisini savunamayacağına göre tekrar en üst düzeyde onlarla teması yürüten makam olarak savunmasını, veya onlara yöneltilen eleştirileri yanıtlamak durumundayım.

Sayın Kenan Akın değindiler, ben daha özet ve daha değişik bir biçimde olaya açıklık getirmek istiyorum. Seçim ve Halk-oylaması Yasası seçim süreci içerisinde yapılacakları ve yapılması gerekenleri bir karara bağlamışsa ve başka ülkelerde hatta bunun ilerisinde önlemler alınırsa Anayasa gereği. Bizde de artık bu yasalara saygı göstermek, titiz davranmak ve bazı çalışmalarını seçim gecesine kadar götürerek yanlış uygulamalar yapmamak zorundayız. Eğer bu hata yapıldıysa bunun artık hatalı olduğunu kabul etmek de demokratik olgunluğu gerektirir. Ve devlete ve demokrasiye saygımız varsa bunu da teslim etmemiz gerekir. Başsavcı bunu bu yasalara dayalı olarak yapmış ve koskocaman bir dosyayı Başbakanlığa ve oradan da Meclise göndermiştir. Peki yani bunu bir ihbar üzerine yapmayacak mıydı? Bu koca dosya, bu ifadeler, bu evraklar nasıl ortaya çıktı? Ortada birşey vardı ki ve bunlar oldu. Bunları yapmak, bu sistem gereği bu ifadeleri almak hiç kimseyi rahatsız etmemelidir. Kaldı ki Meclisteki partiler özellikle dokunulmazlık konusunda bir uyum, anlayış içerisinde bunu en dikkatli bir biçimde komitelerde görüşmüşler ve sonuca bağlamışlardır. Ama şimdi hala daha sanki bir cinayet işlenmiş biçiminde soruşturmalar, araştırmalar oldu deyip bundan şikayetçi olmak, hele bunu eski bir başbakanın ağzından duymak Sayıştaylık açısından bana göre rahatsız edicidir.

Dolayısıyla bu konuda olan olmuştur. Olmuştur ki, mahkeme en azından birkaç meseleyi inceleyerek, o konudaki sorumluları mahkûm etmiştir. Dolayısıyla yasalar önünde başta bizler, yöneticiler, milletvekilleri saygılı olmak durumundadır. Bizim boynumuzun kıldan ince olması gerekir ki, o zaman halkımıza, bizim geçirdiğimiz yasaları uygulatmada hakkımız, gücümüz, gerekçemiz olabilsin. Benim değerlendirmeme göre konu budur, böyle tecelli etmiştir ve savcı gereğini yapmak durumunda kalmıştır ve yapmıştır. Savcılık makamını, mahkeme makamlarını bizim elbette korumamız ve kollamamız gerekir. Çünkü ülkemizde adalet, herşeyin üzerindedir. Yaşamımız, mülkün temeli adalet olduğuna göre, adaletin sağlıklı, süratli ve adil bir biçimde çalışması ile mümkündür ve bu konuda son derece duyarlı ve dikkatli davranmak durumundayız. Görüyoruz ki bir haciz olayından ta yasa tasarılarına kadar, sistemimiz gereği Başsavcılık makamından biz görüş almaktayız. Belki her verdiği görüş yasa niteliğinde değildir, bir tavsiye niteliğindedir. Ama herhalükârda bu sistemin içerisinde hukuk danışmanı olarak Savcılığın önemli bir yeri vardır ve hükümet olarak biz bu konuda son derece duyarlı ve dikkatli davranmaktayız. Sayın Eroğlu şimdiki hükümetin de bu tip uygulamaları olduğunu, acaba o konuda herhangi bir işlem yaptı mı diye sormuştur. Böyle birşey sözkonusu değildir. Savcılığın her konuda görüşleri alınmakta ve onlara uyulmaktadır ve herhangi bir şikâyet bize gelmemiştir. En son Eğitim Bakanlığının geçici tayinleri ile ilgili uyarısı üzerine Amme Hizmeti Komisyonu ile ve Savcı ile birlikte anında görüşme yapılmış ve Bakanlar Kurulu Kararının nasıl ifade edilmesi gerektiğinde tekrar mutabakat sağlanmıştır. Şubata kadar örneğin bu geçicilerin Amme kanalı ile yapılması kaydı ile, ödemelerin olabileceği saptanmış ve buna süratle uyulmuştur. Dolayısıyla gerek

Sayıştayın, gerek Savcılığın bizim Hükümetimize yapmakta olduğu tavsiyeler, bizler için önem arz eder ve o tavsiyelerin dışında hareket edilmemektedir, bu da böyle bilinmelidir. İki konu arasında şimdi geçici istihdamı da yapılıyor veya 03'ten de tayin yapılıyor gibi olayı saptırmaya gerek yoktur. Dünkü konuşmamda da arz ettim. Maliyeye yazılır, Maliye onay verir, bütçede yeri var denir ve ondan sonra bunu Başbakanlık onaylayarak bu uygulamalar hayata geçirilir. Ama, bu eğer, seçimin gecesi olmuş ise ve Seçim ve Halkoylaması Yasasına ters ise ve bu herkes tarafından bilinir ise, bunun artık daha fazla tartışması olmamalıdır ve Savcılık makamı da bu konuda suçlanmamalıdır. Ama Savcılık makamının yasalara uygun bir biçimde bunu elbette herhangi bir rahatsızlık yaratmadan yapması, zaten kendilerinin en çok önem ve duyarlılık göstereceği bir konudur. Ben uygulamaların sistem gereği polis tarafından yapıldığı, tahkikatların bilmekteyim. Benim bilebildiğim kadar ile yalnız gönüllü bilgi almanın ötesinde de fazla bir işlem yapılmış değildir. Kısacası bu konu kapanmıştır ve Savcılık da ancak adalet yönünden görevini yerine getirmiştir.

Saygılarımla bu görüşleri sizlere sunarım ve teşekkürler ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Başbakan.

Buyurun Sayın Akıncı.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Başbakanımızın yaptığı konuşmadan sonra bir iki söz söylemeyi gerekli gördüm. Çok kısa olarak iki noktada birkaç söz söylemek istiyorum.

Birincisi şudur sayın milletvekilleri; çağdaş, hukuk ve çağdaş demokrasi anlayışı devleti bireye karşı değil, bireyi devlete karşı korumayı öngörür. Çağdaş anlayış budur. O nedenle Sayın Başbakanın konuşması içerisinde devletin çıkarlarını gözeterek Yüksek Mahkeme Başkanı ve Başsavcı ile haftalık rutin toplantılar yaptığını söylemiş olmasının bu sözlerinin yarı kısmını yadırgadığımı ifade etmek istiyorum. Yarı kısmını.Onu da şu şekilde izah edeyim. Başsavcı hukuk danışmanıdır. Devletin, hükümetin hukuk danışmanıdır. Öyle bir sıfıfatı vardır. Haftalık değil, günlük de toplanması belki yadırganmaz. Yüksek Mahkeme Başkanı ile mahkeme binalarının durumu kadro sorunları, hükümetten istenenler bu çerçevede zaman zaman bir araya gelinmesi de doğal karşılanır. Ama Yüksek Mahkeme Başkanı ile icra organının haftalık rutin toplantılar yapmasını gerçekten ben yadırgadım.

BAŞBAKAN HAKKI ATUN (Yerinden) - Bunu nerden çıkarıyorsun Sayın Akıncı.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Söylediniz, yanlış mı anladım efendim?

HAKKI ATUN (Yerinden) (Devamla) - Tabii ki yanlış anladınız efendim.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Sadece Başsavcı ile mi haftalık...

HAKKI ATUN (Yerinden) (Devamla) - Hayır. Mahkeme Başkanı gelir bana bilgi verir, bana isteklerini bildirir. Onun ötesinde bizim ne müdahale hakkımız var ne öyle bir düşüncemiz.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Hayır, hayır. Haftalık rutin toplantılar yapıldığını söylediniz burda.

HAKKI ATUN (Yerinden) (Devamla) - Hayır. Ziyarettime gelir.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Yani her hafta mı oluyor bu?

HAKKI ATUN (Yerinden) (Devamla) - Evet.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - İşte bunun yanlış olduğunu söylüyorum ben.

HAKKI ATUN (Yerinden) (Devamla) - 15'te bir beni ziyaret eder.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Tamam, demek ki doğru anladım efendim. Ortada bir yanlış anlama yoktur. Ben de düşüncemi söylüyorum. Yani bu toplantıların içeriği ile ilgili bir yorumda bulunmuyorum. O toplantılarda Yüksek Mahkemeye etki yaptığınızı söylemiyorum. Öyle birşey söylemedim. Ama o görüntünün yanlış olduğunu, hukuk devleti açısından Yüksek Mahkeme Yargıcı bakımından Başsavcı bakımından söylemiyorum. Yürütme organının danışmanıdır o. Ama Yüksek Mahkeme Başkanının hükümet organının, icranın başı ile haftalık buluşmasının yanlış olduğunu düşünüyorum.

HAKKI ATUN (Yerinden) (Devamla) - 15'te bir görüşüyoruz, ziyaret oluyor, biz de ona gidiyoruz.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Bu yanlıştır efendim. Benim görüşümdür. Eleştirimdir. Bu normal demokratik bir ülkede böyle bir prosedürün uygulandığını ben düşünemiyorum. Böyle birşey duymadım şimdiye kadar.

HAKKI ATUN (Yerinden) (Devamla) - Peki isteklerini nasıl duyuracak hükümet. Az önce söyledim.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Efendim yürütmenin parçası durumunda olan organların haftalık değil 3 günde, 5 günde bir hatta her gün bir araya gelmeleri bile mümkündür.Örneğin sizlerin Başbakan olarak Sayın Cumhurbaşkanı ile haftalık rutin toplantılarınıza bir laf ettiğimiz yok. Bunlar doğal olması gereken şeyler. Başbakanla, Başbakan Yardımcısının belki her saat görüşmesi gerekebilir, Başbakanla, hükümetle Başsavcının sık sık görüşmesi gerekebilir. Bütün bunlar doğaldır. Ama yargının başka bir yeri var. Yüksek Mahkeme Başkanı yürütmenin bir parçası değildir. Ve o rutine bağlanmamalıdır. Söylemeye çalıştığım budur., Bir hafta olur, 15 gün olur fark etmez. zaman zaman ihtiyaca binayen bir araya gelinir ona da bir itirazımız yok. Ama rutin bağlantı. O yanlış bir görüntü sergiler. Bunu eleştiriyorum. O değinmek istediğim birinci nokta. İkinci nokta 1993 olayı birtakım yasa dışılıklar yapıldı Başsavcı harekete geçti. Şu kadar dosyalar geldi. Bu tabii ki söylenince bizim 1990'ı anımsatma zorunluluğumuz doğar. 1990'da da yapıldı. Bizim sıkıntımız 1990'da da yapıldı. Bizim sıkıntımız, bizim eleştirelimiz 1993'de yapılan bu girişimlerin 1990'da çok daha büyük boyutlarda yapıldığı bir ortamda bunların yer almamış olmasıdır. Bu rahatsızlıktan dolayı da TKP olarak 1990 için araştırma önergesi verdik. Meclis onayladı. Ama hala daha bir yıldır o konuda adım atılabilmiş değildir. Burada bu yorumu getirerek sözlerimi noktalamak istiyorum. Ve gene en başta söylediğim çağdaş hukuk anlayışı ve çağdaş demokrasi olabilme noktasına getirip sözlerimi bağlamak istiyorum. 1993'de sağın, sağla çatışmasını izledik. Cumhurbaşkanı bir tarafta Eroğlu bir tarafta. DP-UBP parçalanması oldu.

Ondan sonra bir noktada devlet kendi organlarını bir tarafın aleyhine çalıştırmak istedi. Bir taraf, veya hakkını almak istedi. Yasaları anımsadı. O yasalarda birtakım çiğnemeler olduğunu görebildi ve harekete geçti. 1990'da ise sağ bir blok halinde solun karşısında idi ve sol hakkını arayamadı. 1990'da solun çiğnenen hakları, hatta bu Meclisten atılmalarına kadar giden, çiğnenen hakları karşısında bu devletin mekanizmaları çalışmadı ve birçok insan bundan mağdur oldu. Hakkını arayacak bir merci bile bulamadı. Çünkü bir blok halinde devleti karşısında buldu. İşte çağdaş devlet anlayışında, çağdaş hukuk anlayışında bunlara yer yok. Bunların olmaması; bunları yarayı kaşımak için söylemiyorum, sadece 1993'e bir atıfta bulunulduğu için 1990'da yaşananları da anımsatmak istedim ki bundan sonra bunlar yaşanmasın. Hiçbir ideoloji farklılığı gözetilmeden ve bireyin haklarına saygı göstererek devlet çağdaşlaştırılmalıdır. Bu yönde atmamız gereken daha çok adımlar vardır. Geliştirmemiz gereken yeni anlayışlar vardır. Bunları söylemek için söz aldım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Söz almak isteyen var mı?.. Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Hukuk Dairesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Etmeyenler?...Çekimser?...Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; birleşimi Ö.S.saat 14.30'a kadar erteliyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati:12.53

İKİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 14.45

BAŞKAN - Cumhuriyet Meclisinin III'üncü Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın, 19'uncu Birleşiminin, İkinci Oturumunu açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır. Buyurun.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır. Sayın milletvekilleri; şimdi Program 04 Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz. Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı Bütçesinin ödeneklerini okuyunuz lütfen.

KATİP - Program 04 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı.
Alt Program 01 Yönetim Hizmetleri; Personel Giderleri 6 milyar 437 bin Türk Lirası. Cari Giderler; 2 milyar 625 milyon Türk Lirası, Yatırımlar; 1 milyar Türk Lirası. Transferler yok.
Alt Program Toplamı; 10 milyar 62 milyon Türk Lirası.

02 Devlet Planlama Örgütü. Personel Giderleri 18 milyar 144 milyon Türk Lirası Cari Giderler 6 milyar 249 milyon Türk Lirası. Yatırım yok, Transferler yok. Alt Program Toplamı 24 milyar 393 milyon Türk Lirası.

Alt Program 03 Devlet Basımevi: Personel Giderleri 14 milyar 685 milyon TL; Cari Giderler 1 milyar 753 milyon 200 bin TL; Yatırımlar 9 milyar 408 milyon TL; Transferler yok; Alt Program Toplamı 25 milyar 846 milyon 200 bin TL; Alt Program 04 Turizm Tanıtma ve Pazarlama Dairesi: Personel Giderleri 14 milyar 250 milyon TL; Cari Giderler 329 milyon TL; Yatırımlar yok; Transferler yok; Alt Program Toplamı 14 milyar 579 milyon TL; Alt Program 05 Turizm Planlama Dairesi: Personel Giderleri 7 milyar 415 milyon TL; Cari Giderler 60 milyon TL; Yatırımlar 400 milyon TL; Transferler yok; Alt Program Toplamı 7 milyar 875 milyon TL; Program Toplamı: 82 milyar 755 milyon 200 bin TL.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Devlet Bakanlığı ve başbakan Yardımcılığı Bütçesi üzerinde söz isteyen var mı? Sayın Özker Özgür, Sayın Tansel Doratlı, Sayın Aytaç Beştaşlar. Başka söz isteyen var mı? Buyurun Sayın Başbakan Yardımcısı.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR - Sayın başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmeleri gerçekten iyi gidiyor. Gerçi muhalefet zaman zaman insaf ölçülerini aşıyor ama yine de olsun herşey didik didik tartışılıyor ve biz de Hükümet olarak, yürütmede görevli arkadaşlarınız olarak bu eleştirilerden yararlanmaya çalışıyoruz. Tabii muhalefet çok karanlık, çok siyah, kapkaranlık bir tablo çizmeye çalışıyor.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Öyledir de onun için.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi mağusa)(Yerinden) - Güllük gülistanlık mı ya Hoca?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Ve sanki bu Hükümet geldi, 11 ayda hiçbir şey yapmadı, öyle bir imaj yaratmaya çalışıyor Hükümet. Tabii eleştirilerde gerçekçi olduğunuz oranda inandırıcı olursunuz. Eğer gerçek dışı şeyler söylerseniz, inandırıcı olamazsınız. Sürekli olarak enkazdan söz edilmez, doğrudur. Fakat kamuoyu yapılanı da, yapılmayanı da çok yakından izlemektedir ve insanımız bilmektedir ki garantör Türkiye'de Türk Lirasının bir kaç kez devalüe edilmesi bizi olumsuz yönde

etkilemiştir. Hükümet göreve gelir gelmez çalışanın yaşamını kolaylaştırmak için birtakım önlemler almıştı. Ama Türk Lirasının arka arkaya bir kaç kez Türkiye'de devalüe edilmesi Hükümetin aldığı önlemleri alıp götürmüştür. Bunun ötesinde biliyorsunuz 60 milyonluk Türkiye'nin bünyesine uygun olarak alınan birtakım ekonomik önlemler var. Bunların adına 5 Nisan Kararı deniyor. Bu 5 Nisan Kararlarının da bizi nasıl etkilediği ortadadır. Yani 60 milyonluk bir ülkenin sorunlarını açmak için alınan kararların 150,000 nüfuslu bir toplumu nasıl etkilediği ortadadır, bu da görülmektedir. Muhalefet, Hükümet geldi, geldi geleli işte bir tek yasa geçirdi. O yasa da başlangıçta cıkla yasası derlerdi, ondan sonra Seçim ve Halk Oylaması Yasası düzeltildikten sonra, eh canım işte bir tek Seçim ve Halk Oylaması Yasasını yaptılar, başka bir şey yapmadılar. Bu söylem tutturuldu ve zamandır bu söylem devam etmektedir. Oysa bu Hükümet başka yasalar da getirdi. Mesela bir Asgari Ücret Yasası, önemli bir Yasadır.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Uygulandı mı Hoca, üç defa yaptınız mı bu sene?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Efendim?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - 3 defa yaptınız mı?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İkiyi yaptık.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - İkinciye yaptık.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Üç defa dediniz, iki defa yaptınız.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Ama bu bir şey olarak...

BAŞKAN - Lütfen karşılıklı konuşmayalım.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Ulusal Birlik Partisi döneminde yıllarca Ulusal Birlik Partisi döneminde....

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İlk defa kanunu biz değiştirdik, uygulamayı da siz yaptınız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yasayı geçirme değildir maarifet.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - İkinci defa yaptık efendim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - 3 Defa geçti hoca.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Fakat kaç yıl ben bu Mecliste görev yaptım, her yıl bu konuyu eleştiriyorduk, asgari ücretin yılda bir kez saptanması doğru değildir diyorduk. Yıllarca bu böyle devam etti. Ama bu Hükümetin döneminde Yasa yapılmıştır ve asgari ücret yılda üç kez belirlenecektir , bizim dönemimizde de iki kez belirlenmiştir.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - İlk adımı biz attık.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yasayı iki defa biz geçirdik ya.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Başka bir Yasa, Özürlüler Yasası mesela.Yine bu Meclisten geçirilmiş bir Yasadır. Yani..

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - O da geçirilmiştir.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Yapılan birtakım işler var onları teslim etmiyorsunuz.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Onu da biz geçirdik.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - gerçekçi yaklaşmıyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen, konuşmacının dikkatini dağıtıyorsunuz.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - 0 kadar...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - İstiyor efendim konuşmacı.

BAŞKAN - Dikkatini dağıtıyorsunuz, lütfen.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - 0 kadar aşırı gidiyorsunuz ki, nerde ise santraldaki patlamanın suçunu Hükümete yükleyeceksiniz. Böyle bir tutum içindesiniz. Fakat her şeye karşın biz yine de bu eleştirilerden yararlanmaya çalışıyoruz, eleştirileri dinliyoruz, can kulağı ile dinliyoruz ve bana göre Meclisin düzeyi fena bir düzeyde değil, iyi bir düzeydedir, her şey tartışılmaktadır. Biz isteriz ki serbest bir tartışma ortamında sağlıklı bir kamuoyu oluşsun . Buradan söylenenler kamuoyuna olduğu gibi yansısın. Eğer Sayın Akıncı'nın eleştirdiği gibi eksik veriliyorsa buradan yapılan eleştiriler, eksik veriliyorsa, bu eksiklik giderilmesi lâzımdır. Burada konuşulan her şeyin çok açık biçimde ve doğru biçimde eksiksiz kamuoyuna yansıtılması lâzımdır. [Bize göre halk en iyi hakemdir. Her şeyi halk değerlendirmektedir.

Değerli milletvekilleri; yasama yılına girerken de söyledim. Eğer bu toplumun birtakım temel sorunlarına çözüm getireceksek, demokrasimizi gerçek anlamda katılımcı bir demokrasiye dönüştürmemiz lâzımdır. Başka bir deyişle, mutlaka sivilleştir-mek zorundayız. Bunu çok açık biçimde söylüyorum. Yeni yasama yılına girerken de söyledim ve bunu söylerken, bana ilk tepki, Ana Muhalefet Partisi Liderinden geldi. Sayın komutanlar şurada oturuyorlardı ve herhalde sayın komutanlara hoş görünsün diye, Sayın Ana Muhalefet Lideri, hemen Meclis Başkanlığı Kürsüsünden tepki göstermiş ve bizde sanki herşey güllük gülistanlıkmiş gibi bir izlenim yaratmaya çalışmıştı.

DERViŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - E, sen zaten Meclisi tanımazsın. Tanısan, kararına uyarsın.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Arkadaşlar; demokrasimizi eksiksiz kılmak istiyorsak, mutlaka gerekeni yapmamız ve kelimenin tam anlamı ile sivilleşmemiz lâzımdır. Bu, bir kaçınılmazlıktır ve sanmayın ki bu konu, bu toplumun gündemine yeni yeni gelmektedir. Geçici Kıbrıs Türk Yönetimi ne zaman kuruldu? 1967 yılında kuruldu ve sivilleşme mücadelesi bu toplumda o zamandan beridir devam etmektedir. Geçici Kıbrıs Türk Yönetiminin kurulduğu 1967 yılından beri sivilleşme çabası vardır bu toplumda ve bir türlü bunu başaramamaktayız. Sivilleşememekteyiz. Aradan 27 yıl geçmiştir ve bugün polisİN İÇİŞLERİNE bağlanması gerektiğini ilk kez Hükümet Programına alan, bu Hükümdür. Gelmiş geçmiş hiçbir hükümet, bu konuyu programına almamıştır.

ÖMER KALYONCU (Girne) (Yerinden) - Alamamıştır.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Anayasa tartışmaları devam ederken, konu gündeme gelmiştir. Sayın Akıncı hatırlayacaklar, 1975'te de gelmişti. Yani Kıbrıs Türk Federe Devleti Anayasası görüşülürken gündeme gelmişti. 1983'te Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasası görüşülürken, o zaman da gündeme gelmişti. O zaman,

Ama kararlılıkla üzerine gitmek lâzımdır. Biz üzerine gideceğiz. Programımıza aldık ve madem ki muhalefet de bu konuda, tabii ana muhalefet partisi liderinin tepkisini unutmadan, onu göz ardı etmeden, fakat Toplumcu Kurtuluş Partisi de madem bu konuda destek vermektedir, bunu sonuna kadar götürmekte kararlıyız. Umarız gün gele polisimiz sivil otoriteye bağlanır.

Hükümetler gelir, hükümetler gider, fakat hükümetler gelir giderken, hükümetler programlarına aldıklarını yaşama geçirmek istediklerinde herhangi bir engelle karşılaşmamlıdırlar. Halkı ikna ettikten sonra, halkı ikna edip yönetime geldikten sonra illa ki programlarına aldıklarını hayata geçirmek isterken, başka birilerini daha ikna etmek zorunda kalırlarsa Hükümetler, o zaman o ülkenin demokrasisinde bir kusur vardır demektir. Yani bu son derece önemlidir. Bu söylediğim son derece önemlidir ve yapmaya çalıştığımız temel işler, temel atılımlar bu konuyla doğrudan bağlantılıdır. İstikrarlı bir ölçüğe endekslenme konusunda bununla

(Meclis Başkan Vekili Olgun Paşalar Başkanlık Kürsüsünü, Sayın Salih Coşar'a devreder.)

bağlantılıdır. Ülkeye girişler, çıkışlar konusu da bu çerçevede düşünülmelidir, kaçak işçi sorunu da bu çerçevede düşünülmelidir. Bakın, Çalışma Bakanlığı tam 1932 kaçak işçi saptamıştır. Ve saptadığı bu işçilerin dosyalarını Başsavcılığa, polise, içişlerine bildirilmiştir. 1932 kaçak işçi. Ne olmuştur? Neden bu dosyalar ileri götürülmemektedir? Neden işlem yapılmamaktadır? Bu ülkenin bir yetkilisi olarak ben de öğrenmek istiyorum. Ben de soruyorum. Yani bu biraz önce söylediklerimle doğrudan bağlantılıdır bunlar. Eğer

polis size bağlı değilse, bu tür konularda fazla ileri gidemiyorsunuz demektir, çok açık bir biçimde. Siz bize her şeyi soruyorsunuz, geliyorsunuz bizi eleştiriyorsunuz. Peki, neden bizi örneğin bombalar konusunda eleştirmiyorsunuz? Konan bombalar, benim kendi müsteşarımın evine bomba kondu, "Dinamit" programından ötürü bomba kondu evine. Daha geçmişte başka yerlere bombalar kondu. Sayın Akıncı sabahleyin söyledi. Polly Peck'in avukatı Orhan Zihni'nin arabası yakıldı. ama bu tür konularda bize siz eleştiri getirmiyorsunuz. Yürütme olarak...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Alpay Durduran'ı da söyleyin geçsin hiç olmazsa literatüre.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Yürütmeyiz biz bu ülkede fakat eleştirmiyorsunuz bizi. Neden? Çünkü eleştirirseniz ne diyeceğiz size? Ne yapalım, polis bize bağlı değildir ki üzerine gidelim. Ben herhangi birini itham altında bırakmak istemiyorum. Başkalarını suçlamak da istemiyorum.

Ama bu ülkenin bir gerçekliğidir bu. Sivil otorite, eğer halkın iradesini yansıtıyorsa, polis gücünün ona bağlı olması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri; Kıbrıs konusunda duyarlıyız. Koalisyonun iki kanadı da duyarlıdır. İki parti arasında bu konuda yaklaşım farkı yok mu? Var. Bunu herkes görüyor. Ama herşeye karşın, geçmiş Bütçe görüşmelerinde de söyledim. Geneli üzerinde konuşurken de söyledim. Cumhurbaşkanlığı Bütçesi görüşülürken de söyledim. Sayın Cumhurbaşkanının Genel Sekreter Butros Gali'ye yazdığı mektupla olumlu bir çizgideyiz dedim. Bu çizginin devam ettirilmesinde yarar görüyoruz. Ve dünyadaki, bölgedeki, çevremizdeki gelişmeleri gözönünde bulundurarak, mutlaka yeni politikalar üretmek durumundayız. Olayların arkasından yuvarlanmamalıyız. Olayların önüne geçebilmeliyiz. Sürekli olarak tekrarlanmaktadır. Türkiye'ye entegre olmamız gerekir. Bu, sürekli olarak tekrarlanır. Benim bundan anladığım, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye arasında bir gümrük birliği sağlansın. Ekonomik bir entegrasyondur kastedilen. Ama değişen dünya koşullarında, eğer biz yeni politikalar üretmezsek ve değişen koşullara ayak uyduramazsak, Güney, gümrük birliğine giderek Avrupa ile, Türkiye de Avrupa Birliği ile gümrük birliğine gitmeye çalışıyor, Güney Kıbrıs Türkiye'ye bizden önce entegre olacak bu gidişle. Evet, yani gümrük birliği sağladı mı Türkiye Avrupa Birliği ile, Güney de Avrupa Birliği ile gümrük birliği sağladı mı, göreceksiniz o zaman o entegrasyon ikisi arasında, Avrupa Birliğine üye ülkelerle gerçekleşmiş olacak. Biz nerede olacağız? Bu bir olgudur. Bu bir oluşumdur.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Doğrudur. Hakkaten mantıki doğruluk var.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Evet. Yani bu bir oluşumdur. Bu bir gelişmedir. O nedenle...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yalnız Güney Kıbrıs'ı şimdi askıya aldılar galiba, değil mi?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Hayır, gümrük birliği konusu devam ediyor. Süreç devam ediyor. Üyelik konusu, o başka.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) (Devamla) - O başka.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Üyelik konusu üzerinde durmuyorum. Gümrük birliği...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) (Devamla) - Yalnız Kıbrıs meselesine bağlı olmaktan çıkardılar herhalde Avrupada olayı.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Evet. Eğer bağlı olmaktan çıkarırlarsa, Kıbrıs meselesine bağlı olmaktan çıkarırlarsa...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Daha da zor işimiz.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Türkiye'nin Avrupa Birliği ile gümrük birliğine gitmesi kolaylaşacak demektir. Ve kolaylaştığı zaman, işte o zaman biz ne yapacağımızı kara kara düşünmeye başlamamız lâzımdır. Yani bu gelişmeler son derece önemlidir. Onun altını çizmeye çalışıyorum.

1987 yılına kadar bu Meclisten Kıbrıs Sorunu ile ilgili 8 tane karar geçirdik. Bütün bu kararları oybirliği ile geçirdik. 8'inci karar da, Perez De Cuellar Barış Belgesinin onaylanmasıydı. O kararda %29 oranında toprağa razı olduğumuz da belirtilmekteydi. Çünkü Perez De Cuellar Belgesinde öngörülen %29+ toprak oranı idi. Onu bu Meclis oybirliği ile onayladı. Bunu akıldan çıkarmamak lâzımdır. 1987'ye kadar eğer bu toplumun yasama organı oturup oybirliği ile kararlar alabiliyorsa, neden 1987'den sonra bunu yapamaz olduk? Ve geline bu önemli kritik koşullarda, bunu neden tekrar denemeyelim? Neden oturup konuları enine boyuna tartışmayalım ve neden bu konuda, bu önemli konuda, bu yaşamsal konuda konsensuslara ulaşmayı denemeyelim?

Geçmişte başarabiliyorduk. Geçmişte bunu yapabiliyorduk. Şimdi neden yapamayalım? Şimdi de bunu becerebileceğimize, bunu başarabileceğimize inanıyorum. Denemekte yarar vardır.

Şimdi bu girişten sonra Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı Bütçesine gelirsek, bizim Bakanlık biliyorsunuz bu Hükümetin kurulmasıyla ortaya çıkmış yeni bir Bakanlıktır. Oluşum halinde bir Bakanlıktır ve bu Bakanlığa yolsuzlukların soruşturulması, toplumlararası görüşmelerde bu Bakanlıkta görevli kişinin, yani benim, bulunması, Devlet Basımevi, Devlet Plânlama Örgütü ve turizm konuları, bu Bakanlık altında bulunan konular, yani bu başlıklar altında görev yapmaya çalışıyoruz.

Yolsuzlukların soruşturulması ile ilgili birimi maalesef bir yıldır oluşturamadık. Bunu itiraf etmek lâzımdır. Göreve geldikten bir kaç ay sonra, konu ile ilgili bir yasa tasarısı hazırladık Bakanlıkta, gönderdik, gruplara gönderdik. Orda epey bekledi. Ondan sonra Başsavcılıktan görüş alındı, Başsavcılık olumsuz görüş bildirdi. Yani bizim hazırladığımız yasa tasarısıyla ilgili olumsuz görüş bildirdi. Bunun akabinde fasıl 44 altında bir soruşturma komitesi, bir soruşturma komisyonu oluşturulabileceğini söyledi bize Başsavcılık ve fasıl 44 altında bir soruşturma komitesini öngören bir önergeyi biz Bakanlar Kuruluna götürmüş bulunuyoruz. O konuda da şimdi Başsavcılıktan görüş bekliyoruz. Maalesef bürokratik çarklar ülkemizde çok yavaş çalışmaktadır. Ve bir yılda biz bu yolsuzlukları soruşturacak komiteyi, birimi oluşturamadık. Tabii ülkede Sayıştay

var, Savcılık var, polis var, bunlar eğer işlevlerini yerine getirirseler, bunların yaptıkları görevler dört dörtlük olsa, bu tür bir komiteye gerek kalmazdı. Ama sanırım Sayın Angolemliler'di, dün söylediler, vurguladılar, ortaya çıkan bulgular ışığında hangi yolsuzluğun, hangi usulsüzlüğün arkasından gidildiği, sonuna kadar takip edildiği ve hangi suçlu, hangi sorumlu cezalandırıldı? Yani arkadaşlar, Başsavcılık olsun, efendim polis olsun, Sayıştay olsun bunların görevleri işte bu tür yolsuzlukları, usulsüzlüklerin peşinden gitmektir. Bunlar eğer fonksiyonlarını yerine getiremiyorlarsa, fonksiyonlarını yerine getirebilmelerini sağlamak lâzımdır. Eksiklik ordadır. Fonksiyonlarını yerine getirirlerse o zaman hükümetlere bu tür görevler düşmez. Hükümetlerin ayrı birimler oluşturarak yolsuzlukları izlemeleri, soruşturmaları gerekmez. Fakat işte buna da mecbur kalıyoruz, bir yerde ayrı bir birim oluşturmak ve Sayıştayın, polisin ve Savcılığın işlevini bir yerde yükümlenmek zorunda kalıyoruz. Bu iyi bir şey değil. Ama bu da bir gerçeklik.

Değerli arkadaşlarım; DPÖ, Bakanlığımıza bağlı bir birim. Tabii DPÖ, kendine özgü, ülkemizin beyni durumunda bir örgüttür. Devlet Planlama Örgütü olarak anılmaktadır. Ve geçmiş Ulusal Birlik Partisi yönetiminde bu örgüt, çok büyük tahribata uğramıştır. Bunu, bir yıldır görevde sorumlu Bakan olarak iddia ile söylüyorum. Büyük tahribata uğramıştır Devlet Planlama Örgütü.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Mehmet Bayram; duyar mısın? Başbakan Vekili duyar mısın? İyi dinle.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Etkinliği zayıflatılmıştır. Personel ve maddi olanaklar bakımından, gerekli önem verilmemiştir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Büyük bir iddia vardır.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Başbakan olursam o zaman söylersin.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Ve diyebilirim ki...

SAĞLIK BAKANI ERGİN ABDULLAH (Yerinden) - Onu Derviş Bey hallederdi. Senin haberin mi olurdu?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Diyebilirim ki DPÖ, kuruluşundan bu yana en kötü duruma getirilmiştir. Yani biz devraldığımızda, son derece kötü bir durumdaydı DPÖ. Bunlardan da önemlisi, Devlet Planlama Örgütünün inandırıcılığını ve güvenilirliğini yitirmesine neden olan uygulamalar içerisine sokulmuştur. Yani uygulamada da öyle şeyler yaptırılmıştır Devlet Planlama Örgütüne ki, bu Devlet Planlama Örgütü inandırıcılığını da, güvenilirliğini de maalesef yitirmiştir. Bu örgüt, geçtiğimiz dönemin Başbakanının siyasal bürosu haline getirilmişti. Geçmiş dönemin

Başbakanın siyasal bürosu haline getirilmişti ve bu örgüte, gerçek dışı siyasi iddialara teknik kamuflaj yapma misyonu yüklenmiştir. Ülkemizde refah artışı olduğu, enflasyonun iddia edildiğinden daha düşük olduğu yutturmacalarına kılıf ve alt yapı hazırlama D.P.Ö'nün ana fonksiyonları haline getirilmiştir maalesef. Dönemin iktidarı tarafından Devlet Planlama örgütünün uzmanları, hatta daire başkanları üzerinde kurulmaya çalışılan tahakküm, baskı, hem devlet Planlama Örgütüne, hem de ülkemize çok şeyler kaybettirmiştir. Teknik çalışmalar üzerinde yapılan acemice oynamaların ortaya çıkardığı tablolar, Devlet Planlama Örgütünün ne hallere düşürüldüğünün daha geçen dönem içerisinde kamuoyunda anlaşılmasını sağlamıştır. Dürüstlük ve objektifliği büyük önem taşıyan devlet Planlama Örgütünün müsteşarlığının, Başbakanlığın basit bir oyuncağı haline getirilmesinin, kimseye kalıcı bir yarar sağlamayacağını, Hükümetin kurulma aşamasında ve takip edilen günlerdeki gelişmelerle herkes tarafından anlaşılmiş olmasını dilerim.

Devlet Planlama Örgütünün geçen dönem en çok tartışılan konusu, açıkladığı endeks oranları olmuştur. Eski Hükümet tarafından yemin billâh oynanmadığı söylenen endeksle ilgili yaptığımız araştırmada, bununla ilgili, geçen dönem çalışmalarını içeren dosya ve disklerin kaybolduğu ortaya çıkmıştır.

Dosya ve diskler ortada yoktur arkadaşlar. Evet.

SAĞLIK BAKANI ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) - Görün ne marifetleriniz var.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yolsuzlukları soruşturma şeyi.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Hükümetimizin kurulmasından sonra yaptığımız ilk iş...

ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - Yaktınız gemileri de gittiniz Allah için.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Hükümetimizin kurulmasından sonra yaptığımız ilk iş endeks hesaplamalarının gerçekçi ve bilimsel hesaplamalara göre yapılmasını sağlamak olmuştur. Bu konudaki çalışmalarını sendikaların da bilgilerine getirerek ihtiyaç duyulan saydamlığı da bu dönemde Hükümetimiz sağlamıştır. Bu konuyla ilgili olarak şu hususları bilginize getirmekte yarar görüyorum, geçen dönemle ilgili olarak başından beri ortaya çıkarmak istediğimiz hususlar bilgi ve belgelerin bulunmaması nedeniyle bir türlü yapılamıyordu. Nihayet yapılan titiz araştırmalarla bulunan bazı ham dökümanlar kullanılarak yapılan etüd sonucunda ise 1993 yılı sonunda açıklanan endeksteeki tartı toplamının yaklaşık yirmi bin civarında eksik açıklanmış olabileceği ihtimalini ortaya çıkarmıştır. Yirmi bin civarında eksik bir açıklama. Bunun üzerine geçen döneme ait dosya ve bilgisayar disketlerinin bulunması için yasal işlem başlatılmıştır. Bu konuda yapılan ön soruşturmada geçen dönem bu çalışmaları üzerine almış bulunan eski sorumlu kendisinde herhangi bir dosya olmadığını, bilgisayar disketlerini ise yanlışlıkla

silinmiş olduğunu iddia ettiği bilgimize gelmiştir. Bu tavırla geçen dönemin izahatı mümkün olmayan endeks oynama- larının bizim tarafımızdan ortaya çıkarılmasının engellenmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır. Bunun için başlattığımız yasal işlem sonucunda mutlaka dosya ve bilgisayar disketlerinin bulunmasına çalışılacaktır. Bunları sağlayan veya ortadan kaldıranların ise yasalar çerçevesinde kovuşturulmaları mutlaka yapılacaktır.

Bu aşamada Devlet Plânlama Örgütü İstatistiki ve Araştırma Dairemizde bulunan ham bilgiler endeks üzerinde, geçen dönem oynama yapıldığını ortaya koymuş bulunmaktadır, endeks üzerinde oynama yapılmıştır. Kesin durum ancak bun- larla ilgili dosya ve bilgisayar disklerinin bulunmasından sonra ortaya çıkacaktır.

Devlet Plânlama Örgütünün inandırıcılığını ve güve- nirliliğini yeniden tesis etmek, en büyük amacımızdır. Bunu da hem geçen dönemde yapılanları ortaya çıkarmak, hem de bundan sonraki çalışmalarını objektif, bilimsel esaslara göre yapılmasını sağlamakla mümkün olacağını düşünüyoruz. Geçen dönemde Devlet Plânlama Örgütünün maruz kaldığı kötü yöneti- min yaptığı tahribata rağmen bugün bu kuruluşumuzda hâlâ bilgili, deneyimli ve kıymetli uzmanların bulunması, o konuda umutlu olmamızı sağlamaktadır. Ancak bu kuruluşumuza on yıldan beri yeni eleman alınmaması ve gerek olağan neden- lerle, gerekse Devlet Plânlama Örgütündeki tahakkümcü yöne- timin yarattığı bıkkınlık nedeniyle ayrılmalar sonucunda bu kuruluşumuz personel sayısı bakımından büyük bir erezyona, yıpranmaya uğramıştır. İlk etapta bu kayıpların telafisine çalışılacaktır. Bununla birlikte yıllarca yapılmayan terfi- lerin ortaya çıkardığı boşluğun içeride uzmanlaşmış bulunan personel tarafından doldurulmasına yönelik terfilerin yapılmasına gidilecektir.

gidiyoruz. Bilâhare ara kadrolardaki boşluklar da diğer devlet kuruluşlarında yetişmiş seçkin personelin buralara aktarılması suretiyle doldurulmaya çalışılacaktır. 10 yıldan bu yana kamu personel sayısında büyük bir artış olurken, Devlet Plânlama Örgütü Personel sayısındaki %40 azalışın giderilmesi belli bir zaman sonra ancak tamamlanabilecektir. Yani başka taraflarda şişme olurken, burda bir azalma sözkonusudur. Bunlar yanında Devlet Plânlama Örgütü Kuruluş Yasası da gözden geçirilerek günün ihtiyaçlarına uygun değişikliklerle güncelleştirilmektedir. Devlet Plânlama Örgütüne bağlı başta İstatistik ve Araştırma Dairesi olmak üzere, dört dairenin de etkin olarak çalışması için gerekli tüm önlemleri hayata geçirmektedir. Personelin hizmetiçi eğitimine ve uzmanlaşmasına önem veriyoruz. Uygulama Birimleri ile Devlet Plânlama Örgütü arasında daha yakın bir ilişki kurulmasına çalışıyoruz.

Sonuç aldığımız oranda, yani bu çalışmalarımız ışığında , sonuç aldığımız oranda ülkemiz sorunlarının aşılmasında bizce bize ışık tutacak önemli bir kuruluşu yeniden toplumuza kazandıracağımıza inanıyoruz. Çalışmalarımız bu yöndedir.

Turizme gelince. Değerli milletvekilleri; coğrafyamız turizm açısından elverişlidir. Geçmiş hükümetler bu turistik potansiyeli maalesef bilinçli bir şekilde kullanmamışlardır ve ülkemiz koşullarında turizm sektörü için düzenleyici, teşvik edici ve koruyucu önlemleri alamamışlardır. Yani geçmiş hükümetlerin programlarında da turizm sürükleyici sektör olarak belirlenmiştir. Ama ben ne yalan söyleyim, geldiğimde sürükleyici bir sektör bulmadım. Sürüklenen bir sektör buldum.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bayram, bunu sana söylüyor ha.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Onun için rakamları yakalayamadınız Aytaç Bey. Tarihcesini analatacağız sana hoca.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Turizm için bir defa ciddi bir plân yapılmadı. Kaç yıldır? 20 yıldır bu turizm üzerinde duruluyor. Ülkenin geleceği turizmdir deniyor. Ama 20 yılda turizm için bir plân yapılmamış. Plân yapılması yönünde koşullar hazırlanmamış. Günü birlik politikalarla iş götürülmeye çalışılmış ve 20 yılda turizm plânının hazırlanması yönünde gerekli olan Ülkesel Fiziki Plân çıkartılmamış. Böylece hangi bölge ve arazilerin turizme ayrılacağı belirlenmemiş. Yani düşünün siz, bir ülke düşünün geleceğini turizme bağladı, fakat 20 yılda hangi bölgede hangi arazilerin turizme ayrılacağı belirlenmemiş. 20 yılda bu başarılmamış. Geçmişte turizme ayrılmış birtakım araziler mahkeme kararı ile ne yazık ki alınmış ve eşdeğere karşı dağıtılmıştır. Bu cinayettir arkadaşlar. Turizme ayrılmış arazi mahkeme kararı ile alınıyor ve eşdeğer karşılığında dağıtılıyor, veriliyor. Bu olacak iş değildir. Yürürlükteki yasalara dayanarak veya yasalara aykırı yapılaşmalar gerçekleştirilmiş. Turistik bölge diye nitelendirilecek yerlerde telafisi zor tahribatlara yol açılmıştır. Eski eserlere gerekli değer verilmemiş.

Yağmalanmalarına, tahrip edilmelerine sebep olunmuştur. Tanıtma ve pazarlama çalışmaları, hedef pazarlar tespit edilmeden yapılmıştır. Turistik mal ve hizmetlerin kalitesi ve fiyatı yönünde düzenleyici yasalar çıkarılmamıştır. Turizm için büyük önemi olan ulaşım konusunda siyasi yapımızdan kaynaklanan engellerin dışındaki sorunların aşılması yönünde gerekli adımlar atılmamıştır. Ve bugün hala bu dert başımızdadır.

Kıbrıs Türk Hava Yolları sorunu toplumun karşısında büyük bir sorun olarak durmaktadır.

Hisse senetlerinin dağılımından ötürü, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti Hükümeti, bu KİT'e söz geçirememektedir. Yani bu KİT'in %100 bir Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kamu İktisadi Teşebbüsüne dönüşmesi gerekmektedir. En üst düzeyde bu konu ele alınmıştır. Türkiye nezdinde, garantör Türkiye nezdinde hala sonuç alamadık.

Turizm açısından ulaşım son derece önemlidir. Eğer ulaşım ile turisti koordine edemezseniz, bir yere varamazsınız. Ve Kuzey Kıbrıs Türk Hava Yolları sorunu toplumun önünde, devletin, hükümetin önünde büyük bir sorun olarak durmaktadır. Türkiye'de Özelleştirme Yasasını geçirmiş olmasına karşın, henüz daha biz Türk Hava Yollarının hisse senetlerini devralabilmiş değiliz.

Kıbrıs Türk Turizm İşletmelerine ve Vakıflar İdaresine ait otellerde, Ulusal Birlik Partisi yönetimi zamanında bürokratlar büyük indirim ve ikramlarla yıllarca sorumsuzca sefa sürmüşlerdir.

Değerli milletvekilleri; biz, işte turizmi böylesine karmaşık bir yapı içinde devraldık. Önce sorunları analiz ettik. Sorunların giderilmesi ve turizmde gelişmenin sağlanması için kısa ve uzun vadeli planlarla hareket etmek gerektiğine inandık ve Hükümet programında vurgulandığı gibi, turizm sektörünün gerçekten sürükleyici sektör olması için çalışmalara başlamıştık. Çalışmalara başladık ve ne yaptık?

Her şeyden önce turizmcilerle sıcak bir diyalog başlattık. 28 Şubat-1 Mart 1994 tarihlerinde, 1994 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Turizmini Danışma ve Değerlendirme toplantısı gerçekleştirdik ve turizm hakkında en geniş kesimlerin görüşlerini aldık. Bakanlık yetkilileri, Turizm ve Seyahat Acenteleri Birliği, Kıbrıs Türk Otelciler Birliği ve Turizm Emekçileri Sendikasının temsilcilerinin de olduğu bir Turizm Danışma Kurulu oluşturduk. Turizm mevzuatlarının tamamlanmasına yönelik olarak, Kıbrıs Türk Turizmi ve Seyahat Acenteleri Birliği Yasa Taslağını hazırladık. Kıbrıs Türk Otelciler Birliği Yasa Taslağını hazırladık. Turizm ve Seyahat Acenteleri Yasa Taslağını hazırladık. Turistik Tesisler Yasa Taslağını hazırladık. Turizmin ayrılmaz bir parçası olan Eski Eserlerin bakım ve idamesi amacı ile hazırlanan projelere finansman sağladık.

Çağdaş turizm anlayışı ile birçok daire ile işbirliği yaparak çevre temizliğine yöneldik. Otellerin standartlarının yükseltilmesi, alt yapı sorunlarının giderilmesi ve elektrik kesintilerinden zarar gören turistik tesis sahiplerine mazot katkısında bulunduk. Halkın ücretsiz denize girmesini sağlamak amacıyla Girne-Güzelyalı , Girne-Alagadi halk plâjlarını oluşturduk. Ayrıca Akdeniz Köyünde İçişleri Bakanlığı tarafından yapılacak halk plâjı için ilgili bakanlığa mali kaynak aktardık. İsrail pazarına yöneldik ve yapılan çalışmalarla İsraili turistlerin ülkemizde 17,518 geceleme yapmalarını sağladık. Bağımsız devletler topluluğundaki turist potansiyelinden yararlanmak için yetkililerle İstanbul'da görüşmeler yaptık ve çalışmalarımızı o yönde yürütüyoruz. Önemli pazarımız olan İngiltere'nin Seyahat Acenteleri Birliğinden oluşan 111 kişilik grubu bir program dahilinde misafir ettik ve ülkemizin turistik değerlerini görmelerini sağladık.

Dünya turizminde oldukça yaygın olan ve ülkemizdeki yabancı uyruklu turistlerin rağbet ettiği dağ turizminin geliştirilmesi için çalışmalar başlattık. Bakanlığımız Kıbrıs Türk Otelciler Birliği, Kıbrıs Türk Turizm ve Seyahat Acenteleri Birliği, Kıbrıs Türk Hava Yolları, İstanbul Hava Yolları arasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti turizminin canlandırılması amacıyla Türkiye piyasasına yönelik olarak 1 Temmuz 1994 tarihinde protokol imzaladık. Otel ve acente fiyatlarını düşürmek üzere yeniden ayarlamalar yaptık ve bu fiyatlar yeniden tanzim edildi.

Geçmiş hükümet döneminde Bafra Tatil Köyü inşaatının durdurularak mukavele hükümlerine uyulmaması nedeniyle, daha sonra ismi Clup-Karpaz Ltd olarak değiştirilen ESKA Turizm ve Ticaret AŞ ile yapılmış olan kira mukavelesi 28 Haziran 1993 tarihinde idare tarafından fesh edilmiştir.

Mukavelenin fesh edilmesi üzerine Bafra Tatil Köyü inşaatı için ESKA Turizm ve Ticaret Anonim Şirketine kredi veren TC menşeli bankalar yaklaşık 4,500,000 Doutsche Mark tutarındaki alacakları için Lefkoşa Kaza Mahkemesinde dava açmış ve bilahare sözkonusu dava ilgili bankalar tarafından geri çekilmiştir. Bunun üzerine harekete geçen Bakanlığımız, sözkonusu tesisi atıl vaziyetten kurtararak turizmin hizmetine kazandırmak amacıyla Bakanlar Kurulundan Bakanlığımıza yetki veren bir karar çıkartmıştır. İlgili Bakanlar Kurulu kararına istinaden TC menşeli alacaklı bankalar ile tesis inşaatını tamamlayıp işletmeye açmaları için uzun süren görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerin olumsuz sonuçlanması üzerine Bakanlığımız yine ilgili bakanlar Kurulu kararına istinaden sözkonusu tesisi kiralamak için 1 Kasım 1994 tarihinde ihaleye çıkmıştır. Fakat bugün üzüntü ile öğrendik ki, kredi veren bankalar konuya ilişkin bir ara emri almış bulunmaktadır.

Konu tekrar yargıya havale edilmiş bulunmaktadır. Tabii yargıda durum ortaya çıkacaktır, temize havale edilecektir ve Bafra Tatil Köyünün tamamlanması yönündeki çalışmalar hızlandırılacaktır. Turizmin sıhhatli gelişimi için zorunlu olan Ülkesel Fizik planının hazırlanması için Bakanlar Kurulunda karar alınmış, gerekli çalışmalar başlatılmıştır. Turizmi turizmcilerin idaresine vermek için Turizm Birliği Temsilcilerinin de yer alacağı Turizm Örgütü Yasa Taslağı hazırlanmıştır. Kıbrıs Türk Turizm İşletmeleri Ltd Şirketinde otelleri büyük mali kayba uğratan indirim yönetmeliğini değiştirip, beleşciliğe son vermiş bulunuyoruz. Turizm İşletmelerine bağlı otellerde bakım, onarım ve yenileme çalışmaları başlatılmıştır ve devam etmektedir. Turizm İşletmelerinde geçmiş dönem kredi borçları ödenmeye başlanmıştır ve işletmeler kara geçmiştir.

Bu arada Sayın İrsen Küçük, dün, işte Turizm İşletmelerini bir arpalık gibi kullanıyorsunuz falan türünden bir eleştiri yöneltti bize.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Farkında olmadan söyledi, bilmeden söyledi.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Ben o eleştiriye de yanıt olsun diye, 1993-94 Aralık ayı itibarı ile personel çizelgesini size sunmak istiyorum. Genel Müdürlük dahil, 1993 yılında Aralık ayı itibarı ile 343 personel vardı, bunların 271'i daimiydi, 72'si geçiciydi. 94'de, 94 yılının Aralık ayı itibarı ile 343 255'e indirilmiştir. Toplam: Daimi 241, Geçici:14. Yani rakamlar bunlardır. O nedenle siz de, işte devleti büyötmeye devam ettiniz, ne bileyim ben, arpalık gibi kullanıyorsunuz falan gibi suçlamaları reddediyorum. Böyle birşey yoktur, rakamlar bunlardır.

Otel bazında da isterseniz size rakamları verebilirim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) (Devamla) - Daha sonra...

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla). - Evet. Dediğim gibi, Turizm Master Planı çalışmalarına başlamış bulunuyoruz. Bu planın gereği olarak, iç tanımı yapılmıştır ve gerekli her türlü bilgi ve veri toplanmaktadır. Bu plan ortaya çıktığında turizmde tanıtma, pazarlık, eğitim, ulaşım, fiyat politikaları, bölgesel gelişme planları bütün bunları kapsayacaktır ve turizmden maksimum faydayı sağlayacak ve turizmin çevre üzerinde yaptığı olumsuz etkileri de en aza indirecek bir plan olacaktır bu plan.

Turizmin sürükleyici sektör kılınabilmesi için, turizme ayrılan finansman kaynaklarının mutlaka artırılması gerekir diye düşünüyoruz. Ve turizmin geliştirme ve tanıtma fonunun bu nedenle hızlanıp güçlendirilmesinde büyük yarar görüyoruz.

Geride bıraktığımız turizm sezonunda yabancı turist sayısı 91,234 olmuştur. Turizmin en parlak yılı olarak tanımlandığı Ulusal Birlik partisi yönetimince, turizmin en parlak yılı olarak tanımlandığı 93 yılında bu rakam; 74088 idi. Yani 74088'den 91234'e bir artış vardır. Bu %23.1 oranında bir artıştır.

Evet, genelde turizmle ilgili olarak durum bu. Arkadaşların...

BAŞKAN - 91,000 turist mi Sayın Özker?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Yabancı turist.

BAŞKAN - Yabancı turist?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Yabancı turist. Evet, değerli milletvekillerinin değerlendirmesine sunuyorum ve eleştirilerinizi, katkılarınızı bekliyorum.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 91,000 yabancı turist geldi?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Evet.

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan, o yabancı turist, üçüncü ülkeler de var mı içinde? Yani üçüncü ülkeleri mi kastediyorsunuz, yoksa TC'de?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - TC yoktur. TC dışarda.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Ha, tamam.

BAŞKAN - Üçüncü ülkeler.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Yabancı.

TANSEL DORATLI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yabancı ülkeleri kasteder.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Evet.

TANSEL DORATLI (Yerinden) (Devamla) - TC yabancı değil.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Evet. Evet, saygılar sunarım değerli milletvekilleri.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Özker.

Sayın Doratlı, buyurun.

SAĞLIK BAKANI ERGİN ABDULLAH (Yerinden) - Yani üç ayda vallahi Mehmet Bayram'ı koltuğundan ettin ha Tansel Doratlı. Gölge bakanlığı aldın elinden adamın.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Bugünkü günde...

TANSEL DORATLI (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin doğal ve kültürel zenginlikleri, iklim koşullarının uygunluğu, ki bu ülkemizde 9 ay yaz, 3 ay da kış yoktur. El değmemiş doğası gözönüne alındığı zaman ve bir de diğer yönünden tarım ve sanayinin ancak kısıtlı gelişebileceği gerçeğinden ötürü Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri turizm sektörünü öncelikli itici sektör olarak benimsemişlerdi. Türkiye Cumhuriyeti hükümetleri ile varılan mutabakat sonucu 1986 yılından itibaren turizm sektörü öncü sektör olarak ilân edilmiş ve iktidarda olduğumuz 1993 yılına kadar bu sektörde hissedilir bir büyüme kaydedilmiştir. Bizim öncü sektör olarak benimsediğimiz turizmin kalkınması için öne sürdüğümüz unsurlar, o günün muhalefet partileri tarafından eleştirilmiş, ülkenin bir batakhaneye dönüşeceği ileri sürülmüştü. Örneğin, kimlik kartı ile ülkeye giriş kolaylaştırılmış ve girişin halka Hükümet, bazı muhalefet partileri bunu tenkit etmekte, işlenen suçlardaki artışın bundan kaynaklandığını ileri sürmektedirler. Fakat yanılıyorlar. Çünkü ülkemize girişi kimlik kartı ile uygulama turizmde de kolaylığı sağlayacaktır. Bunun dünyada birçok örnekleri mevcuttur.

Örneğin; Malta Adasında giriş bazı ülkelere kimlik kartı, bazı ülkeler için pasaport ile ve vize istenmeden yapılmaktadır. Ancak, giren turistlerin tedbir olarak beraberlerindeki para miktarı soruluyor ve gerekirse sayımı bile yapılabilmektedir ve yapılmaktadır da. Buyurun beyler, hükümetseniz, siz de yapınız, bakalım o zaman ülkemizde

artan suç oranını nereye bağlayacaksınız? Acaba bir yıldır işlediğiniz gafletin, çökerttiğiniz ekonominin suç oranının artmasındaki etkisini farkedecek misiniz? Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri turizmin gelişmesi, ekonomide itici güç olabilmesi için özel sektörün öneminin bilinci içerisinde ilk olarak 1986 yılında Turizm Teşvik Yasasını, bilâhare turizmle ilgili örgütlerin yasalarını çıkarmış ve turizm sektörünün gelişmesindeki hareketliliğin öncüsü olmuştur.

Bunun yanı sıra, turizmde tanıtım faktörünün ne denli önemli olduğu dikkate alınarak, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin tanınmamış bir ülke olmasına rağmen, Uluslararası arenada gerekli mücadele verilmiş ve önemli Turizm Fuarlarında Kuzey Kıbrıs olarak yerini almıştır. Sağlanan bu hareketlilik sonucunda, son üç, dört yıl içerisinde ülkemizdeki yatak sayısı 2 Binden, 7 Binlere. Gelen turist sayısında da 100 Binlerden, 400 Binlere ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra otellerdeki doluluk oranı da belirli düzeyde artış göstermiştir.

HÜSEYİN CELAL (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bu rakamların içinde kaçak işçiler de var.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Vallahi doğuştan talihlisin dostum.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Yapılan...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Arena bile geldi senin için buraya.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Yapılan yoğun kampanyalar sonucu, Türkiye'den gelen turistlerin yanı sıra, üçüncü ülkelerden gelen turist sayısında da artış olmuş ve 1993 istatistiklerine göre, otellerimizin %50 civarındaki kapasitesini üçüncü ülkelerden gelen turistler teşkil etmiştir. Ki bu da, İngiltere, Almanya, İtalya, Finlandiya, Fransa, Avusturya'dan sistemli tur operatörleri kanalı ile gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamanın başarılı olmasında birtakım teşvik unsurları da uygulanmıştır.

Bugün basında yeralan İsrailli turistleri ülkemize getirme başarısı, yerli bir acentanın girişimleri ve Ulusal Birlik Partisi Hükümetlerinin destek ve teşvikleri ile gerçekleşmiştir. Çünkü, 1994 yazında gelen bu turistler için gerekli her türlü çalışma, 1993 yılında gerçekleştirilmiştir. Bugün iktidarda olsaydık, bu bağlantılar yapmış olduğumuz ülkelerin yanı sıra, İskandinav ülkeleri, Hollanda, Belçika gibi ülkelerin turizm pazarından pay kapmak için gerekli tanıtım kampanyaları yapılacaktı

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) Yapılacaktı.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Evet, olsaydık , Şimdi şu anda değiliz. Olmadığımız için...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yani Mehmet Bayram Bakan olsaydı?

TANSEL DORATLI (Devamla) - Evet.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yani niçin Sayın Adaoğlu, kişisel...

TANSEL DORATLI (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Performansın olacaktı. Kötü birşey de söylemedik.

TANSEL DORATLI (Devamla) - İnancımız şudur ki, turizm... Sayın Adaoğlu, inancımız şudur ki, turizm sektörünün başarısı özel girişimcinin gayreti ve finansman sorununun devlet desteği ile çözümlenmesine endekslidir. Altını çiziyorum. İşte bu yüzdendir ki, Ulusal Birlik Partisi Turizm Teşvik Yasasının yanısıra, Kalkınma Bankasını da gündeme getirmiştir. 1990 Körfez Krizi beklenmedik gelişmeler sonucunda, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Turizm Sektörü olumsuz yönde etkilenmişti. Ancak alınan önlemlerle, ki bunlar elektrik, telefon faturalarının ödemelerinin ertelenmesi sayesinde bu dar boğaz aşılmıştır. Turizm sektörü ayakta tutulmuş ve nihayet 1993'te yeniden yükseliş trendini yakalamıştır. Buna ilaveten Turizm Teşvik Fonunda 47 Milyar bir meblağı da yeni gelen Koalisyon Hükümetine Ulusal Birlik Partisi Hükümeti teslim etmiştir. Yani enkaz aldık, diye hükümete geldiğinizde karşılaştığınız turizm sektörü tablosu budur. Halbuki bugün şu anda yaşanmakta olan Jasmine-Court'da çalışan işçilerin durumu....

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Şimdi
geçmişini bırak artık. Geçmiş geçmişte kaldı. Geleceğe bak, 95'e
bak.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Vahimdir ve önemlidir.
Oranın gelirlerine devlet tarafından haciz konması, orda çalışan-
ların maaşlarını, yolluklarını, servis yolluklarını alamadık-
larını göstermektedir.

ve Hükümetin bu soruna el atıp bu konuda çalışanın hakkının verilmesi için gerekeni yapması şarttır.

Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; turizm süreklilik ve dinamizm gerektiren bir sektördür. Yani bir sonraki yıl için hedeflediğin turisti getirmek için bir yıl önceden gerekli bağlantının kurulmuş olması şarttır. Hal böyle iken partizanlık uğruna turizme emek veren, yetiştirilmiş ana kadrolar ve kurulu sistem, maalesef yeni Koalisyon Hükümeti döneminde dinamitlenmiştir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Ne?

TANSEL DORATLI (Devamla)- Ve Cumhuriyetçi Türk Partisinin... Tekrarlayım isterseniz Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Yok, yok, yok, yok, dinamit işlerini sevmem ben.

TANSEL DORATLI (Devamla)- Hal böyle iken dedik, partizanlık uğruna turizme emek veren yetiştirilmiş ana kadrolar ve kurulu sistem dinamitlenmiştir ve Cumhuriyetçi Türk Partisinin...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Sanki sistem vardı da dinamitledi özker...

TANSEL DORATLI (Devamla)- Ve Cumhuriyetçi Türk Partisinin seçim kaybeden veya militanlarından oluşturulan yeni kadroların adaptasyon zorunluluğu ve zorluğu karşısında turizm sektörü nasibini almıştır ve turizm gelirleri maalesef düşmüştür. Çünkü ülkemizin dış ticaret açığının %70'i-75'i turizm gelirleri ile kapatılırdı. Eğer bu yıl da bu dış ticaret açığı %75 oranında turizm gelirleri ile kapatılabilmiş olsaydı, sanırım ülkedeki yaşanan ekonomik zorluklar ve zam furyası bu nedenle yüksek olamazdı ve şunu da sormakta yarar görüyorum. Turizm teşvik fonundan elde edilen paralar bu 47 milyar nereye harcandı? Turizm işletmeleri Şirketine

ne kadarı verilmiştir, hangi amaçlarla harcanıyor? Aldığımız duyular bu paraların partizanlık uğruna nasıl harcandığı üzüntü vericidir ve ne yazık ki özel sektörün turizmdeki yeri anlaşılmamış ve batmaya terk edilmiştir. Bu sebeplerden dolayı turizm gelirleri beklenenlerin çok altında gerçekleştirilmiş ve yapılan zamlar sonucu ulaşımda, haberleşmede, otellerdeki maliyet yüksekliği gibi turizme hizmet veren yan sektörlerin de pahalılaşmasına neden olacağından önümüzdeki yıl 1995 turist sayısında, dolayısıyla turizm gelirlerinde düşmeye sebebiyet verecektir. Ayrıca bu yıl ortaya çıkan elektrik kesintileri, turizm sektörü için öldürücü bir travmadır. Her ne hal ise 1974'ten bu yana görülmeyen fakat Koalisyon Hükümetinin işbaşına gelmesinden sonra elektrik kesintileri süreklilik arz etmiş ve Hükümet bu olaylar karşısında duyarsızlık ve kısır kalmıştır ve sonuçta yalnız turizm sektörü değil, tüm sektörler bunun faturasını ödemek zorunda kalmıştır, kalmaktadır Sayın Abdullah.

SAĞLIK BAKANI ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden)- Şov tamamdır Sayın Doratlı.

TANSEL DORATLI (Devamla)- Özetlemek gerekiyorsa...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- 0 devre tatiline geldik mi?

TANSEL DORATLI (Devamla)- Geleceğiz daha, en sondadır o.

Özetlemek gerekiyorsa partizanlık, pahalılık, elektrik kesintileri turizm sektörünü 1994'te şoka sokmuş ve korkumuz şudur ki 1995'te de komaya sokacaktır.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şokla koma arasında bir fark var değil mi?

TANSEL DORATLI (Devamla) - Var. Şok komanın öncesidir, daha hafifi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yani başarısızlığın...

TANSEL DORATLI (Devamla) - Komanın sorunu, komaya giren geri dönmez, şokta geri dönüş var ama komada yok.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Doktor başarısızlık üzerine kendi...

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KAŞIF (Yerinden) - Doktor, bazı şoklarda iyileşme olur.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Tanrı hepimizi korusun. Bunun yanında yetersiz ve yanlış tanıtım, bunun yanında yetersiz ve yanlış tanıtım yüzünden ki buna örnek verebiliriz, Devletin çıkardığı tanıtım broşürleri de özellikle Salmis tanıtılırken broşürlerde Kuzey Kıbrıs yerine ki bunu dünya fuarlarına kaydettirmek için büyük mücadeleler geçmişte verilmiştir. Onun yerine bugün sadece Cyprus kelimesi yazılmıştır. Cyprus yazılması turizm sektörü ve daha da önemlisi ülkemiz için büyük bir talihsizliktir. Çünkü böylesine bir tanıtma faaliyeti ancak tanınmış devlet olan Güney Kıbrıs'a yarayacaktır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Türk kelimesi olmadıktan sonra ister Kuzey Kıbrıs yaz ister Kıbrıs yaz.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Olsun farklıdır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Türk kelimesidir mühim.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Olsun, Kuzey'de bir şey ifade eder.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Türk olmayınca Kuzey'in, Güney'in ne anlamı var.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Sonuçta evet Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sonuçta görüyoruz ki zamların habercisi 1995 Mali Yılı Bütçesi ve turizm payına ayrılan cüce miktar, tüm sektörlerde gerilemeyi getirecektir. Gelde red oyu verme Sayın Adaoğlu. Halbuki...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Çok tatlı ben bile ikna oldum.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Halbuki büyük vaatlerle iş başına gelen Koalisyon Hükümeti turizm sektöründe ağırlığı partizanlarına makam dağıtarak turizm işletmeleri şirketine vermiş ve özel turizm sektörünü çöken ve bozulan ekonominin çıkmaz içerisinde boğulmaya terketmiştir. Halbuki bu bir yıl içerisinde bir fizibilite çalışması yaparak...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bir doktordan ancak bu kadar edebiyatçı çıkar. Bravo.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Bir fizibilite çalışması yaparak öncelik sırasına göre önce yarım kalmış...

BAŞKAN - Lütfen müdahale etmeyelim, lütfen.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Önce yapılan fizibilite çalışması sonucunda önce yarım kalmış yatırımların tamamlanması ve turistlerin ikincil harcaması dediğimiz yemek yatak dışında harcama yapabileceği tesislerin teşvik edilmesi

örneğin golf yeri, eğlence parkları, spor tesisleri gibi ve ayrıca geri dönüşü hızlı, katma değeri yüksek olan sahalara yatırım yapılması gereklidir. Örneğin doğal bitki örtüsü karnavalları gibi, ülkemiz doğal bitki örtüsü yönünden gayet zengindir. Nisan Mayıs ayları bu açıdan çok önemlidir ve bütün dünya bunun bilincindedir.

O yürüyüşü biraz önce Sayın Özker Özgür'den işittik. Dağcılık dedi, fakat ülkemizin dağları çok yüksek olmadığından tırmanmayı kastetmişse geçerli olacağını sanmıyorum. Ama dağ yürüyüşü ülkemizde uygulanabilecek, fayda sağlayacak bir hadisedir. Ve bir de bu yıl yapılabilecek, yapılması gereken yat turizmidir ki bu yat turizminin altyapısı Girne'de Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri döneminde yapılmıştır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Türkiye Cumhuriyeti Hükümetlerine dua edin siz.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Çok az bir katkı ile bu da gerçekleşebilir. Ayrıca ülkemizde var olan kongre turizmini büyütmek, miktarını artırmak, gerek ülkenin tanınması gerekse gelirlerimiz açısından büyük önem taşımaktadır. Sağlık turizmi çok büyük önem taşımakta. Her sağlık konusu açıldığında Sayın Bakana defalarca ifade ettik gerek sağlık sisteminin düzelmesi...

SAĞLIK BAKANI ERGİN ABDULLAH İLKTAÇ (Yerinden) - Ne yaptınız onu söyle. Ne bıraktınız bize sağlık turizmiyle ilgili?

TANSEL DORATLI (Devamla) - Kendi iç denetimini sağlaması ve ayrıca sağlık turizmine alt yapı teşkil edecek olan bir Lefkoşa Devlet Hastanesinin üniversite haline dönüştürülmesi.

ve en önemlisi kurulacak, var olan, şu anda var olan kanserojen, kanser tedavisinin yapıldığı Onkoloji bölümünün daha da geliştirilerek ciddi tedaviye ulaştığı takdirde kanser hastaları, değil yanı başımızdaki ülkelerden, bütün ülkelerden bu cennet parçası ülkeye gelip hem tatil yapmak, hem tedavisini devam ettirmek açısından büyük önem arzeder. Ayrıca şeker hastaları, ayrıca romatizmal hastalıkları olanlar için birtakım merkezler kurulup bu ülkeye karanlık, yağışlı, havası kirli ülkelerden dünya kadar hasta insan getirilir, hem tedavisi, hem tatili yaptırılarak ülkemize de büyük faydalar ve katkılar sağlanmış olabilir. Bu konuda dikkatli ve çalışkan olunulması kanaatindeyim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- O Ziya Hoca gelsin mi?

TANSEL DORATLI (Devamla)- Bir diğer günümüzde güncel olan devre tatil anlayışını yakalamamız lâzımdır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Nedir bu devre tatil anlayışı? Devre mülkü anladık ama devre tatil?

TANSEL DORATLI (Devamla)- Devre mülk bir yılın belli bir süresinde bir yeri satın almaya devre mülk, ama benim söylediğim devre tatil, yine yılın bir süresi için kiralama anlamını taşıyan bir turizm, yeni gelişmiş, yeni uygulanmaya başlanan bir turizm şeklidir, bir tatil yapma şeklidir. Kişi herhangi bir yerden bir tatil yeri alır, orayı sadece yılda belli süreler için, belli bir süre ve belli bir miktarını kiralayarak, ama 30 yıl, 90 yıl kiralayabilir, ücreti de Deutsch Mark üzerinden hesaplanır bugünkü koşullarda ve bunun büyük de bir organizasyonu vardır RCİ ismi altında ve üye olunabiliyor ve değiştirerek de başka yerlerde bundan yararlanarak tatil yapılabilir ve torununun torununa da miras kalabiliyor.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Hasipoğlu'ları nere üyedir?

TANSEL DORATLI (Devamla)- Ben bunun ülkemizde de özel sektör vasıtasıyla...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- O Skal nedir? Ona nasıl üye olurlar?

TANSEL DORATLI (Devamla)- Bu gibi çalışmalar büyük işletmecilik anlayışı içerisinde olması gerekmektedir.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Onu Turizm Bakanına soracan Sayın Adaoğlu.

TANSEL DORATLI (Devamla)- Özel sektörün yapabileceği, devletin destekleyebileceği şeylerdir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- O Skal neydi yahu Doktor? O Skal neydi? Hasipoğlu gittilerdi şeye...

TANSEL DORATLI (Devamla)- O başkadır. O değişiktir. Onu ben de bilmiyorum.

Şimdi turizmde dünya Pazarı içerisinde...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- 10 bin Dolarlık 2 bin Dolara halloldu.

TANSEL DORATLI (Devamla)- Sonuç olarak turizmde dünya Pazarı içerisinde yerimizi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak yerimizi almamız için yarışta olduğumuzu ve başarının işletmecilik zihniyetiyle olabileceğini burada da özel sektörün önemini bir kez daha vurgulayarak sözlerime son vermek istiyorum.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Doratlı.
Sayın Beşeşler buyurun.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Koalisyon ortağı bir partinin milletvekili olarak ortağımızın uhdesinde bulunan bir bakanlığın hakkında konuşmanın zorluğunun bilincindeyim. Bu zorlukla sözlerime başlamak istiyorum. Ben Sayın Bakanın...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hoca hoşgörülüdür, rahat ol.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla)- Sayın Bakanın bakanlık uhdesinde bulunan DPÖ, Basımevi, diğer fonksiyonlarına söylediklerine katılıyorum, daha iyiye gideceğine, daha iyiye gideceğine inanıyorum ve bu suretle diğer sektörleri karıştırmadan sadece turizm konusunda kamuoyunu bir zamanlar meşgul eden, ama şahsen gereklerinin yerine getirilmediğine inandığım, ama yine bu bütçe görüşmelerinden sonra 95 yılı için kamuoyunu, yatırımcıları rahatsız eden bu konuyu da halledeceğine inanarak sözlerime başlamak istiyorum.

SAĞLIK BAKANI ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden)- Amma peşrev çektin ha...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla)- E zor olduğunu söyledik, biliyorsunuz.

Değerli milletvekilleri; Turizm Endüstrisi Teşvik Yasası adı altında ülkemizin ekonomisinin lokomotif sektörü turizmi geliştirmek manasına bir yasamız var.

Bu Yasada, yatırımcıları teşvik etmek için, turistik konaklama tesisleri tabirinden sonra birtakım imkanlar verilerek yatırımcılar teşvik edilmekte, vergi muafiyetleri ve indirimler sağlanmakta, gümrüksüz eşya getirme olanakları verilmekte, yabancı işçi çalıştırma şansı verilmekte, hatta hatta inşaat ruhsatlarının vergisi dahil Teşvik Yasası kapsamında tutulmaktadır. Ama aynı Teşvik Yasasının 33'üncü ve 34'üncü maddeleri biraz önce ifade etmeye çalıştığım teşviklere karşılık turizm yatırımı yapanları yasa kapsamı dışına çıkararak, aykırı davranışlar içerisinde bulunarak, Teşvik Yasası kurallarına ters davranışlardan sonra teşvik belgelerinin iptal edileceği, hatta hatta verilen teşviklerin geriye alınacağı ve %30 cezalarla dahi geriye alınacağını öngörmektedir. Ve 34'üncü madde, 33'üncü maddenin uygulanmasından sonra da buna benzer bir defa daha teşviklerin verilmeyeceğini öngörür. Hal böyleyken, Yasanın gerekleri böyleyken Teşvik Yasasından istifade edilerek yapılan yatırımlar bugün Bakanlığınızın da müdahil olduğu tartışmalara sebep olmuş ve Teşvik Yasası işlemini tam yerine getirememiştir bazı yatırımcılar.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Öğrenci yurtları.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Evet. Konu öğrenci yurtları meselesi. Ben daha sonra görüşümü ifade edeceğim şu sözleri önceden söyleyim. Biz eğitimin de teşvik edilmesinden yanayız. Özellikle Mağusa bölgesi milletvekili olarak Doğu Akdeniz Üniversitesinin ülkemize ve bölgemize katkısını hiç yadsımadan, reddetmeden gördüğümüz için eğitimin de teşvik edilmesi, öğrencilere dönük böyleyatırımların da teşvik edilmesini benimsiyoruz ve bir yasayla bunun da...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ayrı bir yasayla.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ayrı bir yasayla gündeme getirilmesini her zaman söylüyor, kabul ediyoruz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bekliyoruz

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bekliyoruz da.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Katılıyorum.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ancak bugün önümüzde bir Turizm Teşvik Yasası vardır ve bugün ona aykırı davranışlar içerisinde bulunmaktadır. Gündeme getirmek istediğim olay budur.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Doğru yaklaşıyorsunuz Sayın Dostum.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yağ çekiyorsunuz bize, dur bakalım ne olacak.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Yanlış mıyım Sayın Mehmet Bayram?

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Söylediklerinize katılıyorum. Benim dönemimden bu işlerin başlatıldığını söyleyin.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Söyleyeceğim, şimdi söyleyeceğim senin döneminden başlatıldı ama sonuçlandırılmadı.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Sonuç Eğitim Bakanlığı alamadı.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Sonuçlandıramadı. Hayır eğitim teşviği değil, yurt konusunu.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Onların Eğitim Bakanlığına devredilmesi konusunu.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Söyleyeceğim. Böyle bir hususun yani Teşvik Yasalarına aykırı davranışın içinde bulunduğu Maliye Bakanlığınca farkedilmiş ve 17 Mart 1993 tarihinde Başsavcılığa bir yazı yazarak bu Teşvik Yasasından istifade edenlerin yurtlar şekline dönüştürerek tesislerini, yasayı ihlal edip etmedikleri ve geriye teşviklerin alınıp alınmayacağı sorulmuştur.

Savcılık 15 Nisan 93'te Yasaya aykırı davranışlarda bulunanların teşviklerinin geriye alınacağı, alınabileceği, hatta cezalar ile geriye alınabileceği Maliye Bakanlığına bildirilmiş ve Vergi, Gelir Vergi Yasasının 24/82 sayılı Yasayla da aynı şekilde tahsili cihetine gidileceği vurgulanmıştır. 20 Mayıs'ta tekrar Maliye Bakanlığı bir yazı ile Savcılığa görüşünü tekrar sormuş ve 33'üncü maddenin uygulanırken stopaj vergilerinin alınamayacağını ileriye sürerek vergi kaybına uğranılacağını söylemiş ve tekrar başka türlü düzeltiyorum, turizm amaçlı olmayan kira gelirlerini teşvik, yani muafiyet kapsamı dışında tutulup vergilendirilip vergilendirilmeyeceği konusunda Bakanlığımıza tekrar hukuki görüş bildirilmesi şekliyle bir yazı yazılmıştır, Maliye Bakanlığına. Başsavcılık yeniden 5 Ağustos'ta buna cevap vermiş, en azından teşvik belgesi iptal edilmeden haksız yere yararlananların muafiyet ve indirimlerinin Devlete ödenebileceğini söylemiştir ve yine 24/82 sayılı Gelir Vergisi Yasasının 58'inci maddesindeki yetkilerini kullanmasını Maliye Bakanlığına salık vermiştir. Ancak hemen ilâve etmiştir, demiştir ki, Turizm Teşvik Yasası gündemde olduğuna göre Turizm Bakanlığı ile beraber şimdi Devlet Bakanlığı, Turizm Daireleri ile Turizm Bakanlıkları ile beraber istişare ederek bu konuyu beraber kararlaştırıp bir düzenle uygulamayı salık vermiştir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yani konu burası, yasa, yasa koyucular...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla)- Evet, Turizm Bakanlığının, Maliye Bakanlığı... Özellikle harekete geçecek olan Bakanlık, Turizm Bakanlığı, ama Maliye Bakanlığıyla da görüşerek vergi kayıplarına da sebep olmadan bu işi temizleyebileceği görüşünü vermiştir Savcı.

MUSTAFA GÖKMEN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- İş bahara kaldı.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla)- Şimdi Mağusa'da özellikle somut bir örnekle karşı karşıyayız. Aynı şahsın başka bir şirketinin vergileri, stopaj ve vergileri ödenirken, Mağusa Gelir Vergi Dairesi bu yazılardan da cesaret alarak, o şahsın vergilerini Teşvik Yasası kapsamı dışına çıktığı için tesis ettiği, kurduğu turizm tesisine mal etmiş ve bu paraları o manada kayıtlara almıştır. Şahıs şu anda Maliye Bakanlığı Mahkemededir. Maliye Bakanlığının Gelir ve Vergi Dairesi Mahkemededir. Bence Devlet Mahkemeye verilmişken işte Turizm Bakanlığı artık gecikmeden devreye girmelidir ve ileriye sürdüğü savlarla Teşvik yasasının kendileri için geçerli olduğunu, Teşvik Yasasındaki ileriye sürülen şartların yerine getirildiğini, öğrencilerin turist kapsamında sayılacağını iddia ederek biraz önce ifade ettiğim gibi Gelir Vergi Dairesini Maliye Bakanlığını Mahkemeye vermiştir. Halbuki yine Mağusa'da yaşayan birisi olarak ben görüyorum ve biliyorum ki, bütün teşvikleri alan bu yatırımcılar, şartları yerine getirmemektedir şu anda. Çok fahiş fiyatlarla öğrencilere kiralamaktadırlar. Turistik amaç dışına çıkmış, doğrudan doğruya Doğu Akdeniz öğrencilerine, Girne'de de Girne Üniversitelilerine, Lefkoşa'da da Lefkoşa üniversitelilerine. 13 tesis vardır burda kayıtlı ve 13 tesisin 6'sının teşvik belgesinin iptal edilmeyeceği Bakanlığınız müsteşarlığınca söylenmiş, diğerlerinin iptal edileceği söylenmiştir ki iptal edilip edilmediğini bilmiyorum şimdi. Yani henüz bir eyleme geçilmemiştir ama benim söylediğim mahkemeye sebep olan kişinin teşvik belgesi iptal edilmemiştir ki aynı işlemi görmektedir. Şimdi burda haksızlık...

MUSTAFA GÖKMEN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kimdir Sayın Beşerler?

AYTAÇ BEŞERLER (Devamla) - İsim önemli değil. Burada haksızlık yapılmaktadır. Sayın Bakan, bu konuda özellikle sizin dikkatinizi çekmek isterim. Özellikle Yolsuzlukları Soruşturma Birimi Dairesi biraz önce de sizin söylediğiniz gibi henüz Yasası geçtiği gibi ünitenin de sorumlusu olarak sizin bu konuya eğileceğinize inanıyorum. Şimdi Mağusa'da bu ve bu konuda yatırım yapanlarda müthiş bir moral bozukluğu vardır. Yani teşvik almayan bir yatırımcıyı da bilirim ben Mağusada. Öğrencilere kiralamayacağını dediği için ne kredi alınmıştır ne teşvikten yararlanmıştır, öğrenciye kiralamaktadır apartmanlarını. Ama teşvik aldığı halde, kiralamaması gerektiği halde bugün kiralayıp faaliyetini sürdürüp bir de Devleti mahkemeye verenler de vardır. Bu ikilikçi işlem bence doğru değildir. Ve yine kayıtlardan ve iddialardan anlıyoruz ki 94 Haziran'ından 94 sonuna kadar teşvik belgesinin bu şahsın yürürlükte olduğunu ifade ediyor, sizin tarafınızdan devam ettiğini söylüyor.

Benim milletvekili olarak sizden beklediğim ve ricam şudur. 95 yılı için özellikle bu ve bu şekilde davrananlara artık bu teşviklerin uygulanmayacağını ve Yasanın gereklerinin uygulanacağını özellikle belirtmelidir. 93 ve 94 yılında 44 milyar, kusurunu söylemiyorum, Kalkınma Bankasından kredi alacaksınız, bu sene, biraz önce birleşim başlamadan önce sizinle de görüştük, 79 milyar liralık fon bütçesi yapacaksınız ve bunları turizm sektörünün

önüne, hizmetine sunacaksınız ama bunu turizm sektöründe kullanmayacaklar ve siz de Bakanlık olarak lütfen görevinizi yapacaksınız. Ve son sözümü biraz önce söylediğim şekilde ifade edeyim, eğer hatta ben son sözümü söylemeden önce şunu da ifade edeyim, Sayıştayın görevi yalnız harcamaları değil, devlet kayıtlarını da incelemektir görevi, gerekirse Sayıştayı da devreye sokmak, belki burda önemli siz sokarsınız veya bu sözlerimizden sonra Sayıştay devreye girer bunu araştırır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 13 tesisin, 13 yatırımcınının 7'sinin teşvik belgesi iptal edilirken, 6'sının da aynı şartlarda olduğuna ben inanıyorum ve bütün bu Yasanın kapsamı diğer o 6 kişiye de uygulanmalıdır diyorum. Ve eğer yapılacaksa eğitime ayrı bir yasayla mutlaka ve mutlaka teşvik getirilmesine de inanıyorum ama elimizdeki yasanın da uygulanmasını bekliyorum. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Beştaşlar.

Sayın Akıncı buyurun.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Başbakan Yardımcısını yaptığı konuşmada dinledik hep birlikte. Genellikle bütçe tartışmaları sırasında, ilgili bakanlıkla ilgili önce eleştiriler yapılır. Daha sonra ilgili bakan yanıtlarını verir. Sayın Özgür bugün, daha farklı bir yöntem izleyerek önce bir takdim konuşmasında bulunmayı yeğlediler. Doğaldır. Bu konuşmalarını da iki şapkalı hüviyetleriyle yaptılar. Bu da doğaldır. Bir şapka, Başbakan Yardımcısı sıfatıyla, bir ortaklığın siyasi ortaklarından biri olarak yaptılar. İkinci şapkayla da, turizm bakanı sıfatıyla görüşlerini ve bakanlık çalışmalarını, ilgili dairelerin çalışmalarını bizlere aktardılar. Birinci şapkayla yapılan görüşlerinden, aktardığı görüşlerde, muhalefet açısından insafsız bir değerlendirme, muhalefetin insafsız değerlendirmelerde bulunduğunu söylediler. Konuşmalarının bir yerinde de, UBP-TKP koalisyonuna da atıfta bulundular.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz kendimizi Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak, muhalefette bulunan bir parti olarak, yaptığımız eleştirilerde insaf ölçüsünü aşmadığımız kanaatindeyiz. Çünkü Sayın Özgür konuşmasında herhangi bir ayırım da bulunmadı. Filan parti, falan parti şeklinde değil, muhalefet olarak, topyekün konuştu. Onun için bu açıklamayı yapma zorunluluk arz etmektedir. Bir de sadece yapılan işin, bir seçim yasasından ibaret olduğu noktasına özellikle değindiler. Bu konuyu da ısrarla söyleyen bir parti olduğumuz için, bu konudaki görüşlerine de yanıt verme zorunluluğu hasıl olmuştur. Gerçekten 1994 başından itibaren bu hükümet Cıkla Yasasıyla işe başladı. Bu bir gerçektir. Burda bir ...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Senin seviyeli muhalefetine bu sözcük biraz...

MUSTAFA AKINCI (Devamla)- Burda herhangi bir yanlış değerlendirme yok. Çünkü, gerçekten ilk yasa, hem de öyle bir zamanda getirildi ki, bir gece önce çevre bakanı, bu ülkenin çevre bakanı çevrecilerin bir toplantısında, kuşların korunmasından dem vururken, ertesi gün toplanan Mecliste aceleyle Cıkla Yasası geçirilmişti ve uzunca bir süre gündeme başka bir konu da gelmediği için, bu Cıkla Yasası gündemde...

MUSTAFA GÖKMEN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- O da eksik çıkarıldı.

MUSTAFA AKINCI (Devamla)- Gündemde uzunca bir süre durmuştu. Şimdi bu bir gerçek ve bu, o günlerde bu konuda birtakım eleştirilerde bulunduğumuz yine bir gerçek. Ortada bir yanlışlık yok. Fakat daha sonra bir seçim yasasının demokratikleştirilmesi konusu gündeme getirildiğinde en büyük desteği bu hükümet Toplumcu Kurtuluş Partisinden gördü. Bu da bir başka gerçek. Gerek komisyon aşamasında, gerek Genel Kurul aşamasında her türlü destek verildi ve bu olgu da yatsınmadı. Yani, bu hükümetin, seçim yasasının demokratikleştirilmesi konusunda yaptığı olumlu hareket de söylendi ve takdir duyguları belirtildi bizim tarafımızdan. Sayın Özgür konuşması içerisinde, Asgari Ücret Yasasından, Özür-lüler Yasasından bahsetti. O Asgari Ücret Yasası, üç defa asgari ücreti saptamak için gündeme getirildi. Hatta bu kürsüden konuşurken, Çalışma Bakanı, biz bunu uygulayacağız bu sene, onun için bir an evvel geçsin şeklinde de beyanlarda bulundu. Ama gördük ki yıl bitti. Asgari Ücret yasasında üç kez saptama hakkı verilmiş olmasına karşın, iki kez saptamakla iktifa edildi, bu yeterli görüldü, bu sene en azından bu şekilde geçti.

Değerli arkadaşlar, muhalefet görevi, takdir edeceğiniz gibi daha ziyade yapılmayanı gösteren bir görevdir. Biz, yapılanı da ısrarla söyleyen bir parti olarak, elbette yapılmayanı da gündeme getirmek ve bunun yapılmasını istemek, beklemek hakkına doğal olarak sahibiz ve yapılmayanı da didiklemek, irdellemek bizim görevimiz. Bu bakımdan bu yaptığımızın, yani yapılmayanı gösterme görevimizi yerine getirir, yaptıklarımızın insaf ölçüsünün ötesine taşınıp taşınmadığının bir tek hakimi vardır. O da elbette halktır.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Yapılanı eksik söylersiniz. Odur sorun.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Yapılanın eksiğini, yani bizim söylediklerimiz eksikse bunu tamamlamak da sizin göreviniz hükümet olarak ama işte gördük neyi tamamladığınızı, saydınız. Bir tanesi Asgari Ücret, bir tanesi Özürlüler Yasası.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Hayır ama daha var.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Asgari ücretle ilgili söylediğim de bir gerçeği yansıtıyor. Üç kez saptansın diye geçirildi ama saptanmadı.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Askerlik, Yurttaşlık Yasası var.

MUSTAFA GÖKMEN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Çok mühim bir yasa.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Gençlerin buraya gelmesini engelleyen yasa. Onu da unutuyorsunuz.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Evet Sayın Başkan, değerli arkadaşlar;...

MUSTAFA GÖKMEN (Yerinden)(Devamla) - Çok önemli bir yasa.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Sivilleşme, demokratikleşme, bu hükümetin çok önemli bir iddiası olarak gündemde yer aldı ve bugün Sayın Başbakan Yardımcısı, yine bu konuyu dile getirdi. Aslında sorun sadece polisin İçişlerine bağlanması meselesi de değildir sivilleşme, demokratikleşme olgusu gündeme geldiği zaman. Bir demokratik hiyerarşi çerçevesinde olaya baktığınızda normal demokrasilerde örneğin bir itfaiyenin polise bağlı olduğunu görmezsiniz. Şimdi bizde durum nedir? İtfaiye polise, polis Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına, Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı da Başbakanlık altında görünüyor, ona bağlı.

Halbuki normalde itfaiyeler yerel yönetimlere bağlı olur, belediyelere bağlı olur. Polis, İçişlerine bağlı olur. Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı, Silâhlı Kuvvetler de Savunma Bakanlığına bağlı olur. Savunma Bakanlığı da Başbakanına bağlı olur, hiyerarşi bu şekilde bir silsile izler. Biz sadece Polis, İçişleri konusunu tartışıyoruz ama olaya bir bütünlük açısından baktığımızda, bu çerçevede olayı değerlendirmemiz lâzım ve bunun bu şekilde olması gerekliliği vardır, buna katılıyoruz ve defalarca ifade ettik, söyledik. Defalarca söyledik. Getiriniz, bu yönde programınıza koyduğunuzu getiriniz, desteği bizden bulacaksınız. Şimdi Sayın Başbakan Yardımcısı diyor ki konuşmasında, UBP-TKP Koalisyonunun programına koymaya cesaret dahi edemediği bir hususu biz getirdik. Şimdi bunu söylemek yeterli mi? Programa koymak yetmez. Yapmak gerekir, gerçekleştirmek gerekir, yaşama geçirmek gerekir. Ulusal Birlik Partisi - Toplumcu Kurtuluş Partisi Koalisyonu üzerinden 10 yıl geçti. 1980'lerin koşulları ile elbette 1990'ların koşulları farklı. Bu bir.

İkincisi; Ulusal Birlik Partisi - Toplumcu Kurtuluş Partisi Koalisyonu belki Toplumcu Kurtuluş Partisi bunları programına koydurabilecek bir ortak bulamadı. Bunları koyduramadı. Siz bir ortak buldunuz. Buna inandığını söyleyen, bunu programına yazan ve beraber işbirliği protokoluna imzalar atan bir ortak buldunuz ve hükümetçe bunları yapacağız iddiası ile ortaya çıktınız. Şimdi UBP-TKP Koalisyonu 11 ay ya sürdü, ya sürmedi ve o koalisyon yıkıldı. Neden yıkıldığı bu toplumun bilgisinde ama kısaca anımsatalım.

Programa koyduklarının dışında birtakım hususları, o hükümetçe yaptırılmak istenmesi dolayısıyla ve bunun protokola ve hükümet programına aykırı olduğunu gördüğü için ve bunda ısrarlı olduğu için Toplumcu Kurtuluş Partisi, o koalisyon yaşayamadı. Şimdi ben sorarım. Programa konmayanın, yaptırılmak istenmesiyle, programa konanların yapılmaması arasında büyük bir fark var mıdır? Çünkü programa koyduklarınızı yapmadığınız zaman, programda olmayan ve benimsemediğinizi söylediğiniz bir düzenin devam etmesini sağlamaktasınız ve buna göz yummaktasınız. Kıbrıs Sorunu gelir, programa konur. 77, 79 sorulur bakalım ortaklara biri kabul ediyor mu etmiyor mu? Etmediği bir tarafın zımnen anlaşılır. Çünkü ses çıkarmaz. Bir taraf der ben kabul ederim. Öteki sessiz kalır. Dolayısıyla bunu kabul eder. Kıbrıs sorununda, Meclis Kararında, protokolda, hükümet programında deliklerin açıldığı söylenir. Ondan sonra, varsın açılsın bu delikler, görmezlikten gelinir. Kimlik kartıyla girişler meselesinde hükümet programına yazılar yazılır, maddeler konur. Yine birşey olmaz. Sadece bu kürsülerden şikâyetler edilir. Kaçak işçi olgusu, Sayın Başbakan Yardımcısı der ki, 1932 kaçak işçi saptadık. Polise bildirdik, İçişlerine bildirdik. Ama hiçbir şey yok, olmadı. Bir şikâyet. Bu söyleniyor. Ama kaçak işgücüyle mücadele edilecek, bu sorunun çözüleceği hükümet programına yazılmış. Hükümet programında var ve bunlar yerine gelmiyor. Sadece şikâyet ediliyor. Karma Ekonomik Komisyon Protokolü, iki hükümet arasında bir protokol imza ediliyor bu ülkede. Sonra ortaklardan biri çıkıyor ve diyor ki, ben bunu benimsemem. O anlama gelecek mesajlar veriyor. Böyle şey olur mu? Böyle hükümet anlayışı olur mu? Sayın arkadaşlar bu olacak iş değildir. Aynı şekilde Polisin İçişlerine bağlanması, büyük bir cesaretle bir yıl önce

hükümet programına yazılıyor. Yazıldığı yerde kalıyor. Ama Meclis Başkanlığı konusunda protokolün delinmesi meselesinde büyük bir direnme görüyoruz bu Mecliste. Büyük bir mücadele, Anayasa Mahkemesine kadar açılan davalar görüyoruz. Doğru, yapılacak bu mücadele. yapılmalı. Bunu biz de salık verdik bu kürsüden. Ama protokolün sadece bir maddesiyle ilgili mücadeleyi biz eğer bir toplumu ilgilendiren, bu makam ilgilendirmiyor demiyorum. Onu da açıklıkla ifade edeyim. Evet, ilgilendiriyor ama, Polisin içişlerine bağlanması da ilgilendiriyor, Karma Ekonomik Komisyon Protokolları da ilgilendiriyor, kaçak işçi sorunu da ilgilendiriyor, kimlik kartı meselesi de ilgilendiriyor. Kıbrıs sorunu, herşeyin başında ilgilendiriyor. Şimdi, şu anlayışı ben görüyorum.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden)- Anayasa Mahkemesine dava açalım onlarla ilgili olarak da istersin yani.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yok, işte mantık ortada Sayın Akıncı. Onun için boşuna nefes tüketirsin orda.

MUSTAFA AKINCI (Devamla)- Beklediğim, bu saydığım ciddi konularda tutarlılık ve ilkelere bağlılıktır. Beklediğim odur. Gülerek geçiştirmek değildir Sayın Özgür ve konuyu on sene önceki UBP-TKP koalisyonuna atıfta bulunarak işte TKP bile koyduramadı. Orda çünkü, mesaj bizedir. Biz bunu anlayacak durumdayız. Siz bunu koyduramadınız protokolunuza. Biz koydurduk. Güzel. Biz de alkışladık. Biz, zamanında böyle bir ortak bulamadık. İnandığımız halde birtakım şeyleri koyduramadık. Fakat, siz koydurdunuz. Koyması güzel, yapılması daha güzel. Yapmak kaydıyla konur birşey protokollara ve hükümet programına. Eğer yapılmayacaksa niye koydunuz? Çünkü, şu mantığı, şu yaklaşımı içimize sindirmemiz mümkün değildir. Yani, yaptıklarım benden bilinsin, yapamadıklarım da başkasından. Bu olmaz.

Bu her gündeme geldiğinde bu konuda duyduğum rahatsızlığı ifade etmek istiyorum. Bu gerçekten bir hükümet etme anlayışına sığmaz. Oturacaksınız Sayın Başbakan Yardımcısı, hükümet ortağınızla bu meseleleri konuşacaksınız, yapıp yapmayacağınıza karar vereceksiniz. Ya yapacaksınız, ya şikâyetten vazgeçeceksiniz. Bu işleri hükümet kendi arasında konuşacak ve birşeye bağlayacak. Çünkü bu işler bir süreç meselesidir diyorsunuz. Doğrudur. Fakat Hükümet Programına konabildiğine göre, o sürecin içinde bulunduğumuzun bir göstergesi olarak oraya konmuştur. Demokratikleşme, şeffaflaşma, sivilleşme iddiaları ile bu noktaya gelinmiştir. O halde bu fırsatı yakalayıp, hükümet ortağı ile anlaşarak, ben de söylüyorum açıklıkla, partimiz size bu desteği verecektir. İki ortak, bu konuda Hükümet Programına yazdığına göre iki parti, bunu yapmayı göze almış demektir. Bir üçüncü parti de size destek verecek en azından eğer UBP veremiyorsa bu konuda desteği, benimsemiyorsa ve Meclisten büyük bir çoğunlukla bu konular geçecektir. Ama benim anladığım, bunların yapılamayacağı bir anlayış vardır artık, böyle anlaşılmıştır gelinen aşamada bir yıl sonra ve şimdi işte bunları koyduyduk ama bize yaptırtmıyorlar noktasına gelinmiştir. Eğer halka verilen sözler yapılmayacak noktaya gelmişse, orada demokrasi çarkı çalışmıyorsa, bu ülkede demokratik vitrin süsü olmaya da hiç gerek yoktur ve bu ülkede tutarlılığı, ciddi politikayı ve siyasi ahlâğı, erdemi, sık sık ifade eden bir siyasi örgüt olarak ben bekliyorum CTP Genel Başkanından, işler eğer bu noktaya geldi ise ve artık bu sayılan, beş-on noktada, bu önemli noktalarda hakikaten bir tıkanma sözkonusu ise ve kimse kılını da kıpırdatmıyorsa, orada oturmaya devam edemez. Bu mümkün değildir. Aksi takdirde beş yıl boyunca oturursunuz, sürekli olarak bunları sivilleşelim, demokratikleşelim, şunu yapalım, bunu yapalım ama bir dönüp bakarlar. Bunu söyleyen parti, açılır bir delik es geçer, açıklık bir başka delik, onu da es geçer, çıkar ancak arada bir şikâyetini dile getirir, fakat ondan sonra birşey olmaz. Devam eder. Düzen devam eder, hükümet devam eder ve bir rahatsızlık duyulmaz. Bunu gördüğü zaman, bunu değiştirmek istemeyenler bunu gördüğü zaman sizi ciddiye almazlar.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Rahatsızlık duyulur ki dile getirilir Sayın Akıncı.
Günü geldiğinde her şey yapılır. Merak etmeyin. Bu bir birikim
meselesidir.

MUSTAFA GÖKMEN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Henüz daha zaman
var Sayın Hocam.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletve-
killeri; Sayın Özgür aslında bu, benim söylediklerimle ilgili
yani programa konan yapılmalıdır konusunu yaptığı konuşmada
bizzat kendisi dile getirdi. Başka bir vesile ile, turizm vesile-
si ile dile getirdi ve dedi ki geçmiş hükümet programa koydu,
turizm sürükleyici sektördür, koydu programa ama programa koy-
mak yetmez, bunu yapması gerekirdi, yapmadı ve turizmi sürükle-
yici sektör değil, sürüklenen sektör haline getirdi. Ben de
şimdi derim ki eğer programa koyduklarınızı yapmazsanız, yapa-
mazsanız ve bu şekilde devam ederseniz sürükleyici değil, sürük-
lenen bir ortak haline gelirsiniz ve bu sürüklenme durumu ile
de bu ülkeye ciddi bir katkı getiremezsiniz. Bu ülkeye ciddi
hizmetler sunamazsınız. O nedenle çifte standart yapmayalım.
Başka konuda programa konan yapılmalıdır deyip, iş kendimize
geldiğinde bırakalım da bu işler daha uzun bir süreç meselesi-
dir noktasına getirmeye kimsenin hakkı olmadığı inancındayım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; siyasi bir ortak
olarak Sayın Özgür'ün yaptığı konuşmada bize bulunduğu atıflarla
ilgili olarak vereceğim yanıt bu çerçevededir. Turizmle ilgili
olarak bir tek konuya dikkat çekmek istiyorum. Turizm genellik-
le güneş, deniz meselesi olarak algılanır, eski eserlerle olan
ilişkisi hep gözden kaçırılır. Uzun süren bu işler böyle oldu
ve bu ülkede güzelim tarihi eserler büyük tahribata uğradı.
Yıllar içerisinde de fonksiyon sahibi kılınmadı. Bir Büyük Han.
Büyük bir eserdir. Halâ daha restorasyonu sürer. Bir Selimiye
Camii. Bütün Kıbrıs'ın, sadece Lefkoşa'nın değil, bütün
Kıbrıs'ın çok önemli bir simgesidir, halâ daha askıda durur.

Benim belediye başkanlığı dönemimde, son döneminde askıya alınmıştı bir bölümü. Çünkü çökmeler vardır temellerinde. Halâ daha askıda durur. Arabahmet Mahallesi güzel gelişmeler var. Ancak, yeterli değil. Fonksiyon katmak lâzım, bölgeye canlılık getirmek lâzım ve var olanı herşeyin başında yıkımdan kurtarmamız lâzım. Ortam Gazetesi üç, beş defa yazdı. Bu kürsüden ben de dile getirdim. Yine dile getiriyorum. Köşklüçiftlik'in binaları var. Kendisine Köşklüçiftlik dedirten binalardır bunlar. Çatır çatır yıkılmaktadırlar. Eski Eserler yasasını hep birlikte geçirdik bu Meclisten. Ama gereklerinin yerine getirilmesi lâzım. İcraata geçilmesi lâzım ve bunların halledilmesi lâzım. Demokrat Partinin Genel Merkez binasının dibinde, çatır çatır iki katlı sarı taştan bahçeli bir ev bütün yeşilliğiyle beraber gitti. Biz her gün görüyoruz o manzarayı. Bizim partimizin de tam karşısına isabet ettiği için. Canımızı yedik o binayı kurtarabilmek uğruna. Basında sürekli konuyu gündemde tuttuk. Çatır çatır gitti. Şimdi, beton karkas yükseliyor. Heyülâ gibi orda bir, yeni bir beton örneği orada oluşuyor. Dolayısıyla, eğer turizm istiyorsak bu ülkede, sadece güneş, sadece deniz ve kum olmaz. Diğer hususların yanında, diğer söylenen iyi olumlu şeylere ilâve olarak eski eserler olgusuna da sahip çıkmamız ve onlara fonksiyon katmamız, o binaları ve o çevreyi yaşatmamız gerekir. Bu düşüncelerle, Polis, İçişleri, İtfaiye, Silâhlı Kuvvetler, Savunma Bakanlığı gibi konulara, bu bütçeden sonra görüşeceğimiz Polis Genel Müdürlüğü Bütçesinde de kısaca değinmek üzere, bu aşamada sözlerimi noktalıyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Teşekkürler Sayın Akıncı. Sayın Angolemler buyurun efendim, söz sırası sizde.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün, Başbakan Yardımcısının, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısının Bütçesini görüşmekteyiz. Kendileri de söylediler. Devletin beyni olan DPÖ, bu bakanlığa bağlıdır ve gerçekten bu ülkenin beyni çalışmazsa eğer, ne gibi zararlara uğrayacağımız da açıktır ve kendileri DPÖ'nün acınacak durumunu ortaya sermişlerdir ve bugüne kadar da, aradan bir yıl geçmesine karşın DPÖ'nün ihtiyaçlarını da sağlayamamışlardır. Ben kendi yerimden bunları işittiğim zaman düşündüm. Devletin beyni, personele ihtiyacı varken niye acele edilmedi, niye bir sene geçti de şimdi geldi Sayın Bakan ve bir yerde ne yapayım, bunlar eksikti. Bu işler tamamlanmadı. Bakınız, daha elimize bugün geçti. Nedir bu? 1995 Yılı Programı. Bu Sayın Başkan sayın milletvekilleri, daha bu Bütçe komitede görüşülmeden önce tüm milletvekillerine ulaştırılmalıydı.

Biz bunu inceleyerek, bütçenin de durumuna bakarak, gerekli eleştirileri ve uyarıları yapabilecek duruma gelecektik. Ama ne oldu? Bütçe Komitesi çalışmaları sürerken, ben orada izledim. Elden ele dolaşan iki tane taslak ve bu iki taslağı hükümet, hükümete mensup parti temsilcileri birer tane almışlar. Ben de orada bir muhalefet temsilcisi olarak bana yok mu? İlerde size de var dediler, daha sonra sağolsun, DP üyesi Türköz, sen muhalefetsin, sana verelim diye bana bir tane takdim etti.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aradan bir yıl geçti ve bugün DPÖ'yü görüşürüz. Şikâyet etmeyelim diye de birer tane elimize sabah sabah tutuşturmuşlar. Bu hacimli bir kitap. Bunun neresini inceleyeceğiz ve ne zaman inceleyeceğiz? Atı alan Üsküdarı geçmek üzere. Bütçe de 4 gün, 5 gün sonra geçecek. İşte bizim ülkemiz çalışmalarını böyle sürdürmektedirler. ama ben bir yurttaş olarak izlemekteyim bu hükümeti. Bu konuda, devletin beyni olan konuda acele etmez ama, öte yandan danışmanlık adı altında, özel kalem müdürü adı altında yangından mal kaçıracasına bu Meclisten yasa yapıp geçirtiler sayın milletvekilleri. Ne kadar önem verdikleri beynimize işte bu örnek bile ortaya sermektedir. Ben bunları gördüğümde üzülmekteyim. Bu mudur devlet yönetimi? Bu mudur ciddiyet? Yapmışlar yasalar, Asgari Ücreti yapmışlar ve burdan söylüyorlar. Asgari ücreti 3 defa dediniz, söylediniz, 2 defa yaptınız. Ancak asgari ücret nedir? Yaşayabileceğimizin asgarisi ve onun bile vergiye girdiğinin farkında değilsiniz. Yahut farkındasınız da, bizi yanıltıyorsunuz. Asgari ücret bugün 5 milyon değildir. Asgari ücret vergiye girmektedir ve çalışan insanın eline 4 milyon 200 bin, 180 bin Türk Lirası olarak geçmektedir. Bu bizim için utanç veren bir olaydır. Bugün biz işçimize bunu lâıyk görmekteyiz ama buraya çıkıp işte bunları bunları da yaptık diyebilmektesiniz. Düşünemediniz mi vergiye girecek? İşte bütün hareketlerimiz böyle el yordamı ile gitmektedir.

Devlet Plânlama Örgütünün memurlarına, orada çalışan yurttaşlarıma hiçbir sözüm yoktur. Onlar hep kendilerine ne olanak tanınırsa, o şekilde çalışırlar. Ama bir gerçektir ki etki altına alınabilirler. Biraz önce Sayın Özgür buradan bir açıklamada bulundu. Ne dedi? Endeks oranlarını çarpıttırdılar, diskleri alıp götürdüler. Yani demek istedi ki 1993 yılında çalışanlar çalınmıştır. Oranlar düşürülerek, düşük gösterilerek memurların, çalışanların hakları gasbedilmiştir. Bu çok önemli bir olaydır. Hemen çalışanların gasbedilen haklarını geri ödemek durumundayız. Yani bir örgütte rakamlar çarpıtılacak, küçültülecek ve memur örneğin 100 lira alacağına 70 lira alacak. Aradaki farkı isteriz Sayın Başkan, sayın milletvekilleri. Çalışanlar adına isteriz. Bunun için bu soruşturma bir an evvel sonuçlandırılınsın, suçlular cezalandırılınsın.

Ama parası gasp edilen çalışanlara da paraları faizleri ile beraber verilmelidir eğer ciddi bir devlet isek. Çünkü bütün konu gün ışığında bu dairenin kendisine bağlı olduğunu söyleyen Devlet Bakanımız, Başbakan Yardımcımız Sayın Özker Özgür geldi ve bu kürsüden bunları söyledi. Kendisinden biz de bu çabalamaları, uğraşmaları beklemekteyiz. Çalışanların haklarının geri alınması görevimizdir. Aksi halde çalanın, çırpanın yanına kalır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; DPÖ'ne verilen bilgiler tamam mı? Komisyonda sorduğumuz sorulara aldığımız yanıtlar vardır. Bütün ülkelerde gerek ekonomik gerek sosyal bütün planlamalar o ülkenin nüfusuna göre, nüfus yapısına göre yapılır. Soruyorum ben bu ülkede nüfusu bir bilen var mı? Bu DPÖ'ne nüfus veriliyor mu? Yapımız veriliyor mu? Hayır. Verilmiyor. E, nasıl yapılıyor bu planlar, programlar, neye göre yapılıyor?

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gerçekten bağımsız bir devlet olacaksak ve bu devletle öğüneceksek önce nüfusumuzu bilelim, ve devletin beynine doğru dürüst veriler verelim onlar da alsınlar bize plan yapsınlar, program yapsınlar. Benim Planlama Örgütünde sorduğum bu soruya oradaki arkadaşımız dedi ki 1978 yılındaki yapılan ama sağlıklı olmayan bir nüfus sayımına göre hareket etmekteyiz. 1978'de tarım üzerine bir nüfus sayımı yapılmış. Bu yapılırken tüm nüfus sayılmış. Ama bu iş bir ay sürmüş. Halbuki nüfus sayımı bir günde yapılmalıdır ki sağlıklı olsun. Bir ayda yapılan nüfus sayımında sağlık yoktur. Bu nedenle konu ile ilgili olduğu için her zaman burdan tekrarlarız. Bazı arkadaşlarımız yine aynı şeyleri mi tekrarlıyorsunuz diye yakındılar. Nüfus sayımızı bir an evvel gerçekleştirelim. Çünkü nüfus yapımızı, nüfus sayımızı bilmezse bu beyin çalışmaz. Olsa olsa bugün olduğu gibi kendi kendimizi kandırmış oluruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Devlet Basım Evinde yanılmıyorsam bu Bakanlığın uhdesindedir. ilişkili olduğu için bir konuyu açmak isterim. Belki başka bakanlığa girer ama ilişkilidir. Resmi Gazete. Şimdi çıkan yasaları bilmemek mazaret değildir. Ama ben sorarım Remi Gazeteyi bu ülkede kaç kişi takip edebiliyor. Resmi gazeteye normal yurttaşlarımızdan yani bir devlet dairesinde müdür olmayan veyahutta milletvekili olmayan diğer yurttaşlarımıza kaç tanesi bu resmi gazeteyi gördü. Bu gazeteyi görmeyen binlerce yurttaşımız vardır. Bu nedenle çıkan kararlardan, yasalardan bu insanlarımız bi-haberdir. Bu konuyu düşünme zamanı gelmiştir, geçmektedir. Gerçekten resmi gazetenin yurttaşlara ulaşabilmesi için bazı düzenlemeleri gündeme getirmek durumundayız.

Yerli basından mı faydalanırız. Yeni bu Resmi gazete'nin mutlaka yurttaşa ulaştırmanın, daha da okunmasının yaygınlaştırmanın yollarını bulmak durumundayız. Dediğim gibi yerli basından yararlanılabilir veyahut daha başka aylık dergiler çıkarılarak ucuza bunlar halka ulaştırılabilir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün uhdesinde yolsuzlukları araştırma bulunan Sayın Özgür, yıllarca halka her fırsatta raflarda çok dosyalar vardır, yolsuzluk dosyaları vardır, bunları biz iktidara geldiğimizde bir bir çıkaracağız ve bu dosyaları raflarından, tozlarından arındırarak gündeme getireceğiz. her ne kadar da Protokolda yazılanlar ille de olacak anlamı taşıyor dedi Sayın Özgür. Olmasa da olur anlamı çıktı, ama bu yolsuzluk konusunda halkımız çok duyarlıdır. hele hele diyorlar bu konuyu her fırsatta dile getiren sayın Özgür bugün bu işi de bizzat üstlenmiştir. Ama üzülenek görmekteyiz ki aradan bir yıl geçti, ne dosya var orta yerde, ne de hazırlık var. Kendileri de buraya gelmiş üzüntülerini belirterek, bir sene çabaladım, uğraştım ama bu dosyaları aşağıya indirme değil, bakamadım bile demiştir. Ben uyarıyorum halk bu konuda çok duyarlıdır. Yıllardır söylendi, uhdenize aldınız bu yolsuzlukları araştırma mekanizmasını artık çalıştırınız. Halk bu şeffaflığı sizden beklemektedir.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - Ama bu kadar da şeffaf olmaz Angolemliler. Bazı şeyler şeffaf olmaz, bunu bilin ya.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Kulak asma diyor.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Biz, Sayın Genel Başkanım burdan bu konulara değindi. Söyledi onları, onların yanıtlarını verdi. Bu nedenle ben daha ziyade bakanlıkları gündeme getirmek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tabii ki Turizm Bakanı yoktur artık. Ama ben bakıyorum da Turizmden sorumlu Başbakan Yardımcısı Özgür Turizm Bakanı gibi davranıyor. Hakikaten buraya geldi, biraz evvel anlattığınız konularda yolsuzluklar konusunda, DPÖ konusunda hiçbir şey yok. Hep turizm konuştu burda. Yani fiilen Turizm Bakanıdır. Fiilen Turizm bakanıdır, hâlâ daha turizm örgütü kurulmuş değildir.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla) - DPÖ'nün işine gelmiyor.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Zannedersen o da sözde kalacaktır. Ama dönelim ve bakalım bu turizme. Bir kere önce bu ülkeyi bizim için, Kıbrıslılar için yaşanır hale getirelim de yabancıları ondan sonra bekleyelim. Turizmin altyapısı yoktur. Yollar delik deşik, elektrik yok, pahalılık diz boyu, biz turizmden bahsederiz. Bir kere ulaşım da yok. Kıbrıs Türk Hava Yolları için buraya geldi, bir tek ağlamadığı oldu burdan. Şikayet, şikayet. Görevin ne? Hükümetin görevi nedir? Bizden mi yardım istiyorsunuz Kıbrıs Türk hava Yolları için?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla)(Yerinden) - Ayıp mı yani?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Koyun ağırlığınızı ve yerine getiriniz.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Sizin ağırlığınıza da ihtiyacımız var.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa)(Yerinden) - Yardıma hazırız diyoruz sana.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - E, tamam işte ama...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Yani bir Kıbrıs Türk Hava Yollarınının...

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Yardımlarınızı da görürüz.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden) (Devamla) -E, gördün, hiç görmedin mi?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bakınız hiç aydınma. Sana bu Mecliste bu TKP günlerce nisap sağlamıştır çalışasın diye. Hiç aydınma bizden. Doğru getirdiğin şeylere yardımcı olduk. Nisabını yaptık.

SALİH USAR (Yerinden) Devamla) - Meseleyi bu kadar dar çerçevede mi değerlendiriyorsun?

ÖMER KALYONCU (Girne) (Yerinden) - Bizim için gelmen ki Meclise, kendin için geliyorsun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sizin için ne geleceğim. Tabii ki halk için geleceğim.

ÖMER KALYONCU (Yerinden) (Devamla) - Sen milletvekili değil misin?

MUSTAFA AKINCI (Yerinden) (Devamla) - E, senin milletvekilin, milletvekili değil mi Ömer?

ÖMER KALYONCU (Yerinden) (Devamla) - Gelir, gelir, evet gelir.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - E, gelmediğiniz için. Gelseydiniz nisap sağlanırdı. Bize mi ihtiyacınız vardır? Gelmediğiniz için.

- 2295 -

ÖMER KALYONCU (Yerinden) (Devamla) - Gelir efendim, siz gelmezsiniz.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın konuşmacı lütfen genel kurula hitap edin.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - TKP gurubuna teşekkür ederiz efendim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bakın idare amirleri de burda.

ÖMER KALYONCU (Yerinden) (Devmla) - Sanki de lütfen gelirsin buraya.

BAŞKAN - Arkadaşlar lütfen.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - TKP Gurubuna teşekkür ederiz bu konuda.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Meseleyi o kadar dar çerçevede mi değerlendirin? Biraz daha genişlet ufkunu.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; siz bugünkü konuşmanız ile burada gerek polis konusunda gerek diğer konularda Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısının yaptığı konuşmada şunu gündeme getirdi. Bu Meclisin üstünde başka güçler vardır. Bu Meclis istediğini yapamaz dedi. Bu o anlamı taşır. Hükümetin yeterli sayısı var ama polisi İçişlerine bağlamaktan çekiniyor. Nerden çekiniyor? Bu Meclisin üstünde birşeyler var diyor. Bundan çıkan anlam budur. O zaman siz bu düzenin partisinin hükümeti oldunuz, bu kadar açık. Hiçbirşeyi değiştirmeye gücünüz yoktur diyorsunuz burdan.

ÖMER KALYONCU (Yerinden) (Devamla) - 13'tür sayımız... Allah, Allah.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) 13 değildir. 26'dır.

- 2296 -

ÖMER KALYONCU (Yerinden) (Devamla) - 26'dır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - 26'dır sayın.

ÖMER KALYANONCU (Yerinden) (Devamla) - 26'dır, tamam.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Peki.

ÖMER KALYONCU (Yerinden) (Devamla) - Ama merak ederim niçin 13'e vurun hep?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Altında nal kadar imzanız var protokolün. Ne oldu? Protokol bozuluyor da siz seyrediyorsunuz?

ÖMER KALYONCU (Yerinden) (Devamla) - Niçin 13'e vurun hep?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Niçin 13'e vururum, hepsinize vururum, 26'nıza birden.

(Gülüşmeler)

Yani çok merak ediyorum bu 26 arkadaş halk arasına nasıl çıkıyorsunuz?

SAĞLIK BAKANI ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) - Senden daha çok çıkarız.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Vurdunuz, zaten altında nal kadar imzalarınız, tutmadınız. Nasıl çıkıyorsunuz kahvelere, insan aralarına ben merak ediyorum. Nasıl oluyor bu işler?

ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - Her gün çıkarız.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Yoksa Sayın Akıncı'nın dediği gibi bir birimizi suçlayarak kurtarıyorsunuz nedir yaptığınız?

ÖMER KALYONCU (Yerinden) (Devamla) - Önerin nedir? Onu söyle.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Çekilelim hükümetten isten?

ÖMER KALYONCU (Yerinden) (Devamla) - Yıkılsın bu hükümet, önerin budur.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Odur evet.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

ÖMER KALYONCU (Yerinden) (Devamla) - önerin nedir yani yıkılsın bu hükümet?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri iki yol vardır. Bir tanesi ilkeli ve onurlu yoldur. Bir tanesi de sizin tuttuğunuz yoldur.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) O yol hangisidir?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - E, söylüyorum işte. Sözünü tutmayan bir yol, halkına verdiği vaatleri unutan halka başka bize başka....

ÖMER KALYONCU (Yerinden) (Devamla) - Önerin nedir?

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Önerin nedir?

MUSTAFA AKINCI (Yerinden) (Devamla) - Öneri, programınızı uygulayın diyor size. Programınızı uygulayın.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ya uygulayın programınızı ya da onurlu bir şekilde çekip gidiniz. Kaç kere söyledim ben bunu size.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Ha tamam işte.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Kaç kere söyledim ben sana bunu.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Çıkar ağzındaki baklayı.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Çünkü, çünkü...

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Boyun küçük ne yapayım sana.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri müdahale etmeyin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

BAŞKAN - Sayın Angolemliler siz devam edin, bakmayın arkadaşlara.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ben ediyorum.

ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - Dövüşerek çekilin de de korkma.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sizde o yürek de yoktur. Sizi bir kere uyarmak görevimdir. Halka sözler verdiniz Hükümeti oluşturan partiler... halka sözler verdiniz. Ama yerine getirmediğiniz. Sözünüzü de tutmadınız. Kağıda herkes yazabilir ama önemli olan onu uygulamaktır.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Uygulayacağız.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bu nedenle...Efendim?

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Sökecen o şeyleri.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Söke söke alacağız.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ben size birşey daha söyleyeyim, konuma döneceğim. Verdiğiniz sözleri tutunuz ve koltuklarda yapışıp kalırsanız, o koltukları bırakmazsanız sizi halk bırakacak.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Ayhan Halit Acarkan becerir o işi.

HÜSEYİN NAGOLEMLİ (Devamla) - O da sizden öğrendi. Verdiğiniz sözleri tutmazsınız, o da tutmadı sözünü.

SONAY ADEM (Yerinden)(Devamla) - Ayıp ettin.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Çok ayıp ettin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Nasıl ayıp ettim. Bir saniye sözlerinizi tuttunuz mu?

SONAY ADEM (Yerinden)(Devamla) - Biz, bu parlamentoyu terkeden partiyiz.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Tuttunuz mu sözünüzü? Protokünüz orta yerdedir. Niye tutmuyorsunuz sözünüzü?

ÖMER KALYONCU (Yerinden)(Devamla) - Bir bir hepsini yapacağız.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Kavgasını veriyoruz.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Cek'siniz, cak'sınız siz. Tamam.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Kavgasını veriyoruz.

ÖMER KALYONCU (Yerinden)(Devamla) - Yani dışardan bu görünüm iyi değil ha. Solcu olduğunu iddia eden ve ne yaptığını herkes seyreder o televizyonda.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Siz önce yeşil oldunuz, şimdi sararmaktasınız.

TANSEL DORATLI (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Açık yeşildir.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Solunuz mu kaldı sizin, sağınız mı kaldı? Sol gösterdiniz, sağ vurmaktasınız. Herkesin ağzında budur.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Sen hep CTP'den öteye gittin. CTP'den öteye gide gide ne hallere düştüğünün farkında değilsin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;...

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar; lütfen. Sayın milletvekilleri; lütfen efendim, konuşmacıya müdahale etmeyin efendim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;...

BAŞKAN - Sayın Kalyoncu, lütfen.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Halep ordaysa, arşın burdadır.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Ne bu hiddet, bu celâl?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Hiddet değil.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Tabii hiddet.

- 2301 -

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Daha bu azdır size.
Daha bu azdır size.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Ama senden...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Evet, görevimizdir,
sizinle mücadele edeceğiz. Bu halkımız bugün sizin...

ÖMER KALYONCU (Yerinden)(Devamla) - Ede ede küçüldün.

BAŞKAN - Sayın Kalyoncu, lütfen.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Uygulamalarınıza layık
değildir.

KENAN AKIN (yerinden)(Devamla) - Tamam yılbaşından
sonra sizin de...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bu halk çok daha iyisine
layıktır.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Başından davet etmedik
sizi de hükümete.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Özgür sen TKP'yi
çok iyi tanıyorsun. Çok iyi tanıyorsun, halkımız da tanıyor.

BAŞKAN - Sayın Angolemlî lütfen devam edin efendim.
Herşeye cevap vermek mecburiyetinde değilsiniz. Onlar sizi
rahatsız edebilirler, kendinizce, ama lütfen devam edin.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla) - İsterseniz çıkalım
yani...

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Tamam ama görmüyor-
musunuz?

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla) - E nasıl, sıkışınca. Yani o noktaya getirmeyelim işleri.

BAŞKAN - Evet, lütfen. Devam edin Sayın Angolemliler.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla) - Bırakırlarsa devam edecek.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; turizm konusunda bu ülkede en büyük kıyım yapılmıştır. Aradan aylar geçmesine karşın hâlâ daha o adamı atyacan, o adamı alacan kavgası veren bir alan olmuştur turizm.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Somut konuş Angolemliler biraz.

SONAY ADEM (Yerinden)(Devamla) - Kimi attık?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Atmadığınız biri mi kaldı?

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Somut konuş, herkes de inansın seni dinlediği zaman.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Düzey budur.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (devamla) - Düzey budur.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Görün.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ben biraz önce...

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Düzey budur.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla) - Yahu, siz de biraz evvel konuştuğunuzda...

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Madem düzey aradınız...

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Sayın başkan, müdahale edecek misiniz, yoksa arkadaşlar konuşmaya...

BAŞKAN - Sayın Bayram lütfen işimize müdahale etmeyin. Demin de sizin, Başkanlık nasıl davranacağını bilir Sayın Bayram, lütfen.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Düzey budur işte.

(Mustafa Akıncı ve Özker Özgür aralarında konuşurlar.)

BAŞKAN - Sayın Akıncı lütfen efendim. Lütfen devam edin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (devamla) - İşinize geldiğinde...

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla) - Nasıl edecek ikaz, ettiren mi var?

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Düzey budur işte.

BAŞKAN - İkaz ediyorum efendim. Siz de ordan iki Başkan olarak karşı karşıya gelmeyin lütfen.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla) - Öyle birşey yok efendim.

BAŞKAN - Devam edin sayın Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın başkan, sayın milletvekilleri; ibret olsun diye okuyorum burdan. Turizm İşletmelerinde 1 Ocak 1994 tarihi itibarı ile işletmemizde istihdam edilen personel listesi. Hüseyin İnan genel müdür, Zeki Erkut yardımcısı, Necay Tümkân, genel müdür, Peran Beyaz, Engin Tözün, Ahmet Kürşat, Mehmet Özdoğdu, Ali Caluda, Neslihan Poyrazlar. 9 kişi yeni istihdam. Bakınız istifa edenler yok da, ilişkisi kesilenler. 8 kişi. Yalçın Vehit, Soner Zolu, Arif falan gider. Kökten değiştirmişsiniz. Kesip kesip atmışsınız. Nedir bunun adı.

- 2304 -

SONAY ADEM (Yerinden)(Devamla) - Neyi kestik yahu?
Yöneticileri değiştirdik.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Nedir bunun adı?

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Batırdılar turizmi.
Yöneticileri değiştirdik.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Nedir bunun anlamı?
Değiştirdiniz.

BAŞKAN - Sayın Usar?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - A'dan Z'ye hepsini değiştirdiniz.

BAŞKAN - Lüzumsuz yere konuşmayınız, arkadaşım size cevap verirken uzatıyor efendim. Bitecek.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Anlamak için söylüyorum.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Somut örnek istersen işte somut örnek sana. Bunun içerisinde nice bu işlerin erbabı vardır. Bu işleri bilenler vardı . Hepsini kolundan tutup tutup atınız. bu kadar açıktır gerçek olan şeyleri söylemekten ne çekinirsiniz. işte orta yerde. Bu benim yazım değil ya.

SONAY ADEM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sizin döneminizde sendikayı buldunuz, onu niye söylemesin.

BAŞKAN - Herşeye cevap vermeyin. Sayın Angolemlî devam edin efendim siz. Görüşlerinizi belirtmeye devam edin. Genel Başkan cevaplandıracak.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bir sene var hükümettesiniz, yine geriye mazaret. Sabahleyin onu söyledik biz burda.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; şimdi sayın ilgili bakan burdan çevre temizliği için işler yaptık dedi. Ben de ona bu yanıtı veriyorum ve Mağusa'nın çok kaliteli bir oteli olarak bilinen Palm Beach Oteli. Hemen yanı başında yüz kızartıcı kirlilik vardır. Orada bulunan lojmanların artık suların ve artıkların, atıkların otelin dibinde ve taşma olayı ile her gün sazlık meydana gelmiştir ve kokudan da geçilmezdi. Hiç gidip oraları incelediniz mi? Gittiniz mi hiç oralara hiç? Yine...

- 2306 -

ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) - Şifa suyu gibi kaynar.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Evet bakın, Sağlık Bakanı da biliyor onu tabii. Sağlık Bakanı da biliyor.

ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - Orada ikamet ediyorum.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Yani Salamis Otelı civarlarında olan Salamis Koruluğu sahil şeridi çevre açısından temiz midir? Bugün o ormanı yürüyüş olarak kullanan turistler her geçtiklerinde bize hakaret ederler nedir bu pislik diye. Siz Yerel Yönetimlerle işbirliği yapmak durumundasınız. Ve çevre temizliğini sağlamak durumundasınız.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Yapıyoruz, yapıyoruz.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Yapıyorsun ama ortada birşey yok.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Olanı görmek istemiyorsun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Bakana ben burdan eleştiriler getiririm. Eğer iddiası varsa bu söylediklerimi gerçek dışıdır. Kalksın binelim arabalara ve gidelim yerinde inceleyelim Bunları duyduğuna memnun olman gerekir Sayın Bakan ve derhal yarın sabah sabah kolları sıvamak gerekir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Turizm açılmışken bugün iki tane önemli otelimiz var bir Jasmine Court, bir de Palm Beach Otelidir. Bunlarla öğünmektесiniz. İşte bakınız ne güzel tesisler...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sen de öğün, hepimizin memleketidir.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Hepimizin, Ancak bugün emeğinin karşılığını alamayan yüzlerce Jasmine Court çalışanları vardır. Bu insanlar angarya çalıştırılmaktadır. Anayasamıza aykırıdır. Devlet haciz mi, yarı haciz mi koymuş. Otelin gelirine el koyuyor ama orda çalışanların yaşamları nasıl sürecektir? Bunlar maaş almadan çalışıyorlar. Bu konuda Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısını bize doyurucu bilgi vermek için...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Kürsüye davet ediyorum.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Konuşmacılardan sonra kürsüye gelmesini istiyorum.

BAŞKAN - Gelecek efendim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Jasmin Court'un durumu ne olacak? Palm Beach'in durumu ne olacak? Bu çalışanlar daha ne kadar maaş almadan, ücret almadan Anayasaya, Yasalara aykırı bir şekilde orada çalıştırılacaklar? Bu konuda doyurucu bilgi verilmesini talep ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; çevre temizliği konusunda yine Mağusa'nın turistik bölgesi olan Salamis...

SONAY ADEM (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Başka tarafları hiç gezmedin galiba? Hep Mağusa bölgesini söylüyorsun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bölgesi hemen yanı başında deri fabrikaları vardır. Bunların etrafa saçtıkları kokular o bölgeyi rahatsız etmektedir. Hem bölge insanının, hem ülkemize gelen turistleri rahatsız etmektedir. Bu konuda ne yaptınız, ne gibi önlemlere başvurduunuz? Bunu mutlaka halletmek durumundayız. Hem bölge halkı, hem gelen yabacılar açısından.

Yine Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; turistler ülkemize niye gelsin? Onların rahat edeceği düzenlemeleri yapmadıktan sonra bu insanlar ülkemize niye gelsin? Bir kere ülkemiz sözlerimin başında dediğim gibi elektrisizlikten kırılmaktadır. Pahalılık diz boyu. Çevremiz de kirli olursa, ki kirlidir, niye gelsin? Bu nedenle çevre temizliğine çok önem vermek durumundayız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Beşerlerin değindiği konu var. Bu ülkede doğrudur, özellikle yine Mağusa'da Doğu Akdeniz Üniversitesinin o bölge halkına katkıları da ortadadır. Şimdi otellerimiz turistik tesislerimiz giderek artık yurt olma eğilimindedirler. Bu öğrenciler gerçekten bu ülkeye maddi yönden katkıda bulunmaktadır. Mağusa'nın

şekli değişmiştir. Ama bu öğrenciler bugün bir acı gerçektir ki çok yüksek kiralar altında ezilmektedirler. Yine bir acı gerçektir ki kaldıkları turistik tesislerde hizmet görmemektedirler. Ben şimdi yanılmıyorsam yine Palm Beach yanında Laguna diye turistik bir tesis vardır.

TANSEL DORATLI (Yerinden)(Devamla) - Laguna Beach.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Laguna Beach. Orada Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bizler de kalmaktayız. Ama dairelerin çoğunu elinde bulunduran kişi birçok, kiralardan tutunuz, birçok kolaylıklardan faydalanmaktadır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Nasıl? Vakıfların kiraları ucuzdur dendi.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - O turistik, turiste hizmet verdiği için ondan çok düşük, bize oranla, çok düşük kira almaktadırlar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ha tamam.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Onu diyorum. Şimdi bu tesis orada tamamen öğrencilere dönük hizmet vermektedir. Ama ben bu tesisin hiç gelip bir ilgili tarafından da yerinde incelendiğini, teftiş edildiğini de görmedim. Orada bu tesisin jeneratörü yoktur. Gelen, giden turistler bu konudan dolayı büyük rahatsızlık içerisinde. Ama hele hele öğrenciler, geceleyin kitap açıp okuyamaz duruma getirilmişlerdir.

TANSEL DORATLI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Elektiriği yok.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Jeneratör. de mi yok?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; önerim şudur. Siz bu elektiriği biran önce halledemeyeceğinize göre ve bunu zaman zaman bakanlar da buradan dile getirdiğine göre, bu tesislerin, turistik tesislerin mutlaka karanlıktan kurtulması gerekir. Birtakım önlem alınması gerekir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Aldırılması.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Her iki manaya da gider.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Özel sektöre kiralanmışsa, Özker Hocanın ne suçu var?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Yani bir otelin, bir turistik tesisin, hele hele sizden teşvik de almışsa, elektiriksiz turiste hizmet vereceğine inanıyor musunuz?

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Öğrenci turisttirler?

SAĞLIK BAKANI ERGİN İLKTAÇ (Yerinden)- Laguna Beach'dir?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Laguna Beach niye şikâyet etsin? Paraları alır, karanlıkta da alır, aydınlıkta da alır ona ne? Siz...

ERGİN İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - Kayıtlı mıdır yahu?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Siz ilgileneceksiniz bu işlerle. Cevap versin Sayın Başbakan Yardımcısı. Kayıtlı değilse nedir? Turistik tesis midir, nedir? Turistik bir tesistir orası ben öyle biliyorum. Ama yanılıyorsam siz geldikten sonra göreve bu birtakım şartlarını yerine getirmedi deyip de onu o katagoriden çıkardıysanız buyurun söyleyin, biz de öğrenelim, ona göre buradan konuşmamızı sürdürelim.

BAŞKAN - Kredi almamış ama teşvik almıştır, doğrudur.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bak teşvik almış.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Mal kararını buldu.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerimi şöyle tamamlamak isterim. Bu ülkeye gerçekten turizm yararlı ise ki öyledir, sürükleyici olmasını istersek, altyapısı mutlaka biran evvel çözülmelidir. Ne Kıbrıs Türk Havayoları böyle sorun halinde bırakacağız, ne de bu ülkeye gelip gitmek isteyen turistlerin binbir zorlukla karşı karşıya gelmelerine göz yumacağız. Bir kere ulaşımı rayına oturtmak lâzım. Çevre temizliğini gündeme getirmek lâzım ve yine fiyatlar konusunu mutlaka gözden geçirip onları bu ülkeye turistlerin gelebilmesini çekici hale getirmeliyiz. Yoksa buraya çıkıp, bunlar, bunlar, bunlar yapıldı dersiniz ama, gerçek de orta yerde sırtmaktadır. Dışa ulaşımı bırakın

bu otellere ulaşım bile her gün daha kötüye gitmektedir. Her söz aldığım da Ulaştırma Bakanını eleştirmekteyim. Mağusa'dan Salmis By Oteli'ne gitmek bile bir sorundur. O yollarda araba kullanmakta bir sorundur.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Her gün Karpaza giden.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devala) - 1974'ten kalma, taş taş üzerine konmamış, her tarafı delik deşik, beyaz şerit çizgileri bile olmayan bir yol ve turistik bir yol. Bunu iki bakanlık arasında kordine yaparak halledin.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - 74'ten deme de seni de kapsar bir kısmı ha.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Jasmine Court çalışanlarının daha fazla bedava çalışmalarına göz yummayalım, derhal bu konuya el atalım. Hepinize saygılar sunarım.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Burada bol bol vaadlerle, burada yazılanlarla, sorarım size, Hükümet Programında yazmış olduğunuz tek bir satırı yerine getirdiniz mi?

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Tabii.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Söyleyeceğim neyi getirdiğinizi. Söyleyeceğim

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - %90'ını.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Söyleyeceğim neleri de getirdiğinizi. Evet, bir toplantı yaptınız. Size özel konuşmalarımızda da ifade ettim. Toplantı gündemi gönderildi. Hasbel kader, eski bir Turizm Bakanı olduğumuzdan dolayı herhalde, öyle hatırlandık, bir davetiye aldık. Davetiyede yazılanlara bakınız: Falan falan tarihte, Salamis Bay'da yapılacak olan turizmle ilgili toplantıda, turizmin gelişmesi, diğer konuların da tabii etraflı olarak hatırlayamıyorum yazıyı şu anda, yapacağınız ve beş dakikayı geçmeyen konuşmayı da baştan Dairemize iletmeniz suretiyle bu toplantıya katılmanız özlenir. Altında da Sayın Özker Özgür'ü gördüğüm zaman, gerçekten şaşırdım. Hele bu Mecliste tanıdığım ve yıllarca beraber bu parlamentoda bulunduğum Sayın Özker Özgür'ün böyle bir yazının altına nasıl imza attığına şaşıttım. Dedim ki olur ya, biz de bakanlık yaptık yıllarca. İnsan bazan gözden kaçarak da imza atabilir. Ben ona yordum. İşte arkadaşlar, turizmle ilgili toplantının başlangıcındaki ciddiyet bu. Sanki bir tebliğ sunacakmış gibi, tebliği baştan yaz, yolla ve geldiği zaman o tebliği oku ve yerine otur. O anlama çıkan bir toplantı ortaya kondu. Tabii ben o konuşmamda bunu da dile getirdim. Ama tabii ki o kadar kısıtlıydı ki, bu kadar uzun konuşma imkânım yoktu orada. Dolayısıyla bu vesile gelmişken, bu toplantıyı gündeme getirdiğiniz için, ben de bu toplantıdaki tavrı ortaya koymaya çalıştım. Yoksa, eğer burada o toplantı ile ilgili birşey söylememiş olsaydınız, o özel konuşmalarımızda yine kalmış olacaktı.

Şimdi muhterem arkadaşlar; master plan dendi. Yıllardan beridir turizm konusu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde konuşulan bir konudur. Yalnız gerçekten turizm konusunda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti planı ile, programı ile, yasası ile her şeyi ile ne zaman önem verilmiş ve ne zaman itici sektör olarak görülmüştür? 1986'da Türkiye ile imzalanan Protokoldan sonra. Yani o günün, ben geçmiş turizm bakanları görevlerini yerine getirmediğim demeyeceğim. Ellerinden geldiğince, ellerindeki yasalar mucibince ve ellerinde imkânlar nisbetinde görevlerini yerine getirmeye çalıştılar. Ama 1986 sonrası gelen turizm bakanları, Turizm Teşvik Yasasını ortaya koymak sureti ile ve yatırılan fon dolayısıyla, şunu ifade edeyim. Yatırılan fon dolayısıyla bu görevi yerine getirmişlerdir. Bu görevini yerine getirirken gerçekten tabii ki o günün turizm bakanları da bu yapmış oldukları hizmetten dolayı yadetek gerekir. Çünkü bu gün Turizm Bakanlığı bir faaliyet sahası gösterebiliyorsa o fonun sayesinde gösterebilmektedir. Şimdi master plan dendi. 87 yılında o zamanın Turizm Bakanından görevi devraldığım da, 1990 yılında aynı şeyleri arkadaşım da bana ilettiler. Ben de bu master plan konusunda biran önce bu planın ortaya konması ve hayata geçirilmesi için gerekli talimatları verdim sizin gibi. Ama inşallah ben sonucu göremedim, inşallah siz görürsünüz. Çünkü muhterem arkadaşlar; çıkıp da burada veyahutta bu Hükümet Programına master plan yapılacaktır demek sureti ile yazı yazmak yetmiyor. Sorarım size, turizm master planı hazırlayacak doneler bizdedir. Doğrudur. Çünkü biz yaşıyoruz, bizim ülkemizdir. Ama o bilgi ve beceri ve o kalite de ve onu yapabilecek uzmana sahip misiniz? Değilsiniz. Dolayısıyla bunun yapılması için, bu konuda Ankara ile çok temas yapılmış ve hatta şunu söyleyeyim, o günün çalışanları bugün buradadırlar söylesinler, ifade etsinler size. Hatta özel şirketlerin bile düşünülmüştür Türkiye de. Yani Türkiye Cumhuriyeti Devlet Planlama Teşkilatı bile ordaki kuruluşlar bile bu master planın ancak bir özel kuruluş kanalı ile yapılabileceğini ortaya koydular. Dolayısıyla arkadaşlar çıkıp burada suçlanırken ve eskiler işte master plan yapmadı diye ortaya koyarken,

siz de geldiniz ve gördünüz, bir yıl önce yazdığınızı, bir yıl sonra karşınızda buldunuz. Hala daha ben eminim bir santim ilerlemediniz. Çünkü sizin elinizde değil. Çünkü siz doneleri toplayıp her şeyi ortaya koyuyorsunuz, ama bunu yapabilecek uzman kuruluşu bulup buraya getirmek görevinizdir. Size bir tavsiyem var eski bir Turizm Bakanı olarak. Eğer bu master planı görmek istiyorsanız, yabancı veya Türkiye kuruluşlarından ödenekli, siz turizm fonundan ödemek suretiyle yapmaya çalışınız. Aksi takdirde 5 yıl sonra gelirsiniz, 5 yıl sonra yine size sorarız bunları.

Tanıtma, pazarlama dendi. Yeni pazarlar açılacak, yeni kuruluşlar açılacak, burada övünerek ortaya konan İsrail piyasası ortaya kondu. Şimdi arkadaşlar İsrail'le olan bağlantı konusunda çalışmalar bir eskiye dayanmış noktası var. Bu sizin Bakanlığa veyahutta Hükümet değişikliği ile beraber ansızın İsrail'den turizm gelmesi konusu, ansızın bir gece yatarak ortaya çıkmamıştır. Bu belli bir çalışmanın sonucunda ortaya çıkan bir husustu. Ama şunu söyleyeyim, tabii ki bir yeni ülkenin açılması, yeni bir ülkenin ülkemize turist olarak getirilmesinde memnuniyet duyuyoruz, zaten bu çalışmalarını teşvik ve destekliyoruz. Ama bunun yanında bir Fransa kapısı ne oldu. Sorarım size, sorarım size Fransa kapısı ne oldu?

(Sayın Aytaç Beştaşlar Meclis Başkanlığını, salonda bulunan en yaşlı üye sıfatı ile Sayın Mustafa Adaoğlu'na devreder.)

Yeni açılan Fransız piyasası bu yılki uygulamalarınızla acaba ne duruma düştü, onu söyleyebilir misiniz? Ve bugün gerçekten yeni bir piyasa açarken ve Turizm İşletmelerini de bu işin altına koyarken, acaba fizibilite çalışması ile bunun sonucunun ne olacağını ortaya koydunuz mu? Ve bunun sonuçlarını da en sonunda bu sene sonundaki bilâncoları da gelip burada ifade edecek misiniz gerçekliği ile? Eğer bunun gerçekliğini ifade ederseniz, göreceksiniz ki, yapılan işletme kârlı bir işletme değildi. Yapılan işletme yalnız sizin burada övünerek ortaya koymaya çalıştığınız, yabancı turistler 13,000 rakamı daha da arttı demek suretiyle 90,000'e çıkardığınız yabancı rakamını burada söylemek ihtiyacını hissettiniz. Ama getirilen turistin ülkeye katkısı meselesidir. Odur doğrusu. Dolayısıyla bu konudaki ortaya konan görüşlerin tümü ile kabul etmek ve tümü ile burada bir başarı olarak göstermek, bana göre yanlış olur. Şimdi hatırlarım ben, yine bu Hükümet Programı görüşülürken, Turizm İşletmeleri konusunda çok şeyler söylendi.

Şimdi, muhterem arkadaşlar; şunu söylemek isterim. En zor şey, insanın eskiden bulunduğu bir görevden ayrıldıktan sonra, o görevde olan işlerle ilgili konuşmasıdır. Ama gelin görün ki, parlamentoda bazan bu görev düşüyor ve yapmak durumunda kalıyoruz. Ve işin en acı tarafıdır ki, o gün oralarda oturanlar ve bu icraatı yapanlar, siyasiler giderken, arkasından hemen bir dakikada o söylenenleri unutuyorlar, Devlet Planlama Teşkilâtında olduğu gibi, bunu da söyleyeceğim size ve ansızın yepyeni bir ufuklarla ortaya çıkıyorlar. Bu da yazıktır devlet hizmetinde. Biz size buradan söyledik. Yapmış olduğunuz işletme neticesinde, mutlak surette Turizm İşletmelerinde zarar edeceksiniz. Ve bunu soracağız, teferruatına kadar isteyeceğiz 1994 işletmesinin sonuçlarını.

Şimdi personel konusu. Tabii ki turizmde zaman be zaman personel artırılır, personel eksiltilir ve pik sezonda, yani doluluk oranının yüksek olduğu dönemde de, mutlak surette otele yeni işçi alınır. Yalnız şunu ifade edeyim. Size Genel Müdürünüz veya arkadaşlarınız versin rakamları. 1991-1993 döneminde, benim

Turizm Bakanı olduğum dönemde ve 1991 öncesi de, ona da bakabilirsiniz ve 1994 yılında Turizm işletmelerindeki personel sayısının kıyaslamasını getirsinler. Göreceksiniz ki, orada aynı hassasiyet gösterilmiştir. Çünkü gerçekten işletmeler, KİT'ler, kâr etmekle ilgili işlemlerinde güçlükler çekiyorlar ve turizm sektöründe en büyük hendikap da bugün özel sektörle kıyasıya mücadele veren bir sektör olmasıdır. Bugün, özel sektördeki sosyal hak ve menfaatlerle bugün devlet sektöründe çalışan ve KİT'lerde çalışan turizm sektörçülerinin hak ve yetkileri ile kıyasladığınızda büyük farkları göreceksiniz ve o zaman gerçekten devlet teşekkülü olan Turizm işletmelerinin çok daha dikkatli olması icap ettiğini müşahade edeceksiniz. Dolayısıyla biz bunun bilinci içerisinde mümkün olduğu kadar icabında, lüzum etmediği zaman personel alınmaması konusunda gerekli işlemleri yaptık. Ama siz ne yaptınız? Göreve geldiğiniz gün, sanki Turizm işletmelerindeki politika değişikliği yapılmış gibi, yani KİT'ten başka bir yere dönüş gibi veyahutta tamamen politikayı değiştirecekmisiniz gibi, tüm çalışanları, üst kademe çalışanları, sanki onlar suçluymuş gibi ve orada çalışanların bir suçu varmış gibi, tüm üst kademeyi, tüm idarecileri görevden aldınız.

Arkadaşlar; idareciler, otel müdürleri ve o kişiler, o günün idaresinin verdiği direktifleri yerine getiren kişilerdir. Yani, nasıl ki devlet sektöründe çalışan memurun, devletin verdiği emirleri yerine getirmek suretiyle görevini yapıyorsa, KİT'lerde çalışanlar da, gerek idareciler, gerek diğer kişiler, aldıkları direktif doğrultusunda çalışırlar. Siz ne yaptınız? Hiçbir araştırmaya tabi tutmadan, hatta eski yönetim kurulunu çağırarak, bu kişileri görevden alacaksınız diye bir olay yarattınız. Ve arkasından bu yönetim kurulundaki arkadaşlar istifa ettiler. Tabii ki istifa edeceklerdi. Çünkü oldu bittiye getirerek bütün işleyen ve yıllarca hizmet veren ve şunu da söyleyeyim, orada çalışanların 'X' veya 'Z' partili olması önemli değildi. Çünkü orada çalışanların o veya bu partili oldukları zaten biliniyordu.

Ve şunu da söyleyeyim, orda çalışanların bazıları da Ulusal Birlik Partili olmadıkları biliniyordu. Dolayısıyla orda biz başka partiye de mensup olan ve başka partiye sempati duyan kişilere de dokunmadık. Çünkü temel felsefe işletmenin iyi bir şekilde çalıştırılabilmesinin sağlanmasıydı. Siz bunları yapmadınız, adam kıyımı ile başladınız. Geriye Turizm İşletmeleri ve Vakıfları da gündeme getirdiniz. Yağma Hasan'ın böreği menfaatlar dağıtarak siyasi kişilere veya kurum ve kuruluşlara maffettiniz diye iddialar ortaya koymak sureti ile kendinizi savunmaya çalıştınız. Sorarım size, eğer siz özel sektörün yalnız Turizm Bakanı iseniz niçin bütçenizde öngörülen otellerin yenilenmesi ile ilgili tüm kaynağı yalnız bu KİT'e ayırdınız? Bu ülkede başka turizm sektöründe çalışan kişiler yok mudur? Bu sektörde çalışan ve emek veren ve bu ülkeye turizmi geliştiren ve sizin buraya çıkararak övündüğünüz rakamları ortaya koyan başka kuruluşlar yok muydu? Ama ne yaptınız? Tüm kaynağı bir anda bir yere aktardınız. Bunun adalet neresinde, bunun doğruluğu neresinde? Şimdi tabii bu konuları çok uzun uzun konuşup da zamanınızı almak istemiyorum Ama yine Hükümet Programınıza yazmış olduğunuz yeni turizm fuarlarına katılacağınızı söylediniz. Bekledim, göreyim bakayım nereye katılıyorsunuz, nedir bu yenilikler, hangi yeni yeni pazarlar bulacakmısınız, nedir bu pazarlar ben de merak ettim. Acaba arkadaşlar Amerika'ya mı el atacaklar diye düşündüm. Çünkü arkadaşlar, bugün Akdeniz'in ortasında turizm yapan ülkelerin pazarları bellidir. Yani neyi keşfedecektiniz yeni pazarlarda? Ne yaptınız? Herhalde hatırlarsam bilmiyorum belki yanlış olmuş olabilirim. Sayın Müsteşarınız galiba bir Doğu Bloku gezisine gitti ve orda turizm faaliyeti beklediniz dediniz. Arkadaşlar Doğu Bloku ülkeleri daha kendi sorunlarını çözmekle ilgili çalışmalar içerisinde. Sonra sorarım size, hiçbir ulaşım bağlantısı olmayan bir ülkede siz bilmiyor musunuz ki Türkiye Cumhuriyeti bağlantılı olmayan bir ulaşım şirketi ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ulaşamayacağı. Siz bilmiyormusunuz ki Türk bandralı uçakların dışında bir uçağın

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine uçamayacağını ve siz hangi arayışla o ülkelere baktınız? Hangi amaçla o ülkelere pazar aradınız? Ama elinizdeki pazarların güçlendirilmesi ile ilgili fuarlara katıldınız. Doğrudur, iyi yaptınız ve sizi tebrik ederim gerçekten. Yalnız bütün temennim, ümidim bu turizm fuarlarına katılırken Sayın Özker Özgür, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini temsilen gittiğiniz ve Bakan olarak katıldığınız bu toplantılarda ve bu fuarlarda size olan davranışları ve sizin makamınızla ilgili olan görüşlerini de sizin gördüğünüzü tahmin eder ve bunu da herhalde nasıl bir davranış, nasıl bir tutum içinde olduklarını da müşaade etmeniz bizi memnun etmiştir. Ve burada efendim, işte daha çok fuara katılacağız. Gerçekleri ortaya koyalım arkadaşlar. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti fuarlara nasıl katılıyor? Kimin ismi altında katılıyor, nasıl o toplantı da bulunabiliyorsunuz, nasıl sizi kapıdan atıyorlar peçereden giriyorsunuz, pencereden atıyorlar bacadan giriyorsunuz, bunları da söyleyin bu toplum bilsin.

Turizm sektöründe pazar arayışı budur. Pazar arayışını ancak bu şekilde yapabilmektedir. Bunlar da hakikatlerdir. Ama bunları da söyleyiniz.

SONAY ADEM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Derviş Beye söyle onları.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hükümet sizsiniz.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Dolayısıyla burada eski idareyi Hükümet Programında, ciddi turizm fuarına katılacağız demekle, geriye doğru bir sanki o dönemin katılanları ciddi değilmiş gibi ortaya koyarak bunu ifade etmek, bana göre ciddi bir ifade olarak kabul edilmemelidir.

Şimdi, tabii ki yine çevre ile ilgili ve diğer hususlarla ilgili yine bu planda yazılan hususlar vardır. Tabii ki şunu söyleyeyim, yanlış bir bilgilendirme var. Onu da doğrultmak isterim. Hep zannedilir ki, eski eserden, çevreden ve deniz sahilinden Turizm Bakanı sorumludur. Herhalde Sayın Hocam da ona kapılarak buraya yazdı bunları.

Sayın Bakan; sizin ne çevre ile, ne de sahil şeridi ile hiçbir yasal yetkiniz yoktur. Boşuna ahkâm kesersiniz. Yazın da herhalde sahillerle ilgili ve plajlarla ilgili yasada herhalde gördünüz ki sizin bir esameniz okunmaz. Ama rastgele, hasbel kader elinizde fon olduğu için sizi buraya kaydettiler, siz de bu paradan harcama içindesiniz.

Ve şunu da ifade edeyim, şunu söyleyeyim; çevre temizliği ile ilgili, gerçekten Turizm Bakanlığının fonu harcamasını takdirle karşılıyorum. Bu, bizim zamanımızda başlatılan bir projeydi. Devam etmesinde büyük yarar vardır. Yalnız, tabii ki yeterli kaynakların olması meselesidir. Biz, şunu ifade edeyim arkadaşlar,

ben, turizm Bakanlığından ayrıldığım zaman, Sayın Özker Özgür Hocama, Turizm Bakanlığı Fonunda, eğer yanılmıyorsam, 40 kúsur milyar Türk Lirası teslim ederek ayrıldım. Onu ifade edeyim. Yani bütün kaynak olarak 47 kúsur milyar Türk Lirası ile teslim edilmiş bir fondu. Dolayısıyla, gerçekten eski eserler konusunda da daha önceki girişimler vardı. Yeni girişimlerin de desteklenmesi lâzım. Ama şunu söyleyeyim, gelişmekte olan ülkelerin eski eserlere kaynak aktarması ve kaynak ayırması, gerçekten zor bir husustur. Dolayısıyla, gerçekten biz tip ülkelerde eski eserler daima, planlamacılar beni mazur görsünler, onlar da size bağlıdır...

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan; mal kararını buldu.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Bayram...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bu konuda...

BAŞKAN - Sayın Mehmet Bayram; konuşmanız daha uzayacak mı efendim?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Evet efendim.

BAŞKAN - Çünkü saat 18.00'de yemek molası filan vardı. Kaç dakika...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Daha var Sayın Başkan. Yarım saat daha...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Daha erkendir.

BAŞKAN - Buyurun, buyurun efendim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - 19.00'da olsun.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Daha başka konuşmacı var mı?

BAŞKAN - Yoktur.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Dolayısıyla, planlamacılar da Sayın Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısına bağlıdırlar, ama kendileri de gelsinler burada teslim etsinler ki, eski eserlere ayrılan kaynak, her zaman kısıtlıdır ve dardır. Dolayısıyla gerçekten bugün ülkede ihmal edilen eski eserlerin, Turizm Fonunun gücü kadar yardımda bulunmasında büyük yarar görüyoruz.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Eski eserlerin...?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Fondaki gücü kadar.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Yani gücü oranında demek istiyorsunuz? Yok hepsini verelim.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Gücü oranında tabii. Hayır hayır, tümünü değil. Tümü mümkün değil. Gördüğüm, bazı şeyler için kaynak aktardınız. Bana göre o, biraz uydurma ve lüzumsuzdu. Uçakla havadan denetim konusunda verdiğiniz 100 milyona acıdım. O 100 milyonu ona vereceğinize...

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Boşuna verdik onu?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Boşuna verdiniz. O 100 milyonla bu sahil şeridimizi iki kere daha tarar, bu naylon belâsından, gerçekten 20'nci asrın en büyük belâsı olan naylondan bu sahillerimiz kurtulurdu. Dolayısıyla, zannedersen, önümüzdeki sene de bu kavgaya, bu naylon kavgasına devam edeceksiniz. Size naylon kavgasında başarılar dilerim.

Şimdi, tabii ki Sayın Başbakan Yardımcısının turizm konusunda söylememiş olduğu birçok konular var ve bu konularla ilgili tekrar teferruata girmek suretiyle çok uzun zaman almak istemiyorum. Ama şunu ifade edeyim. Devamlı surette biz iktidarken, devamlı sorulan bir Bafra Tatil Köyü meselesi vardı. Sayın Bakan da bunu gündeme getirdiler, burada ifade ettiler ve Bafra Tatil Köyü konusunda ben Sayın Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanımızı uyardım. Çünkü gazetede bunun ihalesi ile ilgili bir ilân gördüm ve şunu sordum.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Bafra ile?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bafra Tatil Köyü ile ilgili.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - İşte ara emri aldık.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Seni uyardık.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Hocam dedim, siz bu Bafra Tatil Köyünün hukuki durumunu tam olarak incelediniz mi, ki bunu ihaleye çıktınız? Bana cevap olarak dedi ki evet, Savcılıktan görüş aldık, kiralanabilir. Ben de o zaman Turizm Bakanımıza, Sayın Başbakan Yardımcısına dedik ki;

Bu konuyu iyi araştırmadınız. Bu konu iyi araştırılmış değildir. Çünkü gerçekten kullanım ile ilgili ipotek mevcut olduğunu ve konsensyum tarafından kullanım ile ilgili ipotegin durduğu sürece hukuki olarak o konsensyumdan kurtulamadığı sürece kiralanmasının sözkonusu olamayacağını ben size ifade ettim. Siz de dediniz ki Savcılığın görüşünü aldık biz yürüyoruz. İşte sonuç olarak belki ara kararıdır ama, bir gerçektir. Şimdiki gerçektir budur. Bunu bu Meclis Genel Kurulunda ortaya koymak istiyorum ki herkes bunu daha iyi anlasın. Bir kere devletten uzun vadeli toprak kiralamak suretiyle turizm yatırımı yapanlar yine yasamıza göre bunun kullanım hakkını ipotek etme hakkına sahiptirler. Yani siz bir taraftan uzun vadeli kiralamayla toprak veriyorsunuz.

ÇALIşMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT
(Yerinden) - Savcılık da aynı görüştedir.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bir taraftan da yine yasayla bu tesisin kullanma hakkını ipotek edebiliyorsunuz. İşte esas tıkanan nokta ordadır. Siz bunu sarfı nazar ettiniz. Çünkü gerçekten Bafra Tatil Köyü Projesi, benim Turizm Bakanlığım dönemimde herhalde Sayın Bakan teslim edecekler, çok ikazlar yazılmıştır, bu proje durmuştur, bu proje devam etmektedir, bu projenin sorumluları kimse gelsinler, Bakanlıkta görüşelim diye kendilerine yazılar, hatta adreslerini bulmada bile güçlük çekildiği zamanlar olmuştur ve sonuç olarak Bakanlığımızın Savcılıktan da aldığı görüş doğrultusunda iptal edilmiştir. Ve iptal edildikten sonra Bafra Tatil Köyüne Turizm Bakanlığı olarak el konmuş ve zapturap altına alınmıştır. Ama burda daha önce neler söylendi? Turizm Bakanlığı ilgilenmedi, Turizm Bakanlığı ilgisini ortaya koymadı ve dolayısıyla ordaki müessese alındı, çalındı, yıkıldı, götürüldü diye ifadeler ortaya kondu. Bunlar doğru değildir ve teslim alındıktan sonra da gerekli

bekçisiyle ortaya konduktan sonra bunun çözümü için bu ilgili konsensyumla görüşmeler yapıldı ama bu şirket, bu konsensyum, bankalar konsensyumudur, parasını talep ediyor, faizleriyle. Bu da mümkün değildi, bunun parasını kim verecekti?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Şirket yok meydana.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Şirket yok artık Sayın Hocam, şirket yok, siz varsınız. Çünkü artık şirket ordan gönderilmiştir, şirketin artık malı yoktur. Şirketin anlaşması feshedilmiştir. Tekrar toprak ve üstündeki mülkle birlikte devletin mülkiyetine geçmiştir ama bankanın kullanımıyla ilgili ipoteği devam etmektedir. İşte bunu çözeceksiniz. Bunu çözdükten sonra ancak Bafra Tatil Köyünü halletme imkânı bulursunuz. Dolayısıyla ben bu konu açılmışken bunu söylemek istedim.

Şimdi arkadaşlar; Sayın Hocam, biraz da Başbakanlık, Devlet Bakanlığı konusunda bahsederken...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Devlet Başkanlığı?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Başbakan Yardımcılığı ve Devlet Bakanlığı konusunda ki alanından bahsederken asgari ücretten, arkadaşlar bahsettiler, Sayın Akıncı ve Sayın... Akıncı gayet iyi şekilde ondan bahsetti ama birkaç şey söylemek durumundayım. Her şeyden önce siz görevinizi yerine getirmediğiniz. Size bağlı olan Devlet Plânlama Örgütü bu Bütçe Yasası görüşülürken programı getirmediğiniz. Daha bugün dağıttınız. Bütçenin yarısına geldik. Her zaman bizi eleştirdiniz, plân, program, bütçe diye. E siz plânı ortaya koymadan biz bütçeyi bitirdik nerdeyse. Dolayısıyla bundan...

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Daha bakanlıklara bugün başladık.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Dolayısıyla bundan dolayı suçlusunuz. Çünkü yıllarca tutanaklarda vardır, yıllarca tutanaklarda sordunuz. Hatta Sayın Erdal Onurhan söyledi, PPB diye burda şey ederdiniz, plân, program, bütçe diye, PPB diye. Dolayısıyla bu konuda inşallah önümüzdeki yıl size bağlı olan bu kuruluş gününde getirir ve biz de size bu eleştiriyi yönetmeyiz.

(Meclis Başkan Vekili Sayın Olgun Paşalar Başkanlık Kürsüsünü Sayın Mustafa Adaoğlu'ndan devaralır.)

Şimdi burda bir görüşü daha ortaya koydunuz. Dediniz ki, geçmiş dönemlerde Devlet Plânlama Örgütü siyasal, o dönemin iktidarının siyasal bürosu ve siyasi iddialara teknik kılıf görevi hazırlayan bir makam olarak takdim ettiniz burda. Size şunu hatırlatmak isterim. Size bunları söyleyenler ve size bunları söyletenler, bir gün siz de gittiğinizde sizin arkanızdan söyleyecekler.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Ağırına gitti bu iş Mehmet Bayramın.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Benim ağırına gitmedi Sayın Usar. Çünkü Devlet Plânlama Teşkilatı bana hiçbir zaman bağlı olmadı. Belki Ekonomi ve Maliye Bakanlığım dönemimde...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Maliye Bakanlığında konuşur şimdi.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - İlgili olarak belki benimle ilişkisi olan arkadaşlarım oldu. Ama kesinlikle direk olarak benim herhangi bir temasım olmamıştır. Yalnız işte benim burda söylemek istediğim şudur; yani burda çıkıp da eski ile ilgili iddiaları söylerken çok çok düşünerek söyleyin. Çünkü yarın ordan ineceksiniz.

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Acele atıyon bizi.

ERDAL ONURHAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Zaten üçüncü...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yarın ineceksiniz ve indiğiniz zaman sizinle ilgili arkanızdan aynı şeyleri veyahut benzer şeyleri söyleyecekler. Onun için esas...

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Sancılanırsınız, sancılanırsınız doğuramayılıyorsunuz, ne yapayım?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Esas devletin temel görevidir. Kişilerle kaim değildir. Dolayısıyla bazı kişilerin yanlış veya kusurları olabilir. Ve ben şunu iddia edeyim ki, bugün baktığınızda geçmiş yıllar, gerek Maliye Bakanlığım dönemimde, gerekse diğer bakanlık dönemimde hayat pahalılığı ile ilgili müdahaleler konusunda o kadar açık şekilde suçlamalar getirdiniz ki, ben şahsen bunlara katılmam mümkün değildir. Eski bir bakan olarak.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Maliye Bakanı olarak.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Ekonomi ve Maliye Bakanı da burdadır. Kendisi de eskiden beri devlet kademelerinde uzun süre bulundu ve bu müesseseler ile ilişkisi yakından bilinen bir Bakanımızdır.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Evraklar kayıptır.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)- 0 evraklar kayboldu bu sene.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bir dakika, geleceğiz ona. Geleceğiz, geleceğiz ve burda iddia edilen, ilk defa...

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Kişiler üzerinde durmuyorum ben.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bu defa ilk defa efendim, hiç müdahalesiz, kansız ve belâsız bir ameliyat yaptığınızı söylediniz ve arkadaşlarınız da geldi burda öğüne öğüne, ilk defa memura hiç müdahalesiz bir hayat pahalılığı ödediğinizi ifade ettiniz.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - %190'nın %107'si yansır.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Şimdi ben şunu sormak isterim. Çünkü bundan sonra bütçe devam edecektir. Ekonomi ve Maliye Bakanımız da bu kürsüye gelecektir. Benim kendilerinden bir ricam olacak. Gelsinler burda ifade etsinler ki, biz Devlet Plânlama Teşkilatının istatistiklerine müdahale ediyorduk ve hayat pahalılığını düşürüyorduk. Dolayısıyla arkadaşlar, sizin söylediğiniz....

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - O zaman Maliye Bakanıydın. Yoksa bilirdin?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bürokrat olarak beraber çalıştığımızı bilir, mutlak surette bilgi alırdık. Ama bir bakanın veya bağlı olduğu bir kurum, oturduğu yerden falan rakamı falan yere getirin demek, o kadar basit bir olay değildir. Lütfen, bu konunun yakını olanlar bilir. O sizin söylediğiniz o ufak rakamları oynatmak için bütün memleketteki ağırlıkları, bütün memleketteki fiyatların hepsini gözardı etmeniz icap eder Sayın Hocam. Hepsini gözardı etmeniz. Salatalık 120,000 lira oldu, 50,000 diyecen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sonucu, sonuç. Bir kalemde sonuç değişir.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sonuç yalnız bir kalem değil, zaten temelde...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Açma o sayfayı.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Evraklar kayboldu.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Temelde, Sayın Adaoğlu şunu söyleyim, bu devlet eşel mobil sistemini yasına koyduğu günden itibaren her türlü gayreti göstermek suretiyle çalışanın esenlendirilmesiyle ilgili tüm gayretini göstermiştir. Burda şimdi işte efendim memurun geçmiş dönemde hakları çalınmıştır, gasp edilmiştir derseniz Sayın Angolemlî'ye katılırım. Bunu teslim edin, gelin şimdi yakında toplu sözleşmeyle görüşmelere başlayacaksınız, deyin ki sendikalara, geçmiş dönemlerde bu iktidarlar sizin %50, %60, %70 hayat pahalılığını gasp etmişlerdir, deyin size bunları veriyoruz.

ÂHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Buldurun bize disketleri hesaplayalım, nasıl hesaplayalım?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Senin değişinle evrak...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Şimdi arkadaşlar bütün mesele, bütün mesele çorba içmek midir?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Çorba içmek ister misiniz Sayın Ahmet Derya? Yoksa...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Çorbacıyı dövme meselesi.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Çorbacıyı mı dövmek istiyorsunuz? Sen ondan haber ver. Eğer çorba içmek istiyorsan, su da var, tencere de var, tuz da var, yağ da var, un da var, yapar içersin.

- 2331 -

ERDALONURHAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Elektrik yok.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ama niyetin yoksa...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Niyetin yoksa.

BAŞKAN - Lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Niyetin de yoksa çorba içmeye...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Sirke de katarsan ne olur?

ERDAL ONURHAN (Yerinden) (Devamla) - Gaz da yok.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Şimdi sizin yaptığınız gibi ve Sayın Özker Özgür'ün DPÖ'yle ilgili söylediği gibi...

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Disketleri buldurun bize de biz hesaplayalım.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Uydursanız bir şeyler, dersiniz ki, e, canım bu çorbayı bırakırken, Ulusal Birlik Partisi giderken unu bırakmadı be kardeşim, unu eksiktir bunun, unsuz kaldık. Onun için yapamıyoruz deyin hiç olmazsa. Bu topluma çıkıp da bunu söyleyin. Yoksa burda mazaretler üreterek, hep geriye atıfta bulunarak bu toplumu bir yere vardi ramayız. Geçti bir yıl, şimdi yeni bir yıla giriyoruz. Acaba merak ediyorum 1994 yılı hep geçmişle geçti, 95 de öyle olacak? Arkadaşlar, vazgeçelim bundan. B u toplum bizden yeni üretimler bekliyor. Bu toplum bizden yeni ufuklar bekliyor, yeni revizyon bekliyor Sayın Hocam, bu toplum bizden yeni vizyonlar bekliyor. Çünkü bu ülkede yaşanan ekonomik krizi hepimiz heraber görüyoruz. Bu ülkede yaşanan ekonomik krizin bizi nereye götüreceğini hep beraber

müşhade ediyoruz ve bu yalnız Ekonomi ve Maliye Bakanının sorunu değildir. Bu yalnız iktidarın sorunu da değildir. Bu yalnız Meclisin sorunu da değildir. Bu tüm toplumun sorundur. Ben size şunu söyleyeyim, eğer biz bu söylediğim hususları ciddiyetle...

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Fakat yalnız bu sözün için alkışlayabilirim seni.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ciddiyetle bir araya gelip konuşmamız, bu hususları, bu ülkenin nereye gideceğini, ekonominin nasıl tekrar ayaklanabileceğini yeni vizyonla bu ülkede yatırımların tekrar hareketlenmesinin sağlanacağını ortaya koyamazsak halimiz haraptır. Elektrik meselesi değildir, gaz meselesi değildir bu. Elektrik meselesi halledilebilir, bir ay sonra edilebilir, iki ay sonra edilebilir, üç ay sonra edilebilir. Gaz iki-üç ay sıkıntısı çekildi, geldi.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - İki-üç ay? İki-üç gün.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Başka sıkıntılar da olabilir, bunlar giderilebilir. Ama eğer siz Hükümet olarak ve biz toplum olarak bu önünüzde dağlar gibi gelen ve üzerimize yığılan fırtınanın belirtilerini fark edemez ve hâlâ daha bildiğimiz hikâyeyi okursak, bir gün bu dalgalar gelip üzerimizden geçip gidecek ve hepimizi boğacak ama iş işten geçmiş olacak. Dolayısıyla ben her zaman sizi takdir ettiğim bir politikacısınız, çünkü devamlı toplumsal uzlaşmadan bahsedersiniz. Ama iktidara geldiğiniz günden beridir sanki o politikacı değil, %100 değişmiş, hırçınlaşmış ve tamamen...

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Derviş Bey...

ERDAL ONURHAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Önce uzlaşacak, sonra...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Her şeyin antisini ortaya koyarak çarelere çözüm arayışı içinde olduğunuzu görüyorum ve gerçekten buna üzülüyorum. Dolayısıyla kusura bakmayın, ben, yaşça sizden küçüğüm ama, bunları söylediğim için özür dilerim ve hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bayram. Sayın Özgür konuşacak mısınız?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Bir kaç cümle müsaade ederseniz.

BAŞKAN - Buyurun, buyurun.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; söz alıp konuşan bütün milletvekili arkadaşlara teşekkür ederim. Gerçekten değerli eleştiriler yaptılar, Büyük katkılarda bulundular, eleştirilerinden, katkılarından yararlanacağız.

Yalnız Ulusal Birlik Partisi Mağusa Milletvekili Sayın Doratlı burda yok, ama söylemek istiyorum, kimlik kartıyla ülkeye girişi savundu. Bunun turizme katkısı olduğunu, olumlu yönde katkısı olduğunu söyledi.

Geldiler. Buna kesinlikle katılmıyorum. Kimlikle ülkeye giriş turizmi olumlu yönde etkilememektedir. Kimlik kartı ile ülkeye giriş turizmi olumsuz yönde etkilemektedir. Bundan hem yerel halk, yani Kıbrıs'ta yaşayan insanımız rahatsız olmaktadır, hem de üçüncü ülkelerden gelen turistler rahatsız olmaktadır. Bu pratikte sınınanmıştır. Bunu hep birlikte yaşadık, gördük. O nedenle ülkeye kimlikle girişi sıkı bir denetim altına almak lazımdır.

TANSEL DORATLI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hah, denetim lazım.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Denetim altına. Ve sözleşmeyi de iptal etmekte büyük yarar vardır. Yani o protokolü de iptal etmekte yeniden pasaportla girişi getirmekte ve ülkeye pasaportla girişin sağlanmasında yarar vardır. Hükümet bu konu üzerinde durmaktadır.

Sayın Doratlı bizi fonu partizanca kullanmakla suçladı. Tabii büyük bir haksızlık yaptı bize. Çünkü partizanlık bizim aklımızdan geçmez.

TANSEL DORATLI (Yerinden) (Devamla) - İnşallah.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Yurttaş, bizim için yurttaş-tır. Tesis, tesistir. Doğrudur, turizm fonu ile ilgili olarak hazırladığımız bütçede otellere ayırdığımız payın büyük bir bölümünü turizm işletmeleri otelleri. Özellikle Salamis Bay Otele kanalize ettik. Bu doğrudur. Bunu yadsımıyorum. Ancak bunu da Salamis Bay Otelin buna büyük gereksinmesi olduğu için yaptık. Otel resmen dökülüyordu. Bu oteli yeniden redove etmek gerekirdi. Halılarını, şusu. Ve devam ediyor. Yani oteli yeniden düzenlemesek, tamir etmesek, gerekeni yapmasak imkânı yok otel turizmimize hiçbir hizmette, hiçbir katkıda bulunamaz.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Dome istemez mi?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - En çok gereksinme, kaynağa en çok gereksinme duyan otel oydu, bunu yapmak zorundaydık. Bunu yapmasaydık oteli kaybederdik ve hali ile doğal olarak turizmimiz de kaybederdi, ülke ekonomisi de kaybederdi.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Dome'a daha çok ihtiyaç vardı.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Yani partizanlık olsun diye yapmadık bunu. Bir zarurettten, bir zorunluluktan ötürü yaptık. Bu konuda sizi temin etmek isterim.

Sayın Beşerler Turizm Teşvik Yasasından yararlandıkları halde...

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar)

BAŞKAN - Lütfen.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Yaptıkları tesisleri otel olarak değil, öğrenci yurdu olarak kullananlardan söz etti. Göreve gelir gelmez üzerlerine gittik. İki kez teftiş yaptık. Raporlar hazırladık. Maliye Bakanlığı ile istişare halindeyiz ve en son 8 Kasım 1994 tarihinde Oteller Encümeni toplandı ve şu kararı aldı:

:

Amaç dışı kullanılan turistik tesislere 1 Nisan 1995 tarihine kadar süre tanınmasına ve ondan sonra yapılacak denetimlerde turiste hizmet vermediklerinin saptanması halinde, turistik tesislikten çıkartılmasına karar verilmiştir. Oteller encümeni böyle bir karar almıştır. Tabii bu insanların üzerine hışımla da gitmek vardı, öfkeyle de gitmek vardı, ama hışımla, öfkeyle gideceğimize, uyararak ilgili yasaya uymalarını, insanca sağlamaya çalışarak bunun üzerine eğilmekte yarar gördük. Neticede onlar da tabii yurttaşlarımızdır, kuşkusuz yasalara uymak herkesin görevidir. Belli bir tolerans tanıdıktan sonra gereğinin yapılması koşuldur. Bunu mutlaka yapacağız.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yalnız teşvik belgesi Sayın Hocam, senelik veriliyordu. 95 Kasım'da yenilenmemesi lâzım, bu karara istina edilerek.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Evet, tabii, muhakkak. Tabii, tabii, muhakkak.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) (Devamla) - Bir de tabii Mahkeme konusunu Maliye Bakanlığıyla görüşerek.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Tabii. Sayın Akıncı'nın ve Sayın Angolemlî'nin eleştirilerine de ayrıca teşekkür ederim tabii. Fakat anlayamadığım bir şey var, biz gayet içtenlikle çıkıyoruz bu kürsüden ve bu Hükümet Programını neden yaşama geçirmediğimizi anlatmaya çalışıyoruz. Sıkıntılarımızı dile getirmeye çalışıyoruz. Ama Toplumcu Kurtuluş Partisinin saygıdeğer temsilcileri o işaret ettiğimiz sıkıntıların kaynağına yönelmiyorlar. . Oklarını onlara yönetmiyorlar. Hep oklarını Cumhuriyetçi Türk Partisine yönetiyorlar.

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KÂŞİF
(Yerinden) - Hep sana.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Evet, yeni sıkıntılarının ortadan kalkması ve engellerin aşılması ve Hükümet Programının yaşama geçirilebilmesi için katkıda bulunmak istemiyorum. Bütün dertleri aman Cumhuriyetçi Türk Partisinin sıkıntılarından yararlanarak, Cumhuriyetçi Türk Partisini zora sokalım, Cumhuriyetçi Türk Partisini yıpratalım. Yıpratalım ki sol oyların, CTP'ye kayan sol oyların bir bölümü bize gelsin. O güdüyle hareket ediyor. O güdüyle hareket etmeseler eminim ki işaret ettiğimiz sıkıntılarının kaynağına yönelecekler ve o engelleri aşmada bize yardımcı olacaklar. Öyle bir gayleleri yok gibi. Yani Hükümet Programının hayata geçirilmesinden çok, ne de Hükümet Programının hayata geçirilip geçirilmemesinden çok, ne yaparız, ne ederiz, ne ederiz ki Cumhuriyetçi Türk Partisi yıpranır ve Cumhuriyetçi Türk Partisine 93 ve 94 seçimlerinde yönelen oylar bize gelir, bu sarıhlik, bu güdüyle hareket ettiklerini, davrandıklarını sanıyorum. Tabii yanılabilirim, söylemlerinden ben bunu çıkarıyorum.

Jasmine Court'la ilgili soru yönetti Sayın Angolemliler, konu üzerinde duruyoruz. Ciddiyetle duruyoruz. Yalnız Jasmine Court değil, Sunzest'te çalışanlar da sözkonusudur. Jasmine Court'ta çalışanlar da sözkonusudur. Ciddiyetle konunun üzerine gidiyoruz. Başsavcılıkla istişare halindeyiz, Hükümet, devlet adına yapılması gerekeni yapacaktır ve çalışanların ücretleri de güvenceye alınacaktır.

Değerli milletvekilleri; turizm olayı basit bir olay değil. Bütün halkı ilgilendiren bir olaydır. Turizm kuşkusuz sürükleyici sektör olmalıdır, olabilmesi için hepimize görev düşer diye düşünüyorum. Ülkenin ekonomisi ona bağlıdır büyük ölçüde. Çünkü coğrafyamız, iklimimiz bunu gerektirmektedir.

Ama turizmde başarılı olacaksak yediden yetmişe bütün vatandaşların kendilerine düşeni yapmaları lazımdır. Çevre temizliğinden tutun, ne bileyim ben, ülkeye gelen turiste nasıl davranılacağına kadar hepimize görev düşmektedir. Bugün bu Bakanlıkla ilgili tartışmalarda arkadaşlarımız büyük katkıda bulunmuşlardır, tümüne de teşekkür ederim. Saygıları sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özgür. Buyurun Sayın Akıncı.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizin de izlediği gibi Sayın Başbakan Yardımcısını TKP Grubu olarak büyük bir sabırla dinledik. Kendisine tek bir sözcük, tek bir laf atmaksızın. Birinci eleştirmek istediğimiz konu budur. Bu kürsüden TKP'den CTP'ye yönelen bir hükümet ortağı olarak yönelen en ufak bir eleştiride TKP'nin sabırla dinlediği ve gösterdiği tahammülü asıl göstermesi gereken Hükümet ortağı göstermemektedir. Biraz önce Sayın Angolemlinin konuşması sırasında konuşması deçalarca kesildi. Sürekli olarak kesildi, sürekli olarak sataşıldı. Önce bunu halletmemiz lazım. Bu Mecliste eğer sağlıklı çalışacaksak ve sağlıklı bir diyalog içinde birbirimizi anlamaya çalışacaksak, buna sabır göstermemiz lazım ve bu konuda anlaşmamız lazım. Çünkü açıklıkla ifade etmek istiyorum ki, TKP bu Hükümeti eleştirecektir. Eleştirmeye devam edecektir ve Hükümet Ortakları içerisinde bulunan CTP de bu eleştirilerden payını, nasibini alacaktır. Bu doğaldır. Bu başka türlü olamaz zaten. Mümkün değil. Bunları büyük bir hoşgörü ile karşılamak ve gereğini yapmaktır mesele. Bütün mesele bu. Ha, yapılmadığı noktada, vaad edilenlerin Hükümet Programında yazılanların, vaad edilenlerin yapılması durumunda karar elbette o koalisyonda bulunan Hükümet Ortaklarına aittir. Onlar yapacaktır. Başkaları zamanında başka türlü hareket etmişlerdi, kendileri daha başka türlü hareket edebilirler. Bizim burada isteğimiz programın, yani

vatandaşa vaad edilenlerin yapılmasıdır. İsteddiğimiz budur. Başka birşey değil. E işte buna karşı, bu söylenenlere karşı efendim, istifa edelim de onlar gelsin. Veyahut da onların boyu ufak. Veyahut da sayınız yetmez. E ne yapalım? Keşke size işin başından teklif yapsaydık gibi atılan laflar ve yapılan sataşmalar gerçekten beni üzmüştür. Çünkü olay o değildir. Ve birşey daha söyleyim. Seçimler ve seçimlerde alınan oylar belli dönemlerde o konjektörün getirdiği siyasi koşullarda ortaya çıkan olgulardır. Ve sürekliliği olacağını sanmayınız. Kimse sanmasın. Hiç kimse sanmasın. Belli dönemlerde yurttaş o dönem için belli bir karar verir, o kararının gereği olarak tercihini belirler. Daha başka bir seçimde büyüdüğünü zannedenler ufaldıklarını görebilirler veya halka daha iyi hizmet götürürlerse daha da büyüdüklerine de şahit olabilirler. Burda ölçü, verilen hizmettir. Vaad edilen ve yapılabilenlerin kıyaslamalarıdır.

Muhalefet olarak da elbette bizim görevimiz, vaadedilenlerin denetcisi olmaktır. Yapılacağı söylenenleri sürekli izleyicisi olmamız gerekmektedir. Ve bu izleyiciliğimizden de aslında Hükümet Ortaklarının rahatsız olmamaları gerekmektedir. Tam tersine, böyle bir izlenimin olduğunu, bu konuda sürekli eleştirilerin geldiğini söyleyerek ve bu görerek bu programı yaşama geçirmek için bundan yararlanmaya yönelmelidirler. Demokrasinin güzel tarafı budur. Fakat ne yazık ki, tam tersi bir yaklaşım sergilendi bugün bu toplantıda. Sayın Başbakan Yardımcısı, TKP'nin CTP'yi zora nasıl sokarım, CTP'yi nasıl yıpratırım, CTP'ye kayan sol oyların bir kısmını nasıl geri alırım felsefesi ile hareket ettiğini söyledi.

Şimdi şunu açıklıkla ifade edeyim. Toplumcu Kurtuluş Partisi sadece CTP'ye değil, diğer partilere kayan oylarını da, kaymışsa, ortada olan oyları da bu ülkedeki yurttaşın güvenini sağlayarak elde etmeye talip olan bir partidir. Sadece CTP'ye giden oylarını veya başka yurttaşların oylarını değil. Bu gayet doğaldır. Bütün partiler sanıyorum böyle düşünürler. Çünkü partilerin belli kemikleşmiş oyları vardır. Bunların bir yüzdeliği vardır. Bunun dışında seçimden seçime yüzer gezer oylar vardır. Bir partiyi sınavıp deneyip, başarılıysa ona desteğini devam ettiren oylar olacağı gibi, o partiyi denedikten sonra, o partinin davranışları karşısında hayal kırıklığına uğrayarak, o partiden desteğini çeken oylar da olacaktır, yurttaşlar da olacaktır. Ve siyasi partiler elbette bu oylara yöneleceklerdir. Kendi görüşlerini aktararak ve elbette hükümetin de neyi yapıp yapamadığını izah ederek bu oylara talip olacaklardır. Politikanın elbette genel kurallarından bir tanesi budur.

Yalnız ben şunu söyleyim açıklıkla. CTP'yi TKP zora sokmamaktadır. Eğer CTP zora girdiğini hissediyorsa, CTP'yi CTP zora sokmaktadır bu bir yıl içerisinde. Bunun da iyi değerlendirilmesini ben tavsiye ederim. Hükümet Programını uygulatamayan TKP değil ki. Hükümet Programını uygulayacağız diye bir araya gelen iki ortak bunları kaleme almıştır, yazmıştır ve uygulayacağım demiştir.

Yani ben size sorarım Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1994 Ocak'ında, ya da 1993 12 Aralık sonrasında bu koalisyon çalışmaları yürütülürken, bu ülkede bugün bu saydıklarınızı, protokola yazılanları, Hükümet Programına yazılanları engellediği söylenen kaynaklar yoktu da, bu bir yıl içerisinde mi ortaya çıktılar? Bu kaynaklar eğer asker kastediliyorsa, eğer Sayın Denктаş kastediliyorsa, eğer başka güçler kastediliyorsa, bu kaynaklar yine vardı. Ve 93 Aralık'ında da bugünkü gibi mevcut idiler. Yani kaynak dendi, isimlendirilmedi bu kaynaklar. Herhalde bunlar kastedilmektedir. Veya Türkiye Cumhuriyeti hariciyesi mi kastediliyor? Veya sivil asker brokrasi mi kastediliyor? Herhalde bunlar kastediliyor. Ama bu kaynaklar vardı, 1993 Aralık'ında da, 94 Ocak'ında da vardı, bugün olduğu gibi.

Şimdi bu yazılırken bu program, bu büyük iddialar ve güzel iddialar, olması gereken şeyler, destek verdiğimiz şeyler yazılırken, bunlar iş ola mı yazıldı? Yazalım oraya, orda dursunlar ve bakalım Allah kerim, gün gelir çıkar şikayet ederiz diye mi yazıldı? Yoksa enine boyuna tartışılsın ve bunların yaşama geçirilebileceğine karar verildi, ikna olundu mu da yazıldı? Herhalde Hükümet Programına giren meseleler ciddiyetle ele alınıp uygulanabilirliği ölçülüp tartıldıktan sonra kaleme alınıp programa geçirilmesi gereken hususlardır. Bizim anlayışımız budur. E, şimdi o kaynaklara oklarımızı yöneltiliyoruz diye eleştiriye tabii tutulmaktayız. Yani "Yavuz hırsız ev sahibini bastırır" misali. Kendi programına yazdığını uygulatmayan bir ortak veya bir hükümet, dönüp de bir muhalefet partisine suçlama getirmektedir. Kendi programına yazdığını uygulamasına engel olan kaynaklar var ve o kaynaklara eleştiri oklarımızı yöneltiliyoruz. Böyle şey olmaz. Peki ne yapılabilir? İstifa ediniz. İstifa edin dedik de, işte siz geleceksiniz de onun için mi diye hafife aldınız. İki yol var önünüzde. Ve bu yolun zamanında bu yollardan birine karar vermek için çok daha uzun olduğunu ben sanmıyorum.

Aslında bunu siz de söylediniz. Ağustos ayında bu kürsüden Kıbrıs Sorunu tartışılırken çok açık ve net ifadeler kullandınız Sayın Başbakan Yardımcısı. Dediniz ki; " Biz ilkeli partiyiz", aynen tutanaklarda vardır, "Biz ilkeli partiyiz, ilkelerimize önem veren partiyiz, Hükümet Protokolü delinecektir bu karar bu şekilde ortağımızın ısrarıyla geçerse. Hükümet etmenin anlamı kalmayacaktır." Söylenenler bunlardır bu kürsüden ve tutanaklarda vardır. Yani o gün burada ilkeli olarak davranacağını söyleyen sizlerdiniz. Şimdi farklı bir yola girildi ve o yolda devam edilecek. Sizin takdirinizdir. Sizin takdirinizdir. Siz bu kararı verdiniz, devam edeceksiniz. Ama en azından o Hükümet Programının içeriğini yaşama geçirmek için daha büyük gayretle çalışınız ve bizim bu eleştirilerimizden Hükümet Programını ortaya koyarak yaptığımız eleştirilerimizden de olumlu yönde yararlanmaya bakınız. Yapılması gereken sanırım budur.

Bu ülkede olan biten her şeyin, herkesin gözü önünde olmaktadır. Herkes bunun bilincindedir. Bu ülkede eğer birtakım sorunlar varsa, bu sorunların çekilmez hale gelmesinden yurttaşlarımız eğer nasiplerini alıyorsa, bunun olumsuz puanlarından da elbette Hükümet nasibini alacaktır, bu kaçınılmazdır. Ancak Hükümetin yapması gereken programında yazdıklarını yaşama geçirmek için çabalarını artırmak, yürütmek, gayretli olmak. Ha eğer bunları yapamayacağını görmüşse de en azından halkı aldatmaya devam etmemek. Açık ve net olarak biz bunu yapamıyoruz. Yapamamızın gerekçeleri şunlar şunlardır. Belki programı revize eder. Oturur ve der ki bunlar mümkün değil ve bu program burda yaşama geçirilmek için değil, işte üzerinde konuşulmak için konmuştur. Oturur . programını revize eder ve orada yapılmamış işler arasında bu önemli unsurlar kalmaz.

Değerli arkadaşlarım; bu sayılan konular gerçekten çok önemli konular. Kıbrıs Sorunu, kaçak işgücü, kimlikle girişler, Türkiye'yle imzalanan protokollar, entegrasyon nedir, ne değildir tartışmaları. Yani gerçekten bu ülkede sivil demokratik hukuk devleti olacak mıyız, olmayacak mıyız meselesidir, ona gelir dayanır. Yoksa onun dışında filân işletmeye kaç tane adam yerleştirdiydik, falan yere kaç metre kare yol döşedik. Bunlar da elbette önemli hizmetler ama ülkemiz bakımından, Kıbrıs Türk halkının geleceği bakımından bu ilkeler ki birkısmı, tümü olmasa bile Hükümet Programında yer aldı, gerçekten hepimizin hassas olduğumuz, üzerinde önemle durduğumuz ve yürekten inanarak söylüyorum, inanarak söylüyorum, Hükümetin en başta bu konularda başarılı olmasını istediğimiz, arzuladığımız konular. Bunu.

MUSTAFA GÖKMEN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yani Sayın Başkan, sivil demokratik toplum değil miyiz demek istiyorsun?

BAŞKAN- Karşılıklı konuşma şeklinde olmasın Sayın Gökmen.

MUSTAFA GÖKMEN (Yerinden)(Devamla)- Sayın Başkan...

BAŞKAN- Söz istiyorsanız söz vereyim gelin kürsüden...

Şimdi Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir toplumun sivil demokratik bir toplum olabilmesinin göstergesi, ya da militer bir anlayışla yürütülmesinin göstergesi, arkadaki divanda bir resmi askeri üniformalı bir kişinin oturması ile ilişkili değil. Sivil kıyafetle olursunuz da, sivilleşmemiş olursunuz. Bu her şeyden önce...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Acaba beni mi tarif edersiniz?

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Yok, sizinle ilgisi yok. Sivil demokratik toplum olgusu bu ülkede birtakım ilkelerin yaşama geçilmesini gerektirir. Ve bu ülkede, ilk konuşmamda da söyledim, kurumlar arasındaki hiyerarşi son derece önemlidir. Normal sivil, demokratik toplumlarda, örneğin, itfaiye meselesi, polis meselesi değil. Bizde itfaiye polis gibi, tabii polis de askere bağlı olduğu için, hepsi bir askeri düzen içerisinde ele alınır. Halbuki itfaiye yerel yönetimlere bağlıdır. Şimdi bizde yerel yönetimler bu işi yapabilir mi, yapamaz mı? Dört, beş tane yapabilir, güçlendirilir. Yani belediyelere bunu yapacak güç verilir ve onlar yapar. Ya da Belediyeler Birliği diye bir kuruluş var, o yapar. Bir anlayış meselesidir. Ondan sonra polisin içişlerine bağlanması meselesi. Polis askere bağlanmaz, sivil demokratik otoritenin geçerli olduğu ülkelerde. Bizde polis içişlerine değil, Silahlı Kuvvetlere bağlı, Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına bağlı. Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı nereye bağlı? Yarın konuşacağız Dışişleri...

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Anayasa kimin malıdır?

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Dışişleri Bakanlığı, Savunma Bakanlığını konuşacağız. Şimdi aslında Dışişleri ve Savunma Bakanlığının adı da yanlış. Sivil demokratik toplumlarda bakanlığın adı da yanlış konmaz. Bizde o da yanlış. Dışişleri ve Savunma Bakanlığı. Savunma ile ilgisi var mı bizim Dışişlerinin Allah aşkına. Bu gerçekleri konuşalım. Yok. Dolayısıyla, kurumlar yerine oturmamış, kurumlar arasındaki ilişkiler normal demokratik sivil hukuk devletinde olması gibi oluşmamıştır. Bunu oluşturmamız lazım. Bunu nasıl oluşturacağız? Konuşarak, sorunlarımızı deşerek, tartışarak. Ama bunları da söylerken, elbette o kurumları

yıpratmak amacı ile de hareket etmeyerek. Böyle kötü bir amaçla bunlar söylenmiyor. Çünkü bu, bu söylenenler yapılmadığı takdirde, aslında toplumsal bünye, demokratik bünye yara alır. Dünyanın her tarafında bakınız, sivil otorite, askeri otoriteden önde gelir. Seçilmiş insan atanmış insandan önde gelir. Bizim ülkemizde bu böyle mi? Böyle değil. Yıllardır bu böyle olmadı. Bunu yaptıkca, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olgusu güçlenecek. Bunu da göremedik yıllar içerisinde. İşte bu basit bir örnek. Bunun gibi daha başka örnekler de çoğaltılır ve bu örnekleri çoğaltmanın da aslında pek gereği yoktur. Çünkü yüce Meclis kimi açıktan, kimi kendi içinden bunların böyle olduğunu bilmektedir, görmektedir ve öyle olmadığını iddia edecek olan arkadaşımız da sanırım aramızda yoktur. Ama bütün mesele bunları yaşama geçirebilmek. İşte bu hükümet, bir yıl önce böyle bir programla ortaya çıktı. Bizim birtek talebimiz vardı. Bu programın yaşama geçirilmesi için oturdu konuştu, karar verdi, koydu, bunu yaşama geçirmek görevidir. Bu atılacak adımları da benimsediğimiz için destek olmak da bizim görevimizdir. Bütün söylediğimiz budur. Bunun dışında konu başka yönlere çekilmemelidir. Başka yönlere çekilmek istendiğini üzüntü ile yerimden gözlemlediğim içindir ki, bu konuşmayı yapma ihtiyacını hissettim. Sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akıncı.

Sayın milletvekilleri; Devlet Bakanlığı ve Başbakan....

ÖMER KALYONCU (Girne) (Yerinden) - Sayın Başkan,
söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun, buyurun.

ÖMER KALYONCU (Girne)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; herkesin bilgisindedir ki partimiz Cumhuriyetçi Türk Partisi polisine İçişlerine bağlanmasını öngören, aslında Anayasanın geçici 10'uncu maddesi nedeniyle 1985 Anayasasına hayır oyu vermiştir. Yani şimdi... O zamandan bunları görmüştür Sivilleşmemiz gerekli olduğunu görmüştür ve bu Anayasaya hayır oyunu vermiştir. Şimdi bu kürsüden şunlar dile getirildi bugün. Dendi ki kaçak işçi sorununda fazla bir adım atılmadı. Tespit edilenler polise bildirildi, İçişlerine bildirildi, ama polis İçişlerine bağlı olmadığından dolayı bir adım atılmadı bu konuda ve dendi ki belli güçler bazı şeylerin bu memlekette yapılmasına karşıdır. Şimdi bütün bunlar aslında diyor sayın TKP sözcüleri, bizim de istediğimiz şeylerdir, değişmesini istediğimiz şeylerdir. Son zamanlarda farkettiler Anayasaya evet oyu verdikten sonra ve şimdi diyorlar ki biz de sivilleşmeden yanayız. Biz de bu kimlikle girişe karşıyız veya en azından bu kaçak işçi sorununun çözülmesinden yanayız. Biz de polisine İçişlerine bağlanmasından yanayız. Cumhuriyetçi Türk Partisi 12 Aralık seçimlerinden sonra ortağıyla anlaşıp bunları Hükümet Programına yazmış bulunmaktadır. Bunlar belli nedenlerle, ki sayın TKP sözcüleri nedenlerinin ne olduğunu da iyi bilirler. Nereye karşı çıkılması gerektiğini de biliyorlar, çünkü amaç sivilleşmekse, amaç demokrasiyi sivilleştirmekse nereye karşı çıkılması gerektiğini Sayın TKP sözcüleri iyi biliyorlar. Ha yok eğer amaç sivilleşme değilse ve eğer amaç belli birtakım şeyleri yıpratmaksa, partileri yıpratmaksa o ayrı konudur. O zaman bugün kürsüde TKP sözcülerinin yaptığı yapılır. Ha bu güçlere yönelik ciddi bir eleştiride bulunulmaz, bu konuda engellere dikkat çekilmez, tersi yapılır. Vay CTP'nin falan bakanı, vay CTP işte bunu yazdı da yapamıyor ve bundan puan toplamaya çalışır.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa)(Yerinden)- Yani siz ne yapıyorsunuz o konuda yahu?...

ÖMER KALYONCU (Devamla)- Demin sabırla dinlemediğimizi iddia ettiniz...

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla)- Dinliyorum efendim sizi, dinliyorum sizi.

ÖMER KALYONCU (Devamla)- Şimdi siz aynı sabırsızlığı gösteriyorsunuz.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla)- Hayır, lâf atmadım, soru soracağım.

ÖMER KALYONCU (Devamla)- Bu nasıl çelişkidir?

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla)- Soru soracağım biraz sonra. Bitirin de ona göre...

BAŞKAN- Kürsüden söz veririm Sayın Akıncı. Tabii.

ÖMER KALYONCU (Devamla)- Şimdi bütün bu sivilleşme meselesi Cumhuriyetçi Türk Partisinin bütün samimiyetiyle gözettiği şey değil midir? Cumhuriyetçi Türk Partisi uğraşları ve çabaları ile bunu kamuoyunun bilgisine getirmemiş midir? Evet, bütün bunları yapmıştır. Hatta yasalarını da hazırlamıştır, hatta ta başından, Anayasanın özellikle bu maddelerinden dolayı Anayasaya da ret oyu vermiştir. Bütün bunlar orta yerde dururken sırf vatandaşa şov yapmak maksadıyla, sırf bir partiyi yıpratmak maksadıyla demokratikleşmeyi sağlamak için değil, sırf partiyi yıpratmak maksadıyla burdan konuşmalar yapmak amaca hizmet etmez. Bizim itiraz ettiğimiz nokta budur. İtirazımız budur. Yoksa Cumhuriyetçi Türk Partisinin yanlışlarının dile getirilmesi bizi rahatsız etmez. Biz bundan haz duyarız. Çünkü yanlışımızı düzeltebilecek kapasitede olduğumuzu iddia ederiz. Çünkü öyleyiz. Bundan... Esas sorun burdan kaynaklanmaktadır. Yani biz aslında itirazlarımızda Toplumcu Kurtuluş Partisinin sayın sözcülerinin yanlış yaptığını göstermeye çalışıyoruz. Doğrusu sivilleşme yönünde atılan adımlara destek vermektir. Dikkat ederseniz zaten Toplumcu Kurtuluş Partisinin sayın sözcülerini destekleyenler bellidir. Hararetle oturdukları yerden destekliyor Ulusal Birlik Partisinin mensupları. Buna dikkat etmek lâzım. Bunu görmek lâzım.

Evet, benim kısaca dile getirmek istediğim buydu ve prensipli ve ilkeli hareket edilmesi gerektiğine inanıyoruz. Toplumun sorunları böyle aşılanır. Belki Cumhuriyetçi Türk Partisi eleştirilir, küçük düşürülebilir

Ama toplumun sorunları aşılmaz. Halbuki hedef, toplumun sorunlarını aşmak olmalıdır.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Aşınız, sonuna kadar yanınızdayız, aşınız.

ÖMER KALYONCU (Devamla) - Ona yönelmek gerekmektedir.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - O güçleri bile ağızınıza almaktan korkuyorsunuz. Aşınız sonuna kadar yanınızdayız.

ÖMER KALYONCU (Devamla) - Bizim üzerinde hassasiyetle durduğumuz budur. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; karşılıklı konuşmayın lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Gayet güzel. Mal kararını buldu.

BAŞKAN - Sayın Akıncı, buyurun.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Daha önce bütçe görüşmelerinde konuştu.

BAŞKAN - Son söz milletvekilinindir Sayın Adaoğlu. Son söz milletvekilinindir. Buyurun.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tekrar tekrar söz almak durumunda kaldığım için sabrınıza sığınıyorum. Ancak CTP yöneticisi konumunda bulunan arkadaşlara, bir türlü anlatmak istediğimizi anlamak istemiyorlar veya anlamamazlıktan geliyorlar. Şimdi ne anlama geliyor ben de anlayamadım? Kimler destekliyor TKP sözcülerini? UBP destekliyor. UBP destekliyormuş TKP sözcülerini. UBP'nin bu konuda düşünceleri kendilerine aittir. Bu konuda farklı düşüncede olduklarını ben sanıyorum UBP'nin.

Sivilleşme konusunda Polisin fcişlerine bağlanması veya diğer konularda Ulusal Birlik Partisinin bizimle aynı doğrultuda olduğunu ben sanmıyorum, görmedim böyle birşey.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden) -
Hoşlarına gider.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Ama UBP sıralarından bize destek geldiğini söyleyen Sayın Kalyoncu, son zamanlarda özellikle Sayın Denктаş'dan CTP'ye gelen desteklerin farkında değil mi?

SONAY ADEM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Büyük parti olduk da onun için.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Ucuz politikadır bu.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Özker bulaşmak istemezdi, ama ben istiyorum.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Yani Sayın Denктаş, canını yeyince...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen. Sayın Usar, konuşmacıya müdahale etmeyin efendim. Müsaade edin.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Canını yeyiyor destek sağlamak için.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Çok ucuzlattın işi Sayın Akıncı.

BAŞKAN - Söz istiyorsanız, buyurun kürsüden söz veririm. Buyurun.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Şimdi Sayın Özgür, söylüyorum. Bu kürsüden bu sözleri söylemek zorunda bırakıldığım için üzgünüm. Fakat bir parti yöneticisi buraya gelecek ve TKP'yi UBP'den destek almakla suçlayacak da, bizim buna sessiz kalacağımızı sanacaksınız. Bu, olamaz böyle şey. Bu mümkün değil. Söylenen söze yanıtını da alacaksınız. Bizim dinlediğimiz gibi siz de dinleyeceksiniz. Zaten fazla birşey söylemedi Sayın Kalyoncu. Bunu söylemek için çıktı herhalde, bu mesajı vermeye çalıştı. Bir de Sayın Özgür'ün, zaten söylediğini tekrar etti. CTP'yi yıpratmak veyahutta esas kaynağına eğilmemek ve şu bu. Biz esas kaynakların ne olduğunu sorduk burda, söyledik de, isimlendirdik de, bunlar bunlar bunlardır dedik ve bu konuda bizim ne yapmamızı öneriyorsunuz hükümet olarak? Sizebu konuda yardımcı olmamız için ne yapmamızı öneriyorsunuz lütfen bize söyleyin? Yani siz bu konuda ne adım attınız? Hükümet Programına birşey yazdınız. O zamanki durumda da durum aynıydı, bir yıl geçti aradan aynı kaynaklar yerinde duruyor. Bu engelse, engel denen kaynaklar yerinde duruyor. Ne yaptınız o doğrultuda? Hangi adımı attınız? Bizim istediğimiz, bu doğrultuda adım atın ve size destek olacağız diyoruz. Bunu yanlış anlamayınız, kaç defa bu kürsüden ifade ediyoruz.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - 29 Ağustos'daki Meclis Kararında destek olduğumuz gibi.

BAŞKAN - Sayın Koreli, lütfen.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - 29 Ağustos Meclis Kararı konusunda, çok anlattık, çok konuştuk. Bunları tekrar tekrar bu kürsüye getirmenin alemi yoktur. Ama eğer biz, bu gelecek dönemde...

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - Federasyonun kaldırılmaması kararına beraber gittik.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Hükümet Programına yazılan bunca önemli meseleyi gündeme getirmeyelim ve bu Mecliste, bu konularda hükümeti eleştirmeyelim istiyorsanız, onu da söyleyin? Yani öyle bir hava yaratıyorsunuz ki burda, her ağzımızı açıp da bu önemli meseleleri gündeme getirdiğimizde, kendinize bir kalkan hazırladınız

Efendim bizi yıpratmak istiyorsunuz. Hedefiniz hükümet değildir, hedefiniz başka taraftır. E siz yürüyor musunuz o tarafa? Ne yaptınız. Gösterin bize yürüdüğünüzü bakalım. Adını bile anmıyorsunuz artık.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa)(Yerinden)- Softa şaşırtması.

AHMET DERYA (Lefkoşa)(Yerinden)- Hükümet Programını desteklediğin için teşekkür ederiz.

MUSTAFA AKINCI (Devamla)- Hükümet Programının tümünü desteklemedik. Hükümet Programında yapılması gerekli, olumlu gördüğümüz hususları destekledik ve desteklemeye de devam edeceğimizi çok açık, net bir biçimde söyledik. Bu nedenle bunun hiç sağa sola çekilmesine gerek yoktur sayın arkadaşlar. Konu son derece açık ve nettir. Bu konuda Yasa Önerisi dediniz, herhalde o bir Tasarı haline gelecektir. Tasarı haline gelip bu meclise, bu Komitelere geldiğinde göreceksiniz TKP'nin desteğini.

Dolayısıyla bizim anlatmak istediğimizi tekrar tekrar başka yönlere çekmemenizi dilerim. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN- Buyurun Sayın Bayram.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; gerçekten Sayın Kalyoncu söz almamış olsa söz almaya ihtiyaç yoktu. Yalnız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti parlamenter demokrasisi başladığı günden beridir bu ülkede siyasi partiler vardır ve bu siyasi parti oluşumunun nedeni de bu partilerin farklı görüşlere sahip olmasındandır. Bugün Mecliste gerek Toplumcu Kurtuluş Partisi, gerek Ulusal Birlik Partisi tabii ki muhalefet kanadını oluşturmaktadır. Sebebi de iki farklı dünya görüşüne sahip iki siyasal partinin Koalisyon Hükümeti kurmasıdır. Yani siz iki dünya görüşü

farklı iki parti koalisyon kuruyorsunuz, geliyorsunuz burda icraat yapıyorsunuz ve vaat ettiğiniz hiçbir şeyi yerine getirmiyorsunuz, ondan sonra kalkıyorsunuz, efendim Sayın Akıncı'nın konuşmasına bizim destek olup olmamız sözkonusu değil. Çünkü çıkıp da biz ne Sayın Akıncı'nın konuşmasına atıfta bulunarak bir konuşma yaptık, Ne de Sayın Akıncı bizim konuşmamıza atıfta bulunarak konuşma yapmıştır. Yani bir muhalefet kanadı eğer doğruları ortaya koyarsa ve diğer bir muhalefet kanadı da onu destekler mahiyette bir hareket içinde olursa suç mu olur? Bunu anlamak mümkün değildir.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden)- Tamam ama sana ne oldu?

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Yani demokrasi anlayışınız nedir? Anlayamadım, halâ daha çözemedim. Bu mudur demokrasi anlayışınız? En basit bir görüş birliğinin veyahut da o söylenen fikirleri destekleyen bir görüşün benimsenmesi, ki Sayın Koreli yerinden söylediler. Koreli yerinden söylediler ve neyi söylediler, nasıl ki daha geçen güne kadar iki Hükümet kanadına mensup partiler görüş birliğinde olmadılar da nasıl oldu, Demokrat Parti ile Ulusal Birlik Partisi aynı görüşe sahip oldu, o doğrultuda oy kullandı. Cumhuriyetçi Türk Partisi ile Toplumcu Kurtuluş Partisi diğer doğrultuda oy kullandı. Nasıl bunu söyleyebilirsiniz? Sonra bir şeyi daha hatırlatmak istiyorum Sayın Kalyoncu: Cumhuriyetçi Türk Partisinin Anayasaya hayır kampanyasında burda böyle çok basite indirgeyerek ve konuyu çok basit bir konuya getirerek Anayasaya hayır kampanyasının yalnız polis meselesine bağlamakla geçiştiremezsiniz. Esas bu toplum bunu biliyor. Yıllardan beri de söylüyor. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin ilânına karşıydınız.

SONAY ADEM (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Geç bunları, geç bunları.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Kardeşim geç bunları. Bunlar geçilmez. Ne oldu, rahatsız mı oldun? Rahatsız mı oldun?

BAŞKAN- Lütfen...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)- Hani siz ileriye bakardınız da geçmişle uğraşmaya başladınız?

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Siz Anayasaya hayır kampanyasını gelsin Sayın Genel Başkanınız... Bir dakika... Arkadaşınız...

BAŞKAN- Sayın Bakan; müsaade edin. Söz istiyorsanız size de söz veririm.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Arkadaşınız, arkadaşınız söylediği için. Gelsin Sayın Başkanınız burda, Genel Başkanınız söylesin, desin ki evet, biz 1985 Anayasasına polisle ilgili maddeden dolayı karşıydık, o zaman sözümüzü geri alalım. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

HÜSEYİN CELÂL (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Geçici 10'uncu madde çok önemliydi.

ÖMER KALYONCU (Girne)(Yerinden)- Geçici 10'uncu madde ve daha başka maddeler vardı.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?.. Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; Şimdi de Program 18. Polis Genel M¼d¼rl¼ğ¼ B¼t¼esinin g¼r¼Ő¼lmesine ge¼iyoruz.

¼denekleri okuyunuz l¼tfen.

KĀTİP - Program 18 Polis Genel M¼d¼rl¼ğ¼. Alt Program 01, Polis ve İtfaiye. Personel Giderleri 520 milyar 108 milyon T¼rk Lirası. Cari Giderler 46 milyar 198 milyon T¼rk Lirası. Yatırımlar, 68 milyar 460 milyon T¼rk Lirası. Transferler, yok. Alt Program Toplamı 634 milyar 766 milyon T¼rk Lirası. Program Toplamı 634 milyar 766 milyon T¼rk Lirası.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Polis Genel M¼d¼rl¼ğ¼ B¼t¼esi ¼zerinde s¼z isteyen var mı?... Sayın Caymaz. Başka s¼z isteyen var mı? Sayın ¼nsav, Sayın Akın, Sayın Karagil.

Buyurun Sayın Caymaz.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; halkın ve devletin güvenliğini sağlayan, emniyetini sağlayan polistir. Bugün bütçesini görüşeceğimiz Polis Genel Müdürlüğünün inceleyeceğimiz konuları arasında bu fevkalade önemli görevleri olan ve ağır sorumluluk taşıyan polisin bütçesi maalesef çok yetersiz durumdadır. Bugün polisimizden istediğimiz hizmeti göremeyeceksek bunun sorumlusu bugünkü bütçedir. Teknolojinin baş döndürücü bir hızla geliştiği çağımızda polisin en acil ihtiyaçları olan ve polisin hizmet yapabilecek ihtiyaçları olan araç, gereçler maalesef yeterli değildir. Bütçenin içerisine baktığımızda yüzlerce aracın Polis Genel Müdürlüğünün tahsisinde olduğunu, kullanımında olduğunu görmekteyiz. Fakat bu mevcut araç gerecin yüzde kaçını çalışır durumda olduğunu araştırarak olursak, maalesef çok az sayıda aracın istenilen düzeyde olduğunu görmekteyiz.

Bugün polisimizin görevleri arasında trafik ve itfaiye yer almaktadır. İtfaiye Teşkilâtının durumunun çok kötü bir durumda olduğunu görmenin sıkıntısını ve üzüntüsünü yaşıyoruz. 1994 yılı, yangınlar açısından ülkemizin gerçekten talihsiz bir yılı olmuştur.

Bu yıl içerisinde itfaiyemizin büyük çabaları, gayretleri maalesef bu yangınların söndürülmesinde çok güç ve aciz durumlarda kalmıştır. Orda çalışan itfaiye erlerimizin, itfaiye görevlilerimizin büyük özverili görevleri maalesef araç yetersizliği nedeniyle istenilen düzeyde olamamış ve ülkenin genelinde bu büyük zararlar asgariye indirilememiştir. Bugün Bütçesini görüştüğümüz Polis Müdürlüğünün Bütçesine yeniden yapılandırma ve takviye etmek açısından geç olmadığımızı, bugünün hükümet kanadı tarafından takviye edilebileceğini söylemek isterim.

(Meclis Başkan Vekili Olgun Paşalar, Başkanlık Kürsüsünü en yaşlı üye sıfatıyla Aytaç Beşeşler'e devreder.)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde bugün bir trafik canavarının varolduğunu ve bu canavarın süratli ve çok geniş boyutlarda bizleri üzüntülere sevkettiğini de görmekteyiz. Her gün, pek değerli canların telef olduğunu ve bir türlü istenilen tedbirleri alamadığımızı görmenin de üzüntüsünü yaşamaktayız. Trafik derken neyi kastediyoruz? Bugün trafikte polisimizin yalnız yanlış park edilen araçları ve hız limitini aşan araçları rapor etmekle midir? Hayır. Bugün trafik, insanımızın sağlıklı, güvenli bir şekilde ve en seri bir şekilde ulaşımı ve ulaşması gereken yerlere gitmesi mi amaçlanmaktadır. Bu da, mevcut trafik düzeni

içerisinde yapılabilmesinin imkânsız olduğunu görmekteyiz. Sonuçta, yollarda gördüğümüz içimizdeki trafik canavarını öldürelim diyor. Bunu ancak elbirliğiyle ve yalnız Polis Müdürlüğünün imkânlarıyla değil, bugün trafik olayı dünyada tartışılan bir olaydır. Trafik sorunlarının çözümü, çok basit ve fasit bir daire içerisinde ele alınacak konular da değildir. Bugün ülkemizde İçişleri Bakanlığının Başkanlığında Yol Düzenleme Komitesi vardır. Bu komite zaman zaman toplanmakta olmasına rağmen, elindeki imkânların, özellikle mali imkânların yetersizliği, bu komitenin rantabl bir neticeyi üretmeye de yeterli olmamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün trafik derken, Ulaştırma Bakanlığının, Eğitim Bakanlığının, İçişleri Bakanlığının, yerel yönetimlerin üzerinde hassasiyetle durması, elbirliğiyle bu trafik sorununu çözmesi gerekmektedir. Bugün ülkemiz, gerçekten trafik açısından karanlıklar içerisinde mevcut bir trafik olayını yaşamaktayız. Bırakın şehir içini, şehirler arası yolların, bu kadar karanlıklar içerisinde olduğu bir ülkeyi düşünmek hayalcilikten öteye gidemez. Eğer bugün bir Gazi Mağusa'ya veya bir Güzelyurt'a gidecek olursak, yollarda maalesef yeterli sayıda, kedi gözü dediğimiz, asfalta monte edilen küçük araba ışıklarından parlayan göstergelerin olmadığını, yollarda bariyerlerin olmadığını, yolların yeterli düzeyde ve yeterli şekilde çizilmediğini görmenin gerçekten hayal kırıklığını bize yarattığını da görüyoruz.

Ve bugün yollarda, trafikte, insanımız özellikle gece kendini Allaha emanet ederek bir seyahat etmek zorunluluğuyla karşı karşıya bulunmaktadır. Yollardaki işaret levhaları yetersizdir ve çoğu kez de tahrip edilmiş şekilde karşımızda durmaktadır. Bugün Eğitim Bakanlığının trafik konusunu ayrı bir ders olarak işlemesi gerekmektedir. Nasıl ki çevreyle ilgili olarak da aynı düşünce vardır, trafiğin de eğitimimizde yer alması kaçınılmazdır ve de şarttır. Aksi halde büyüyen bu gençlerimizin trafiği bilmeden trafiğe çıkmaları bugünkü kazaların daha da artmasına neden olmaktadır. Eğitimden geçen insanımızın trafikte yapacağı hatalar da o kadar asgariye inecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün yollarımız istenilen düzeyde olmamasına rağmen, son yıllarda yapılan çevre yolları trafiğimize büyük rahatlama getirmiştir. Yalnız çevre yollarının da maalesef en büyük tehlike arzeden trafik açısından konusu, ağır vasıtaların gelişmiş güzel kullanılmaları ve ağır vasıtaların yük taşıırken gerekli tedbirleri almamaları, çoğu zaman şehirler arası trafikte duran araçlara arkadan vurarak kaybolan insanların hayatlarının telafi edilmesinin imkansız olduğunu görmekteyiz. Bu konuda polisimiz ne yapsın? Konuşmamın başında da söylediğim gibi araç ve gereçten yoksun polisimizin bu sıkıntıları gidermesine imkan yoktur. Biz o halde polisimizi

fazlaca tenkit etme hakkını kendimizde bulamayız, biz ancak araç gereci polise temin edebilirsek bu konuları da asgariye indirmiş oluruz. Bugün polisimizin hizmet veren yaklaşık 1600 personeli vardır.

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden) - 1730.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Evet 1730. Ben de yaklaşık dedim. Kadrosu iki bin olan Polis Teşkilatının bir an önce kadrolarının doldurulması gerektiği inancındayız. Çünkü ülkemizde sıkça gündeme gelen hırsızlık olayları ve buna paralel olarak kanunsuzluklar ülkemizde gerçekten polise ihtiyacı hissettirmeye, çok süratli bir şekilde gündeme getirilmesine sebep olmaktadır. Eskiden vatandaş ne yapıyordu? Vatandaş biliyordu ki belli saatlerde polis bir patov yapardı. Şehir içinde olsun, şehirler arasında olsun polisin devriye gezdiğini görüyoruz ve bir ağırlığını halk hissediyordu polisin. Bugün maalesef bu kalkmıştır. Halbuki bugünkü teknoloji içerisinde bu sistem daha süratli bir şekilde ve daha sağlıklı bir şekilde yapılabilir. Nedense bugün bütçenin sayfalarını karıştırdığımız zaman korkunç derecede aracın var olduğunu görüyoruz. Bizim önerimiz, Hükümet bu konuda yeni bir araç parkı ihdas etmek durumundadır. Araçların satılması, araçların yenilenmesi ve bu araçların üretime ve polis gibi fevkalade hizmete ihtiyaç duyduğu yerlere verilmesidir. Biz Ulusal Birlik Partisi olarak bu öneriyi Bütçe görüşmesi sırasında Hükümete yapıyoruz ve bu konuda da Hükümetin getireceği, alacağı tedbirleri de destekliyoruz.

Bir de şunu burada vurgulamak istiyorum. Polisimizde şu anda gördüğümüz kadarıyla bir huzursuzluk yaşanmaktadır. Yaşanan huzursuzluk nedir? Az önce partiler hükümetin, hükümet programında var olan polisin, İçişleri Bakanlığına bağlanması konusunda epeyce tartışmayı gündeme getirmiş ve görüşlerini ortaya koymuşlardır. Biz Ulusal Birlik Partisi olarak Hükümet Programında olan bu konunun gündeme gelmesini bekliyoruz. Özellikle Cumhuriyetçi Türk Partisi kanadı bu konuda halka mesajlar vermektedir. Fakat hükümetin bu kanadının veya iki kanadın nedense bu konuyu gündeme getirmelerindeki sıkıntıları da anlamak mümkün değildir.

FERİDUN ÖNSAV (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Gündemdedir efendim.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla)- Gündemde olması yeterli değil. Önemli olan icraata geçmesidir. Siz bir konuyu gündeme getirirsiniz, gündeme getirmek, icraata getirmekle ayrı şeylerdir. Biz bunu bekliyoruz. Polisin bu sıkıntıları bundan mı kaynaklanmaktadır? Yoksa kendinin içindeki mevcut sıkıntılardan mıdır? 100 kadar polisin emekliliğini istediğini görmekteyiz. Tayin, terfilerde olan huzursuzluklar maalesef az önce gündeme getirdiğim polisin İçişlerine bağlanmasını istesek de, istemesek de gündeme getirmektedir. Bu da bunun bir neticesidir.

FERİDUN ÖNSAV (Yerinden)(Devamla)- İçişleri Bakanlığına bağlanmasını siz destekler misiniz Sayın Caymaz?

GÜNAY CAYMAZ (Devamla)- Biz, Polisin İçişleri Bakanlığına bağlanıp bağlanmamasını sizin ne şekilde gündeme, yapacağınız yasayla getireceğinizi beklemekteyiz. O zaman biz de görüşümüzü burdan çıkıp ortaya koyacağız. Polisin Bütçesini eleştirirken bir de özellikle şehir içlerindeki trafik kazalarının yoğun olduğu kavşaklar ve geçişlerin yoğun olduğu yerlerdeki sinyalizasyon olaylarının da süratle gündeme getirilmesinin gerektiği inancındayız. Bugün, her ne kadar da bütçeye belli bir rakam konduysa bile, bu rakamın çok yetersiz olduğunu, bütçeye konan rakamla ancak bir veya iki sinyalizasyon olayının gerçekleştirilebileceğini görmenin de sıkıntısını hep beraber yaşıyoruz ve yaşayacağız. Bugün ülkemiz yalnız Lefkoşa değildir. Aynı trafik yoğunluğu diğer kazalarda da mevcuttur. Bu bakımdan, bu konunun özellikle Ulaştırma Bakanlığının Bütçesinde olduğunu görüyoruz. Ulaştırma Bakanlığının mevcut imkânlarının da olduğunu biliyoruz. Gerekirse bunu kendi olanaklarıyla ve maliyeye yapacağı işbirliği sonucu gündeme getirilmesi ve şehir içlerindeki kazaların ve milli servetin kaybını önlemesi gerekmekte olduğunu da görmekteyiz. Bu konuda beni dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Caymaz. Sayın Önsav buyurun efendim. Söz sırası sizde.

FERİDUN ÖNSAV (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; personel eksikliğine ve tüm araç gereç eksikliğine ve yetersizliğine rağmen gece gündüz özveriyle çalışan itfaiye memurlarımızı ve tüm polis örgütüne bağlı memurlarımızı bu kürsüden kutlarım. Gerçekten bütün eksikliklerine rağmen, biraz sonra söyleyeceğim belli eksiklik, belli hata ve eleştirilecek konular dışında bütün eksikliklere rağmen bu örgütümüz, bu verilerle, bu araç gereçlerle ve bu kadar personelle yapabileceğinin maksimum görevini yapmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Anayasamıza göre Polis Örgütümüz, "demokratik hukuk devleti ilkelerine ve yurttaşların temel haklarına saygılı olarak Anayasa ve yasalar çerçevesinde görev yapmakla yükümlüdür" demektedir. Polis Örgütümüzün çalışma sistemi her organın, her dairenin olduğu gibi Polis Yasasına uygun olarak yürütülmektedir. Subayları vardır, komutanları vardır, Polis Genel Müdürü, yardımcıları, erleri, çavuşları, onbaşlıları vardır. Bu çalışmalar içerisinde hukuk ilkelerinin hayata geçirilmesi yönünde ve adaletin sağlanması yönünde Polis Örgütümüzün ciddi görev ve yetkileri vardır. Ancak bunu hayata geçirirken eksiklikler ve yanlış uygulamaların olduğunu da belirtmeden geçemeyeceğim. Örneğin ceza davalarında ilk soruşturma genellikle Polis Örgütümüz tarafından yapılmakta, dosya hazırlanmakta. Sabah görüştüğümüz Hukuk Dairesine yani Başsavcılığa iletilmekte. Daha sonra Başsavcılık ilgili dosyayı inceleyip dava açıp açmayacağına karar verir, daha sonra da bu dava açılır, ya da açılmaz. Oysa bunun Savcılığın denetiminde, savcılarımızın artırılarak her konuda bilgisi, görevi ve yetkisini kullanarak bu çalışmanın yapılması, Polis Örgütümüzle birlikte tabii, onlardan yararlanarak ve dosyanın ona göre hazırlanıp dava açılma aşamasına gelmesi gerekir. Şu andaki uygulamada çoğu davaların hazırlanmasında herhangi bir savcı bulunmamaktadır. Belli, çok önemli davalar sözkonusu olduğu zaman bu konuyla ilgili özel olarak bir savcı görevlendirilmekte ve bu çalışmalar onun denetiminde yapılmaktadır. İşte az önceki konuşmalara da atıfta bulunarak ve Hükümet Programında da yer alan polisin İçişlerine bağlanması konusunun bu nokta ile de çok önemli ilgisi ve ilintisi vardır. Bugünkü yapısı ile Polis Örgütümüzün İçişleri Bakanlığına bağlı olmamasından kaynaklanan, istesiniz de istemesiniz bağlı olduğu bir üst örgüt kanalıyla bu çalışmasını ya en demokratik bir şekilde yürütmekte veya yürütememekte veya en azından kendinin üstündeki komutan veya komutanlardan birtakım direktif, telkin veya görüş almak durumunda kalmaktadır.

Polis Örgütümüzün Güvenlik Kuvvetlerine bağlı olmasından kaynaklanan bu sorunda, Polis Örgütümüzün İçişlerine, İçişleri Bakanlığına bağlanmasıyla büyük oranda giderileceği ve işte demokratik hukuk devleti ilkelerinin hayata geçirilmesinde ki bu polis örgütümüzün asıl görevlerindedir. O zaman bu görevi daha rahat ve daha iyi yerine getirmiş olabilecektir. Her zaman Polis Örgütümüzle ilgili olarak toplum içerisinde yaygın bir eleştiri sözkonusudur. Gerek terfiler konusunda, gerekse polis örgütüne yeni kadroların alınması konusunda ciddi endişeler ve ciddi şikâyet ve itirazların olduğu bir vakadır. Bütün söylenenlerin veya bütün eleştirilerin doğru olduğunu iddia etmiyorum. Teker teker, her tek olayı bilmiyorum ama, en azından bu konularda polis örgütümüzün daha şeffaf, daha açık ve bu tür eleştirilerle karşı karşıya kalmaması için daha titiz davranmasında yarar görüyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kaçak işçi sorunu ve kimlikle giriş konusunun polis örgütümüzle ne dereceye kadar bağlantısı var denebilir ama, belli düzeyde bağlantıları vardır ki, bu konularda da polis örgütümüz en azından 1993 yılına oranla bu yıl içerisinde daha iyi çalışmalar yürütmüştür. Yeterli olmamasına rağmen daha iyi çalışmalar yürütmüştür. Kimlikle giriş konusunun gözden geçirileceği, bu konunun düzeltilileceği ve iyileştirileceği hükümet programında da vardır. Bu konuda gerek Çalışma Bakanlığımız, gerek İçişleri Bakanlığımız ciddi çalışmalar içerisinde.

Ancak, TC ve KKTC arasında yapılan protokola göre, kimlikle girişle ilgili yapılan protokolün karşılıklı taraflarca veya taraflardan biri tarafından, sözleşmenin sona ermesinden üç ay evvel bildirim yapılması gerekir. Bu nedenle, yanlış hatırlamıyorsam, Haziran ayında veya Temmuz ayında bu sözleşme bitmektedir. O tarihten önce Bakanlar Kurulumuzun da hükümet programına uygun olarak yapacağı çalışmalar neticesinde bu sorun da nihayetlenilecek ve sonuçlandırılacaktır. Polislerimizin araç gereç sorunu vardır. Personel eksikliği vardır. İtfaiye konusunda da yine aynı sorunlar vardır ve en önemlisi, polislerimizin görev riski yoktur. Bunların gerçekten kısa sürede giderilmesinde ve daha da ileri giderek Polis Yasasında sahip oldukları hakların daha da iyileştirilmesi yönünde çalışmaların yapılması gerekir. Görev riski olmayışı çok önemli bir konu ve aynı zamanda büyük bir eksiklik tir de aynı zamanda. Geçtiğimiz günlerde çeşitli yerlere bomba ihbarı yapılarak, bomba uzmanı sorumlu subay arkadaşımız bizim Mecliste olduğumuz bir günde de, Meclis Başkanının odasını elindeki teknik cihazlar ve aletlerle kontrol etti. Birşey yok tabii. Herhalde uydurma bir ihbardı. Çıktıktan sonra yaptığımız sohbette, bu polis subayının, bomba uzmanı ki bildiğim kadarıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bir tanedir veya en yetkili bir tanedir. Bu arkadaşımızın da görev riski yoktur. Bunun da giderilmesi gerekir.

Polis ve yurttaşlar arasındaki ilişkilerde ve tavırlarda yine eskiye oranla, büyük oranda iyileşme vardır. Bu konuda hem yurttaşlarımıza ve hem de özellikle polis mensubu memur arkadaşlarımıza büyük görevler düşmektedir. Trafik sorunu ile karşılaşan bir yurttaş, polis arasındaki ilişkiler olsun veya herhangi bir suçüstü yakalamalar konusu dahil, herhangi bir karşılaşmada, gerek yurttaşlarımızın, gerekse özellikle polisimizin çok duyarlı, medeni bir tavır içerisinde, karşılıklı davranmaları gerekir inancındayım. Eskiye oranla bu konuda da gerçekten büyük ilerleme vardır. Yine Polis Örgütümüzde, eksikliği çekilen önemli konulardan bir tanesi de kadro, ek mesai konuları vardır, araç-gereç sorunları vardır. Bunlar yanında bir de lisan konusu vardır ki bu konuda da özel önem gösterilmesi, gerek işe alımlarda, gerekse varolan kadroların bu konuda yetiştirilmesi için özel eğitim, özel bir program, özel bir çalışma yapılması gerekir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu aşamada söyleyeceklerim bu kadardır. Beni dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Önsav. Sayın Karagil buyurun efendim söz sırası sizin.

MEHMET EMİN KARAGİL (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özellikle Sayın Feridun Önsav'ı dinledikten sonra, polisin sorunlarına bu kadar yakından sahip çıkan bir iktidar olduktan sonra, gam yemememiz gerektiği düşüncesindeyim.

Neden düzeltilmediğini sormamak elde değil. aynı sorunlar, saptadığımız sorunlar. Araç sorunu var polisin. Daha bu sabah sorduğumda en önemli sorunlarının ne olduğunu, bana özellikle Asayiş Şubesinde çalışan bir polis çavuşunun bugün ifade ettiği, bazan takip etmemiz için bir araç önerilir diyor. Bu aracı takip etmeye çıktığımız zaman, bizim aracımızın ya benzini bitir, ya lastiği patlar, ya önümüzdeki aracı gözden kaybederiz ve bu takip de o şekilde sona erer demiştir. Yani bir göz attım, bize verilen bütçe taslağındaki araçlara. 300'e yakın araç var Emniyet Kuvvetlerinin elinde. Bunlardan sadece 57 tanesi 4 yaştan küçüktür. 1990'dan sonraki modeldir. Bunların arasında 1975'te, 1972'de, çoğunlukla 1986'da trafiğe çıkmış araçlar vardır ve bu şekilde bir techizatla polis bize hizmet yapmaya çalışmaktadır.

Yine her pazar, mağdur olduğum bir konuyu anlatarak devam etmek isterim. Ava yasak bir bölgede bir yıl önce tamamladığım bir inşaatta yaşamaktayım. Maalesef avcılıkla ilgili konular gündeme geldiği zaman bu konuda sıkıntılarımı söyleyeceğim. Yoldan geçen birçok avcı veya ava gidip, aradığını bulamayan birçok avcı, av dönüşünde bu bölgede gerek binalar üzerinde, gerek arazi üzerinde, gerek o yörede bulunan su kuyuları üzerinde bulunan kuşlara silâh atmadan geçememektedirler.

Bu da avcılarımızın ne kadar eğitimli ne kadar bu işi spor için yaptıklarını gösteren bir diğer belirtidir inanın Pazar günleri evimde huzurum kalmamaktadır. Son birkaç günden beridir telefona kavuştum. İskele Polisi'ni sık sık aramakta ve bildirmekteyim. Çoğu zaman bana bildirdikleri bir aracımız var o da devriyededir. Geçen Pazar artık o kadar rahatsız oldum ki ve bu avcılardan birinin peşine takıldım, araç numarasını aldım, gidip polise araç numarasını bildirdim, tabii bildirdikten sonra da bir ihbarcı olarak kabul edildiğim için pişmanlık duydum. Çünkü vatandaşlık görevimi yapayım derken polis benden anamın adını, sordu, babamın adını sordu, doğum tarihim sordu, işimi sordu, adresimi sordu. İfademizi verdik. Altına imzayı attık. İki gün sonra 7.30'da Sayın Angolemliler saat 4.00'de uyumuş Saat 7.30'da iki kişi Sayın Angolemliler'in kapısına dayanmış ve ne acıdır ki...

KENAN AKIN (Gazi MAĞUSA) (Yerinden) - Telefonun yok muydu daha önce?

MEHMET EMİN KARAGİL (Devamla) - Telefon yeni takıldı. 10 ay bekledikten sonra takıldı. Ve maalesef avcılardan biri polisti. Bir diğeri de 1988'de muayene ettiğim bir hastamdı. Kim olduğumu biliyorlardı. Biz tanımıyoruz TKP'lileri... TKP'lileri iyi tanıyanlara sorunuz. Ne ise bunu bir espri olarak aktarıyorum. Özellikle Mağusa Emniyet Müdüründen rica ettim. Bir Pazar, bir Pazar sağladılar. O bölgede sürekli devriye tutular, şey yaptılar. Başka işe bakmadılar. Gerçekten o hafta kaçak avlanma olmadı o bölgede. Fakat konuya araç yetersizliğini getirmek istiyorum. Ve bu sorunun muhakkak çözümlenmesi gerektiği konusunu getiriyorum. Özellikle artık içinde insanların yaşadığı evler soyulurken, içinde insanların yaşadığı evlere girilirken polisin gücünün artırılması

techizatının artırılması, vatandaşın müracaatı anında ulaşabilmesi gereklidir. Çoğu zaman köylerdeyiz, toplantılardayız. Dediğim gibi kırsal bir bölgede yaptığım bir evde çoğu zaman ben dahi çoluk çocuğumun güvencede olup olmadığı konusunda huzursuluk içindiyim. Dolayısıyla tek güvencemiz olan polisin bu konudaki sıkıntılardan kurtarılması gereklidir. Geçen yıl böyle günlerde polisler çok vaatlerde bulunulmuştur. İçişleri Bakanlığına bağlanması konusu artık herkesin üzerinde mutabık kaldığı ve polislerinde bunun ne gün gerçekleşebileceği konusunda beklentisi içinde olduklarını hepimiz görüyoruz. Fakat ben merak ediyorum İçişleri Bakanlığına bağlanması eğer zaman alacaksa polisin ek mesaisi veya polisin görev riski konusunda beklemeye gerek var mıdır? Bu konuda biran önce harekete geçip hiç olmazsa bir nebze olsun bir rahatlama getirilemez mi polise. Birçoğunun yakınları vardır. Çoğu 24 saat, 48 tabir edilen 24 saat çalışmakta 48 saat izinde geçirmek şeklinde bir çalışma temposunda çalışmaktadır.

Akrabalarım var trafik polisi. Bir tanesi benim yakınımda kalıyor. Görüyorum 24 saat görev yapıyor, 48 saat izinde olduğu zaman, 2 günü mahkemede dava takibinde geçiyor. Nöbette olmadığı saat, üniforma giymediği saat, mahkemeye giderken sivil giymesi polisin, o anda izinde olduğunu mu belirtiyor? Bu 24-48 denen usul hiçbir zaman 24 saat işte, 48 saat istirahatte geçmemektedir. Dolayısıyla eğer devlet yetersiz kadrolarla bu işleri tam olarak yapmak istiyorsa, karşılığını da ödemek zorundadır. Bugün nasıl bir memur, başka sivil bir memur, bir işçi hiç olmazsa çalıştığı için karşılığını ek mesai olarak alıyorsa, polisin de bir vatandaş olarak, bir insan olarak, bir aile reisi olarak, bir genç olarak buna ihtiyacı vardır. Aksi halde polis izinde olduğu saatlerini başka yerde çalışarak hayatını kazanmak durumunda kalacaktır. Bu da birtakım dezavantajları beraberinde getirecektir. Yine bütçe taslağından inceledim. 1477 polis memuru kadrosuna karşılık, 163 münhal var. Belki sayısı içinde önemli olabilir ama 300 çavuş kadrosunun 37'si münhal. 81 müfettiş muavininin 13'ü münhal. 60 müfettişin 19'u münhal. 32 kâtipten 27'si münhal. Demek ki biz polise kâtiplik görevi verecek memuru vermiyoruz ve polisi aynı zamanda kâtip olarak kullanıyoruz. Bunun için polis, karakoluna kapanmakta, orada kâtiplik yapmakta, dıştaki olayların takibine yetişememektedir. Bu, bu kadar açıktır.

Girne İtfaiyesindeki bazı sorunlar konusunda yine bu kürsüden bir konuşma yapmıştım. Sayın İçişleri Bakanımız da bu konuyu soruşturdu ve bana buradan cevap vermişlerdi. Bütçe Tasarısında baktım, polisin kadrosunda 28 tane zanaatkâr kadrosu mevcuttur. Bunun 28'i de boştur. Demek ki Sayın Bakanın, Polisin marangozluk işlerini yapması için zanaatkâr alma hakkı vardır ama elinden marangozluk gelen polisi marangozlukta çalıştırma

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden) - İtfaiye memurudur.

MEHMET EMİN KARAGİL (Devamla) - Aynı kadronun içindedirler. Aynı kadronun içindedirler, onun için bir fark olmadığını zannederim. Çünkü bu münhallerin içinde ayrıca belirtiyor. İtfaiye müfettişi, itfaiye çavuşu diye aynı şekilde belirtiyor. 2 teknisyen münhali vardır, 2 teknisyen kadrosu vardır, ikisi de münhaldir. Demek ki Yeniçeri Ocağının içine birileri karıştırılmış. Meşhur hikâye.

Padişahın atın eğeri kırılıyor, yeniçerinin biri tamir ediyor ve padişah yeniçeriye kovuyor. Çünkü esnaf sızmış diyor askerin içine. Demek ki polisin içine de zanaatkâr sızdırılmış. Biz bilmesinler, etmesinler demiyoruz ama tasarruf adı altında polis memurlarına, itfaiye memurlarına başka işler yaptırılıyor. Başka işler yaptırılıyor ve bu inşaatlarında polisin inşaatları olmadığını herkes biliyor. Çünkü terfi konusu vardır, bir üssüdür, ufak bir işi vardır, yapacaktır. Yapmak zorunda hisseder kendisini, birşey söyleyemez. Belki o gün için işten kaçmak için bir iki saat da kendi işine bakmak için o işi yapmayı yeğler ve bu işler bu şekilde bozulur.

Gene bütçede dikkatimi çeken birşey akaryakıt ve yağ gereksinimi için geçen yılki bütçeye %30 fazla bir ödenek konmuştur. Şimdi bu akaryakıt fiyatları ile %30'luk fazla bir ödeneğin ne anlama geldiğini hepimiz biliyoruz. Bu geçen seneki, 1994'deki akaryakıttan daha az bir akaryakıt demekten başka birşey değildir ve yine sorduğumuz zaman neden gitmiyorsunuz, neden devriye yapmıyorsunuz dediğimiz zaman, söyledikleri olay akaryakıt yoktur. Parça yoktur. Arabanın servisi yapılmamıştır, arabanın eksikliğini trafik memurları kendi maaşlarından kestikleri ödeneklerle gidermektedir. Bunları maalesef yaşıyoruz. Onun için bu ödeneğin herhalde 1994'ten daha az hizmet beklediğimiz için bu şekilde kısıtlandığı hissine kapılıyorum ben.

Yiyecek alımları için 170 milyon bir ödenek var. Bu da sık sık bize gelen şikayetler arasındadır. Sınırdaki eylem vardır, polis götürülüyor. Bir gün iki gün orda kalıyorlar. Evden yaşelerini götürmek zorundadırlar. Giderken yemeklerini götürmek zorundadırlar. Kendilerine herhangi bir yemek ulaştırılmaz. Onun için alarma katılacak olan polis sefer tasını da beraberinde götürmek zorunda kalıyor. Bu yiyecek konusundaki 170 milyon da herhalde... Bunlar da gözününe alınarak düşünülmesi gereken bir konudur.

Kaçakçılığın önlenmesi için %100 bir artış yapılmıştır. 100 milyonluk bütçe 200 milyona çıkarılmış. Demek ki kaçakçılığın önlenmesi için herhangi bir garyret gösterilmeyecek demektir bu. Kaçakçılığın olmadığı anlamında alıyorum ben bunu. İnşallah öyledir. Ülkemiz kaçakçılar için bir cehennemdir.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Cennettir.

MEHMET EMİN KARAGİL (Devamla) - Bu bütçeyi görünce ben cehennem edildi kaçakçılara diye algılıyorum ben bunu.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - İnşallah.

MEHMET EMİN KARAGİL (Devamla) - Çünkü 200 milyonluk bir ödenekle bu işin kökünü kazıyacağız, demek ki fazla birşey istemiyoruz. Cehennem olacak kaçakçılara diye algıladım ben. İnşallah yanılmam. Yine bütçede makine teçhizat.... alımları projesi deniyor. Bir sürü kalem var. Bu kalemlerdeki rakamlar hep yıldızla taçlandırılmıştır. Yani bir yerlere havale edilmiştir bu iş. Sonunda de herhalde vermedi Mahmut ne eylesin Mahmut denecek.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - TC verecek.

MEHMET EMİN KARAGİL (Devamla) - Ve bu iş bir sonraki bütçeye aktarılacak. Mağusa'da bir polis lojmanı var, apartmanı Laguna Beach denen bölgede polis lojmanı var.

KENAN AKIN (Yerinden) Devamla) - dı.

MEHMET EMİN KARAGİL (Devamla) - Vardı. Bu lojman daireleri teker teker lojman olmaktan çıkarıldı ve gerçekten haksahibi olabilecek zamanında düşünülmediği için, zamanında önlem alınmadığı için, zamanında bu vatandaşlarımız açıkgozlülük yapmadıkları için sonunda gördüler ki ortada kaldılar. Müracaat ettiler ve bir kısmı bu lojmanlara sahip olmaktan çıkarıldı. Ben bir tanesini, belki ilk çıkanları çok iyi biliyorum. Ali Ersoy isminde bir polis çavuşu. bir romatizmal hastalıktan öldükten sonra hanımının sokağa atılacağını ailesinin sokağa atılacağını çok iyi , çok yakından bildim yaşadım. Son günlerinde baktığım bir hastamdı. Gerçekten içler acısı bir durumu vardı ailenin. Oysa bu vatandaşlarımız belki 50 yıldan beridir Mağusa'da ikamet ediyorlardı. Maraş'ın en güzel evlerinden birine de yerleşebilirlerdi. Fakat yerleşmediler zamanında , lojman diye gidip oturdular, sonunda sokağa atılmak tehlikesi ile karşı karşıya kaldılar.

Velhasıl bu apartman lojmanlıktan çıktı. Birkaç dairesi halen lojman olarak kullanılıyor. Yine burada ikamet eden polis emeklisi, bugünlerde sokağa atılmak durumundadır. Fakat maalesef herhalde siyasi düşüncelerinden dolayı, aynı kolaylıklar bu vatandaşa gösterilmemektedir. Bu konunun da gözönüne alınması ve çifte standarttan vazgeçilmesini öneririm.

Beni dinlediğiniz için saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Karagil. Söz sırası Sayın Akın'da. Buyurun Sayın Akın.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1995 Mali Yılı Bütçesi içerisinde Polis Teşkilâtımızın bütçesini görüşürken, polisin bugünkü konumuna değinmek, polisin hangi noktada olması gerektiğini vurgulamak için söz almış bulunuyorum. Ancak yıllardır, onuncu yılım parlâmentoda, bu Meclis Kürsüsünde onuncu yılım benim. Onuncu kez bir bütçeyi görüşüyoruz. Onuncu yılımda polisin bütçesini görüşürken, biraz önce Sayın Devlet Bakanının bütçesi görüşülürken, müdüründen, özel kalemine kadar hepsi burada, eleştiri getiren milletvekili arkadaşlarımıza, eleştiri getiren milletvekili arkadaşlarımızın eleştirilerini hassasiyetle not aldığını gördüm. Bugün polisi konuşuyoruz şu anda. Meclis Kürsüsünden muhalefet milletvekili arkadaşlarımızın son derece samimi yaklaşımı ile Polis Teşkilâtının iyileşmesi için yapmış olduğu önerileri Sayın Bakanımızdan başka ki polis de, direk Sayın Bakanımıza bağlı değil, Taner Etkin Bey'e bağlı değil, Polis Genel Müdürünün veya polisin yetkililerinin burada olmaması gerçekten Polis Teşkilâtındaki

birtakım kuşkuların, muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarımızın kuşkularına hak vermemek elde değil diyorum ben, kendi şahsi kanaatim tabii. Bir de alışagelmış olan tam 10 yıldır bütçe görüşmelerine, ben şahsen şahit olduğum için arkada Polis Genel Müdürü, eski genel müdürü, müdür yardımcılarını bile alıp, itfaiye müdürü burada yapılan eleştirileri daha sonraki birtakım kokteyllerde falan, sayın milletvekilim diyerek, yaklaşıyor yapmış olduğumuz eleştirilerdeki sıkıntılarını aktarabilme şansını yakalıyorlardı. Bugün maalesef Polis Genel Müdürünün bütçesi görüşülüyor, Polis Teşkilâtından sorumlu Genel Müdür, bu bütçeyi dinleme zahmetine katlanamıyor. Ondan sonra her ne kadar eleştiri getirsek bile zannedersen bu Meclise olan birtakım yaklaşımlar aynı havanda su dövme gibi kalacak zannediyorum ben. İnşallah Polis Genel Müdürümüz Meclis tutanaklarını alarak...

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KÂŞİF (Yerinden)-
Radyodan dinler.

KENAN AKIN (Devamla) - Bu kürsüden sayın milletvekillerimizin, siyasi parti temsilcilerinin yaklaşımlarını, iyi niyetli önerilerini alarak, Polis Teşkilâtımızın daha iyi hizmet verebilmek, Polis Teşkilâtımızdaki sıkıntıları aktarabilmek için, belki yüreklendirirler. Ama ben bugüne kadar görüyorum ki Genel Müdür olarak kim olursa olsun, altındaki bir polis müdür muavini bile düşünmeyecek, bana dokunmayan bin yaşasın düşüncesi ile en alttaki polis memurunun çekmiş olduğu eziyeti, subayın çekmiş olduğu eziyeti, polis çavuşunun çekmiş olduğu eziyeti, polisin lojman sorunu var mı yok mu, polisin görev yerine gider mi, gitmez mi düşüncesine asla katılmamakta, Sayın Genel Müdür kimse ona birşey söylemesin, o da kimseye birşey söylemesin diyerek Polis Teşkilâtımızın çalışmalarını bu derece sorumluluk çerçevesinde hizmet vermeye çalışmaktadır.

AHMET KÂŞİF (Yerinden)(Devamla) - Bu akşam dinleyecek televizyondan, izleyecek de şey etsin.

KENAN AKIN (Devamla) - Dinlesin. Oysa ki Polis Genel Müdürü Başbakanı mı bağlı, içişlerine mi bağlı? Güvenlik Kuvvetlerine mi bağlı sorusunu muhalefetteki arkadaşlarımız zaman zaman getirmekte.

Ben muhalefet milletvekili iken , muhalefette iken benim getirmiş olduğum, zaman zaman getirmiş olduğum konumda iken Polis Genel Müdürü esasında bunlara daha ciddi yaklaşması gerekmektedir. Polis memurunun Teşkilat Yasasında sıkıntısı varsa bugüne kadar görev yapmış, parlamentoda görev yapmış, bakanlık yapmış saygıdeğer bakanlarımızın Polis Genel Müdürünü yiyecek diye birşeyiyoktur. Poliste, teşkilatta bir huzursuzluk varsa, polisin sıkıntısı varsa iyi niyetli yaklaşımı ile efendim daha iyi hizmet verebilmesi için polisimizin bunu bunu yapması diyerek sıralayıp temsil etmiş olduğu makama yakışır şekilde teşkilatının huzurunu sağlaması gerekmektedir. Bugüne kadar gelmiş geçmiş hiçbir polis genel müdüründe bu medeni cesareti görememenin üzüntüsü içerisinde yine Polis Teşkilatının Bütçesinde birşeyler söylemeye çalışacağız. İnşallah bu tutanakları alarak saygıdeğer Genel Müdürümüz, Genel Müdürümüzün altındaki daha sonraki yetkililer inşallah polisdeki bu huzursuzluğu ortadan kaldıracabilecek medeni cesareti göstererek, huzursuzluk dolu kadrosu ile polisimizi huzurlu bir noktaya inşallah getirirler. Bütün dilediğim budur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki kurumun, kurumlaşması ve devletin ömründeki 20 yıl çok uzun bir zaman değildir. Birtakım sıkıntılarımız vardır. Birtakım sıkıntıları her gün onu eleştirirken bir gün sonraya daha iyiye gidebilmek için tüm siyasi partiler el ele verip iyi niyetli yaklaşımlarla bu kurumlaşmaları en iyi şekilde sağlamak mecburiyetindeyiz. Şimdi bakıyoruz. 5 yıl, 6 yıl önce eleştiri yapan herhangi bir milletvekilimizin bir bütçede bu kürsüde yapmış olduğu eleştirileri, iyi niyetli yaklaşımlarını 6 yıl , 7 yıl , 10 yıl önceki yaklaşımını alsak bugün baktığımızda yine aynı eleştiriler, yine aynı yaklaşımla iyi niyetli konuşmacıların konuşmalarına şahit olacağız.

Demek ki uzun yıllardır Polis Teşkilatındaki huzursuzluk devam etmektedir. Dün Sayın Günay Caymaz İçişleri Bakanı iken kendisinin yapmış olduğu, bugün kendisinin yapmış olduğu iyi niyetli eleştirileri bir muhalefet partisi milletvekili yapıyordu. Yer değiştirdi. Muhalefet milletvekili olarak dün muhalefet olarak konuşan milletvekili gibi, dün bakanlık yapmış olan Sayın Caymaz aynı sıkıntıları dile getirmektedir. Demek ki uzun zamandır bir sancı vardır. Uzun zamandır bir karın ağrısı var Polis Teşkilatında. Bunu nasıl gidermemiz lazım. Herşeyden önce kurulduğu günden itibaren bir Teşkilat Yasasının, yanlışlıklar içerisinde dolu olan bir Teşkilat Yasasının iyileşmesi için şu anda herhangi bir milletvekilinin Polis Teşkilatına sağlıklı yaklaşması belki mümkün değil. Çünkü görevini biz bilmiyoruz. Bunu kim getirecek? Poliste, görevli yetkili kişilerin cesaretle benim teşkilatımdaki yanlışlıklar bunlardır diyerek bizler yön vermesi gerektiği inancı içerisindeyim ben. Bakıyoruz, Polis Teşkilatını araştırdığımızda... münhallere bakıyoruz. Biraz önce Sayın Döktör arkadaşım, Mehmet Emin arkadaşım gayet iyi vurguladı. Rakam rakam verdi. Birçok münhaller, terfi alması gereken münhallerde korkunç boyutlarda boşluk vardır. Polis müfettişlerinde boşluk vardır. Neden? Eğer bir polis, polis çavuşu 25 yıl görev yapıyorsa 24'üncü yılında çavuş oluyorsa, subay olması için hiçbir gayret göstermeyecektir. Ben çavuş olayım, pısrık bir çavuş olayım, benim omuzuma yıldız takmasınlar, takarlarsa, başarılı bir polis olursa, terfi alırsa tam hizmet yılından 5 yıl kaybedecek. Polis çavuşunun baremi aynı. Müfettiş muavininin tek yıldızlı polisin baremi aynı. Emekli olursa polis çavuşu, 25 yıldan emekli olursa artı 5 yıl yıpranma alıyor Yasasına göre. Eğer kaza ile değil, başarısından dolayı, tombaladan değil, çavuşluktan subaylığa çıkmak, öyle tombaladan değil. İmtihandan geçecek, sınavdan geçecek, görevdeki çizelgesine bakacaklar birtakım imtihanlardan geçecek subay olacak. Başarılı polis olursa hizmet yılından 5 yıl kaybedecek.

- 2377 -

MUSTAFA GÖKMEN (Yerinden)(Devamla) - Tombala yok mu?

KENAN AKIN (Devamla) - Tombala spor kulüplerinde vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; işte böylesine bir çarpık teşkilat yasası ile biz huzurlu bir kadro varmış gibi polisten görev bekliyoruz. İmkanlar çerçevesinde var mı, yok mu? Polisin yine bırakın bu çarpık yasası mevcut yasası terfi mekanizmasındaki karmaşa, polis ne zaman terfi alacak, ne zaman almayacak onu bilmiyorken...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Daha riske gelmedin değil mi?

KENAN AKIN (Devamla) - Teşkilat Yasasında 1989'da çıkan Teşkilat Yasasında polisin görev riski vardır. Polis mesleği zor meslek olduğu için, stresli meslek olduğu için polislik mesleğinin cazip hale gelmesi için bir görev riski verilmesi uygun görülmüş Yasada. Bu görev riski tüzüğü 1993 Aralık'a kadar mevcut iktidar tarafından 1994 sonrasında da DP-CTP iktidarı tarafından gündeme getirilmemiştir. Fakat DP-CTP Koalisyonunda çok samimi ölçülerde konuşmuş, ekonominin bugünkü yapılaşmasında bugünkü kaosunda buna sıcak bakmamızın mümkün olamayacağı gerçeğini vurgulamak istiyorum. Yasada tüzükle görev riski tazminatı çıkması gerekirken, şimdi bazı polis arkadaşlarımız tabii ki seçim kürsülerinde vermiş olduğumuz sözleri bizlere daima hatırlatıyorlar. Ben bu vesile ile takipçisi olacağımızı, ekonomik koşulların uygun bir düzeye geldiği zaman mutlaka bu hakka kavuşacakları inancı içerisindeyim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Koçan işinden sonra o gelecek gündeme.

KENAN AKIN (devamla) - Yarabbi şükür.

BAŞKAN - Lütfen.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu haklar demokratik ülkede kurulurken, polisimizin kendi içerisinde örgütlenmesi sendikalaşma olayı hakkı da elinden alındığı için biz daha çok konuşacağız. Ezilen polis sessiz kalacak terfi alırken haksızlığa uğrayan polis küsecek en güzel verimli çağına girmişken canı sıkılacak istifa edip emekli olacak. Bu polisin kaybı olduğu gibi devletimizin de büyük bir kaybı olacağı inancı içerisindeyim. Bir polis memuru, kaliteli bir polis memuru yapana kadar 15-20 yıl gider. En güzel verimli çağında polisten faydalanmamız gerekirken, terfi mekanizmasındaki çarpıklıktan dolayı birçok kaliteli polislerimiz taksi şoförlüğünü, emekli olduktan sonra taksi şoförlüğü yaptığını görüyoruz. Oysa ki son 10 yıl içerisinde ve özellikle kimlik kartı ile seyahat başladığı günden beri çoğalan, artan suç işleme olayında polisimizin çok daha verimli çalışması gerekirken, verimli polislerimiz bu terfi mekanizmasının çarpıklığından dolayı küserek istifa ediyor ve birkaç yerde görüyorum ya kamyon şoförlüğü yapıyor, ya taksi şoförlüğü yapmaktadır. İşte polsimize bu şekilde yıllardan beridir bu noktada polisimize sıcak veya soğuk bakılmıştır.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; polis...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Bağla.

KENAN AKIN (Devamla) - Daha var, daha yeni başladık. Peşrevdir bu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yapma.

KENAN AKIN (Devamla) - Polis teşkilatındaki huzursuzluğu ortadan kaldırmak istiyorsak, ki istiyoruz,

Polis sınavında hangi notu aldığı zaman eline kâğıdı vermesi lâzım. Terfiyi neden alamadığını, niye alamadığını bilmesi gerekmektedir. Hele hele bir polis okuluna, bir polis adayı müracaat edeceği zaman, gelip milletvekilinden imza almaması gerekirdi. Karakter belgesi varsa, karakter belgesinde polis olmasına bir engel yoksa, hırsız değilse, yüz kızartıcı suç işlememişse polis olmadan önce. Artık o polis adaylarının politikacıların vicdanına bırakmamak veyahutta yanlış yola götürmemek için bir kötü huylu bir insan gelse bile bana bir milletvekili olarak maalesef üzülererek söylüyorum, bu arkadaşımızı tanıyorum, iyi kişidir diyerek imza atacağım. Bunların kalkması lâzımdır. Hiçbir politikacı nasıl bir vatandaşa sen kötüsün, ben sana imza vermem diyebilir? Bunu kim düşünebilir?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Doğrudur söylediğin.

KENAN AKIN (Devamla) - Bu küçük ülkede hangi kişi söyleyebilir bir vatandaşa sen iyi adam değilsin, polis olamazsın?

MEHMET EMİN KARAGİL (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Onu yapmazsan rengini nasıl anlayacaksın?

KENAN AKIN (Devamla) - Veyahutta. Yanlıştır, renk meselesi yanlıştır.

İŞİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden) - Bir de ona bağlamamak lâzım. Referans her ülkede vardır.

KENAN AKIN (Devamla) - Politikacılar almaması lâzım.

BAŞKAN - Sayın Akın karşılıklı konuşma şekline dönüştürmeyin lütfen hitabınızı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Biz konuşuruz.

BAŞKAN - E, lütfen.

BAŞKAN - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özellikle son yıllarda biraz önce bahsettiğim gibi, kimlik kartından sonra bu kadro ile, bu 163 tane polis memurunun münhali olduğu zaman, şu anda 144 kişi poliste eğitim görüyor. O arkadaşlarımız pırıl pırıl polis olmak için karakollarına tayini çıktığı zaman, belki de 150 kişi daha emekli olacaktır. Yine bir 163 kişi daha münhal olacaktır. Bu münhal bir türlü doldurulması mümkün olmayan bir hale gelecektir. Üniversitelerimizden dolayı 10 bine yakın delikanlı çağında, en hızlı çağında gençlerin nasıl araba sürdüğünü, nasıl hareket ettiğini bilmekte, görmekte yaşamaktayız. 5 yıl, 6 yıl önce, 10 yıl önceki pabların, gece eğlence yerinin sayısı ile bu günkü sayısına baktığımız zaman, polis kadrolarında pek faza bir ilerleme görmediğimiz⁴ açık açık ortadadır. Demek ki biz polisteki şu andaki kadrosu, şu andaki mevcut yapılaşma ile pek fazla görev beklememiz mümkün değildir. Ama buna rağmen bu kadar sıkıntılı olmalarına rağmen polis teşkilatımız disiplininden dolayı, özverilerinden dolayı çok iyi hizmet verdiği de bir gerçektir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ne kadar güzel dengecikler bulun vallahi. Asıl politikacı oldun.

KENAN AKIN (Devamla) - Polisimizin daima insanı güldürmek için görevli ise, polisimiz insanın mutluluğu için varsa, polisimizin de sosyal yaşantısını düzenleyecek bir takım, menfaatlarını da biz vermek mecburiyetindeyiz.

Mağusa'daki eski Tarımsal Donatım binaları geçmişte Bakanlar Kurulu kararı ile polisimizin sosyal tesis yapması amacı ile polisimize tahsis edilmiştir. Bugün belki de ayda 100-200 milyona mal olan, ordaki çalışanları atalım demiyorum, Tarımsal Donatım Ambarlarında şu anda mevcut demirleri demiyeceğim, 20 yıl önceki Rumdan kalan malzeme, hurdaları toplarsak, ayda ödediğimiz maaşı, ordaki çalışanlara ödemiş olduğumuz maaşı, hurdayı satsak bir aylık maaşını ödeyemeyiz ordaki insanların Hiçbir, ne ülke ekonomisine, ne tarımcıya, ne hayvancıya, ne işçisine, ne köylüsüne hiçbir faydası olmayan o kurumun biran önce başka bir binaya aktarıp dar bir bünye altında toparlayıp polisimize tarımsal, eski Sayın Bakan Tarımsal Donatım Kurumuydu, Bakanlar Kurulu kararı ile Polis Genel Müdürlüğüne tabii ki sosyal tesis yapılması için Bakanlar Kurulu Kararı vardır.

TANER ETKİN (Yerinden) (Devamla) - Mağusa'daki?

KENAN AKIN (Devamla) - Mağusa'daki evet, Mağusa'daki. Polis Teşkilatımız gerçekten çok beklemektedir bunu, büyük bir özlemlerle beklemektedir ve özellikle Rumların devamlı Derinya Bölgesine saldırılarından dolayı Mağusa polislerinin tüm polisleri görüyoruz

Ama özellikle Mağusa polisinin salon ayakkabıları ile ayaklarına verilen salon ayakkabıları ile, yani karakolda görev yapacak ayakkabısı ile Derinya taşlarında Rum karşı sınırı delme eylemi yapan çapulculara karşı görev yapmasını bekliyoruz. O çocuklara gınahtır beyler. Gerekirse Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığımızın aracılığı ile böyle bir saldırı olduğu zaman polis teşkilatımız ayağına askeri botları giyerek sınıra yürümesi gerekmektedir. Yemek teşkilatı yok. Aç susuz birçok polise, zaman zaman polis arkadaşlarımızın, kardeşlerimizin şikayetlerini bu merkezde de aldığımız bir gerçektir. Bakıyoruz, polis muhaceret dairesi bir tarafta genel müdürlük küçücük binalar içerisine sıkıştırılmış. En kısa zamanda bugünkü bütçe ile de kim hazırladıysa, yani herhalde polis teşkilatından gelmiştir, suskun genel müdür tarafından gelmiştir herhalde, bunu artık öz eleştiri olarak kabul edin lütfen, o 500 milyon para ile Polis Genel Müdürlüğünün yeni binasına kavuşması mümkün değildir. İşte Un Fabrikası. Muhaceret Dairesi oraya topla. Polis Genel Müdürlüğünü oraya topla. Polislik işi olan bir kişi gerekirse Savcılık binası da oraya gitsin. İşte hepsi bir arada toplandığı zaman muazzam daha fazla vatandaşa eziyet çektirmeden hizmet birimi oluşturacak bir bina da vardır. O binayı bir an önce yahut da Savcılık o zaman Polis Genel Müdürlüğü şimdiki bulunduğu yeri boşaltırsa o binaya geçerek savcılığımızın da sabah konuştuğumuzda bina sorunu var dedik geçiştirdik, en azından savcılık mekanizmasını daha rahat çalışabilecek bir yapıya da kavuşturabiliriz zannedersem.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ercan devlet havaalanına zaman zaman gerek yolcu karşılamaya, gerekse de arkadaşlarımızı yolcu etmeye veyahut da biz kendimiz seyahat ederken, görüyoruz polisler ayakta uyuyor. Kapı açamayacak kadar uyuşuk bir vaziyette yorgun. Oğlum nedir yahu sen uyuyor musunun? Abi ne yapayım 24 saattir görevdeyim.

Hangi yasada vardır bu 24 saat bir adamın çalıştırılması? Polis kamu görevlisidir. Polis Kamu Görevlileri Yasasına göre maaş almaktadır, devletin kadrolarında o şekilde geçmektedir. Peki, hangi yasada bir memur veyahut da bir kamu görevlisi 24 saat devamlı çalışacak ve o adamdan da randımanlı hizmet bekleyeceğiz. 12 saatten sonra o polis teklemeye başlayacaktır. 24 saat Ercan Hava Alanındaki bütün çalışanlar muhaceret de dahil zannederseniz muhaceret polisleri de dahil adaya giriş yapan kişinin kimliğini sağlıklı kontrol yapacağı kuşkularım çok büyük boyuttadır. Polisle muhatap olan insanın polisle muhatap olurken, gerekli nezaketi göremeyeceğinden kuşum çok büyüktür. Uykusuz, yorgun olan bir insanın seyahat yapacak veyahut da hastası vardır, bir gerginlik vardır, seyahatte genelde tüm insanlarda o gerginlik vardır. O kişilerle sağlıklı diyalog kuracağına inancım pek fazla değildir. Kadro yetersizliğinden dolayı ve özellikle bu noktalarda Ercan Devlet Hava Alanı gibi dünyaya açılmış olduğumuz bu konularda polisimizin sekiz saat yapabilecek, tayinlerinin de gidiş gelişlerini de kolaylaştıracak, tayinlerini yaparak o insanlarımızın 24 saat yapma yerine, 12 saate dönüştürülebilecek bir sistemin getirilmesi için de kadro ile desteklenmesi gerektiği inancı içerisindeyim. 24 saat görev yapan polisimizin görevden sonra 3-5 saatlik görevden sonra 2 saat, 3 saat uyuyacak bir koşu bile maalesef yoktur, yeterli değildir, vardır bir kaç tanede o da yeterli değildir. Hiç denecek kadar da azdır. Lütfen polisimize sahip çıkalım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hafta geçmiyor ki bir ailede trafik kazasından dolayı ya sakatlık vardır, ya facia vardır. Yollarda bu faciaları, trafikteki kazaları asgariye indirebilmek için polisimizin yollarda denetimini daha sık, kontrolünü daha sık yapıp devamlı bir şekilde belirli trafik kontrol merkezleri kurulması gerekmektedir ve özellikle ZZ'lerin cirit attığı bu trafikte yollarımızda polisimizin daha sıkı görev yapması gerektiği inancı içerisindeyim. Yine tüm aileleri huzursuz eden oyun makinelerinin mantar gibi çoğaldığı ülkede polisimiz yine yetersiz. 18 yaşını doldurmayan, yasalar çerçevesinde oyun salonuna girmesi yasak olan çocuklarımızı engelleyici tedbirlerin maalesef polisimiz alamamaktadır, yien bu kadro yetersizliğinden.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; itfaiyedeki araç gereç açısından bu günkü güzelim yeşil Kıbrıs'ımızın geçen yıl her hafta çıkan yangınlarda kifayetsiz geldiğini gördük, artık bunu çok iyi düşünüp 2 milyarlık rakamlarla polisimizin, itfaiyenin araç gereç alımını ve bakımını tamamlanabilir mürkün değildir düşüncesi ile Meclis Bütçesinde konuştum, Türkiye ile olan diyalogun daha sağlıklı, daha samimi ölçülerde bürokrasiden biraz daha uzak birtakım genel müdürlüklere temas yapılarak kurumlaşmaya yüz tutan tüm kuruluşlarımıza araç gereç ve teçhizat açısından Türkiye'deki kurumlarla sıkı işbirliği yaparak zenginleştirmek yolun gitmek mecburiyetindeyiz. Dileğimiz 1995 yılı içerisinde polisimiz mutlu günleri, Demokratik Parti, CTP Koalisyonunda yıllardır hasret kaldığı sıcak ilgiyi göreceğinden inancım tamdır. Biz şu ana kadar eksikliklerin takipçisi olacağı bildirir, beni sabırla dinlediğiniz için saygılar sunar, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın Akın. Buyurun Sayın Akıncı.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; benden önce konuşan Sayın Milletvekilinin söylediği bir sözcük bana bir anımı hatırlattı. Oyun makinelerinden bahsetti Sayın Milletvekili ve onun toplumda yarattığı huzursuzluktan ve konunun takip edilemeyeşinden ve sorunun aşılamayışından bahsetti. 1982 yılında bir Belediye Başkanı olarak Amerika Birleşik Devletlerinde bir ziyaretim oldu. O ziyaretim esnasına şimdi kenti tam hatırlamayacağım ama bir kentteki belediye meclisi toplantısını izledim. Bileceksiniz Amerika Birleşik Devletlerindeki sistem farklı bir sistem, yerel yönetimler oldukça güçlü ve polis orda belediyeye bağlı, yerel yönetime bağlı. Belediye meclisi salonunda konu aynen Sayın Kenan Akın'ın değindiği oyun makinelerini, o günlerde yeni yeni bu video oyunları gündemde ve belediye meclisi üyeleri

halktan aldıkları şikâyetleri, tepkiyi toplantıya getirdiler, denetimsizlikten, bu oyunların nasıl gençleri bu salonlara çektiğinden, o salonlardan etrafa yayılan rahatsızlıktan şikâyet ettiler. Bunları bazı otel lobilerinde de izinsiz, denetimsiz olarak açıldığını dile getirdiler. Gerçekten benim de kaldığım otelin giriş lobisinde hemen yan tarafında böyle bir oyun salonu vardı. Tartışıldı ve tabii bu tartışmaları polis genel müdürü yerinde izliyordu. Oradan bir karar çıktı, o karar polis genel müdürüne orada anında tebliğ edildi ve akşama ben salona döndüğümde oyun makinelerinin kapısında bir mühür, belediye meclisinin aldığı kararla burası mühürlenmiştir, kapatılmıştır. Anında...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Ara emri alan yok yani?

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Bu denetimsiz, yani...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Ara emri yok yani?

MUSTAFA AKINCI (devamla) - Bu konuda yok, anında etkin denetim sağlanabiliyor.

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden) - Şimdi belediyelere veriyoruz yetki yeni yasa ile.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Ve gerçekten ben bu olayı hâlâ daha anımsarım ve sivil otoritenin anında etkin bir hizmette bulunmasının ne kadar önemli olduğunun bir göstergesi olarak anımsarım. Burda da yeri gelmişken bunu sizlere aktarmayı gerekli gördüm. İşte kumarhaneler olayı var bizde de mesela bir sürü şikayetler, şunlar, bunlar. Yılan hikayesine döner. O konuda etkin , anında yeterli tedbirler alınmadığını hep beraber gözlemlemekteyiz. Şimdi polisimizin içişlerine bağlanması konularını geçen bölümde oldukça ayrıntılı tartıştık. Ben, uzun boylu tekrar o konuda söz söyleyecek değilim.

MUSTAFA ADAOĞLU (yerinden)(Devamla) - Kıymeti azalır sonra.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Ancak o toplantıdan sonra bir arkadaşın iyi niyetle söylediği bir sözcük nedeni ile konuya bir başka boyuttan yaklaşacağım. İlgili arkadaş kendi endişesi olarak polisin içişlerine bağlanmasının bir politize olayını gündeme getirip getirmeyeceği konusunda bir endişe beyan etti. Aslında sayın milletvekilleri; önemli olan anlayıştır, zihniyettir. O zihniyetin demokratikleşmesidir. O zihniyet eğer bir demokratik anlayış biçiminde tecelli etmezse

neye bağlarsanız bağlayın, farketmez. Önemli olan o anlayışın, o demokratik anlayışın gelişmesidir. Ama sivil otoriteye bu gibi kurumları bağlamak o anlayışın gelişmesine de büyük katkılar sağlar. Anımsayınız 1990 yılında polisimiz politize edilmedi mi? Sivil bir örgüte bağlı değildi, Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına bugünkü gibi bağlı idi ama, 1990 seçimlerinde hatırlarsınız ne kadar çok, hep birlikte yakınmıştık polisin subaylarının nasıl politize edildiğini seçimlerde kimin nasıl oy vermesi gerektiğini, nasıl söylendiğini, polisin bilfiil seçimlerin içerisine bulaştırıldığını hep beraber yaşadık. Onun için politize olup olmama olayı sanıyorum polisin nereye bağlı olduğundan çok, o demokratik zihniyetle ilgili olan bir konudur. Tabulardan artık kurtulmamız lazım. Tabuları beyinlerimizden söküp atmamız, konuşmamız, sorunları deşmemiz ve çıkış yollarını bulmamız lazım. Güvenlik Kuvvetlerimiz dış güvenlik, dış savunma ile ilgili polis bir iç asayiş sorunu ile ilgili bir iç güvenlikle ilgisi olan bir örgüttür ve sivil otorite ile daha yakından çalışabilecek, onun emrinde çalışabilecek, çalışması gereken bir örgüttür. İtfaiye de yerel yönetimlere uygun büyüklüklerdeki yerel yönetimlere veya belediyeler birliği çatısı altında değerlendirilmesinde yarar gördüğümü yine söylemiştim. Sadece satır başı olarak geçiyorum. Diğer bölümde söylemediğim bir hususu gündeme getirmek istiyorum kısaca. Şehiriçi trafik konusunda da trafik sorununu yaşayan beldelerdeki belediyelerin yetkili olmasında sanıyorum büyük yarar vardır. Belediyeler, trafikle ilgili şehiriçi düzenlemelerle ilgili sorumlulukları olan kuruluşlardır. Ancak yine de sorumluluklarının gereğinin bir parçası olarak etkin denetim yapma olanağından yoksundurlar.

Halbuki ben şuna yürekten inanıyorum. Örneğin Lefkoşa'da trafiğin bu kadar sıkışık olduğu başkentimizde, yeterli eleman ve elbette hizmet içi eğitimle donatılmış bir belediye polisi, belediye trafik polisi çok çok etkili olabilir, buna inanıyorum ve bu konunun da uygun bir şekilde belki belediyeler yasasında gündeme getirilmesini diliyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; son olarak şuna değineceğim. Hırsızlık, soygun olayları dilimizde tüğ bitercesine gündeme getirdiğimiz konulardır. Polis Bütçesi görüşülürken buna değinmemek elbette elde değildir. Polisimiz canla başla çalışıyor buna hiç kuşkusuz yok. Elden gelen gayretle, yetersiz araç gereçle devriye belki gezemeyecek kadar sınırlı bir akaryakıt fonu ile ellerinden geleni yapmaya çalışıyorlar. Ancak sorunların kaynağında azaltılması diye bir kavram var. Eğer kimlikle giriş meselesinin asayiş konusuna, hırsızlık, soygunlar konusuna getirdiği yeni boyutları farkındaysak ki farkındayız, bunu görüyoruz, hep beraber görüyoruz. O zaman polis gücümüze kaynağında yardımcı olmak lâzım. Sivri sinekle uğraşmasını sürekli istemememiz lâzım. Yetişemez mümkün değildir. Bu...

MUSTAFA ADAOILU (Gazi Mağusa) (Yerinden), Bataklığı kuruttuk.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Yetişemeyeceği için yurttaşlar geçen gün de söyledim, kendi kendilerine önlem almaya başladılar. Kimisi evlerine köpek bağlıyor, kimisi demir parmaklıklar geçiriyor, evlerini kale haline getirmeye çalışıyorlar ve bunun huzursuzluğunu yaşıyorlar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Alarım sistemleri.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Alarım sistemleri var.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kapılarına çifte kilit.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Sayın Milletvekilimiz biraz önce söyledi. Ben dedi bir milletvekili olarak çoluk çocuğumu bıraktığımda bunun huzursuzluğunu yaşıyorum. Yaşamayanımız mı var? Herkeste bu tedirginlik var. Bu tedirginlik içerisinde yaşamak ne derece doğrudur sayın milletvekilleri? Onun için konu bu kadar deşildikten sonra, bu kadar yurttaşın günlük meselesi haline geldikten sonra artık buna bir neşter vurmak lâzım ve bu konuyu çözmek lâzım. Çünkü eğer bu çözülemezse bir toplum bu kadar konuşur, konuşur ama gördüğü sorunu aşamazsa, o zaman o toplum bütün umutlarını yitirir. Toplumumuzu umutsuz bırakmak sanıyorum iktidarda olalım, muhalefette olalım hiçbirimizin hakkı yoktur. Elbette konu sadece o kaynak meselesi ile bitmez. Kaynağı kurutmak esastır. Ama sivrisinekler bitecek değildir, sadece ve sadece o değil başka sorunlar da vardır. Onlarla da polis örgütünün başa çıkabilmesi için techizatından, arac gerecinden, terfi mekanizmasından, tüzüğünden, her şeyi ile yardımcı olmamız gerekmektedir.

Ayrıntılı konuştu benden önce konuşan arkadaşlar, bütün söyledikleri sanıyorum hepimizin benimseyeceği hususlardır ve bunların yapılması lâzım. Ancak bu noktada hemen şunu söyleyerek sözlerimi bitirmek istiyorum. Burada söylenen bütün bunlar. Ama muhatap bir sivil otorite yok ki. Şimdi Sayın İçişleri Bakanımız belkide yanıt verecek bunlara çünkü kendisini en yakın o hissetmektedir. Ama o da tam olarak kendisini sorumlu hissetmemektedir ki, daha önce hissedememektedir haklı olarak. Kendisine bir eleştiri olarak söylemiyorum bunu. Ancak buradan diyecektir ki, polis bizim Bakanlığımıza bağlı olmamakla beraber, işte şunu, şunu deyip devam edecektir.

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden)- Ne güzel bildin.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Sayın Bakan, çıkmama gerek kalmadı.

MUSTAFA ADAOILU (Yerinden) (Devamla) - Öyle ise oyalım çıkmasın.

TANER ETKİN (Yerinden) (Devamla) - Yok çıkmam gerekiyor, bir, iki şey var.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Bir soruya karşılık Sayın Karagil'in bir konuşmasına yanıt verirken aynen söylediği gibi, herhalde bunu söyleyecektir. Dolayısıyla eğer sorunların sivil muhatapları yoksa, o sorunların çözümü kolay değildir. Dolayısıyla sorunların çözümünün birinci yolu, sorunlar sivil nitelikli olduklarına göre, olayı sivil otorite çerçevesinde çözmektir. Bu iş bu kadar nettir ve bu net olan hususun gereklerini yerine getirmekten başka çaremiz yoktur. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akıncı.

TANER ETKİN (Yerinden) (Devamla) - Başkası yoksa..

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan, buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben fazla konuşacak değilim. Yalnız sözlerime şöyle başlamak istiyorum. Polis, Güvenlik Kuvvetlerimize bağlıdır. Güvenlik Kuvvetlerimiz de Anayasamıza göre, Başbakanlığa bağlıdır. Bu, Anayasanın öngördüğü bir hiyerarşik sistemdir. Öyle diyeyim. Bu çerçevede, benim İçişleri Bakanlığı olarak polisle çok yakın bir işbirliğimiz, yakın bir çalışma birliğimiz vardır. Bunu buradan itiraf etmek istiyorum. Koordinelidir ve memnunum ve bu kürsüden, bu Yüce Meclisin bu kürsüsünden ben, Polis Teşkilâtına teşekkür etmek istiyorum. En üst komutanından, en alt erine kadar hepsi gerekli saygıyı da gösteriyorlar. Kendilerinden istediğimiz her bilgiyi anında veriyorlar. İstemediğimiz, ama kendilerinden beklediğimiz bilgiyi de bize sunuyorlar. Bu bakımdan teşekkürü borç bilirim. Hakikaten örnek bir koordineli çalışma gösteriyorlar. Bunu vurgulamış olayım ve hemen polisin İçişlerine bağlanması konusuna ben değinmeyecektim bu aşamada, ama bir tabu meselesi ortaya çıktı. Burada ben sadece bir tabloyu ortaya koyacağım. Tabu diye birşey yok. Böyle bu şekilde değerlendirmemek daha iyi olur. Daha değişik düşünen arkadaşlar, belki kendilerine göre gerekçeleri vardır, Sayın Akıncı'ya söyledikleri gibi, birtakım endişeleri olabilir polisin İçişlerine bağlanması ile ilgili. Ama bir daha başka esas ana neden var ortaya konan. O da şu : Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve genel olarak tüm adada, Kıbrıs Adasında henüz daha bir ateş-kes mevcuttur. Yani bir özel koşullar var. Ortaya konanı söylüyorum. Bu özel koşullar, yani ateş-kes koşulları içerisinde bir silâhlı gücün bir süre daha bir komutaya, bir komutanlığa bağlı olmasında gereklilik var yaklaşımı da var, ben bunu sadece ifade ederek şey yapayım, değerlendirmeleriniz açısından. Yani tabuya bağlamayalım, yani tabudur, konuşulmaz veya tartışılmaz diye bir gerekçe de budur. Onu ben sadece burada vurgulamış olayım.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) (Yerinden) - Bu konuda bir açıklama yapacağım ama.

TANER ETKİN (Devamla) - Peki, o hakkınız.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden) (Devamla) - Sadece bu konuda.

TANER ETKİN (Devamla) - Yani o hakkınız, tabii.

Şimdi efendim, ben arkadaşlarımızın Polis Örgütü ile ilgili gerek çalışmaları, gerek Bütçesinin içeriği hakkındaki eleştirilerini ve ortaya koydukları görüşleri dinledim. Ve ciddi bir şekilde dinledim. Benim gözlemim şudur. Arkadaşların ortaya koydukları görüşler de daha ziyade Polis Teşkilâtına yardımcı olma yaklaşımı var. Araç-gereç eksikliği olduğu gerçek. Kimse inkâr edemez. Kadrolarında eksiklik olduğu, o da bir gerçek. Onu da kimse inkâr edemez. Ama bir baktığınızda, 1994 yılı içerisinde, Ocak ayından bugüne kadar gelişimiz içerisinde, belirli oranda bu eksikliklerin giderilmeye çalışıldığı da görülmektedir. Kadro açısından 146 yeni polis eri yazılmıştır, bu da bir gerçektir. Bu polis erlerinin eğitimi sözkonusuydu. Hatta hizmet içi eğitim olarak da bana verilen raporlarda, elimde son raporlar da var, hizmet içi eğitimleri de devam etmektedir.

Teşkilât yasalarında değişiklik gerekir mi, gerekmez mi? Bana göre de gerekir, çünkü ne kadar hizmet içi eğitim olursa da, başlangıçtan polislik mesleğine intisap edecek, alınacak kişilerde belirli bir seviye aranması lâzımdır. Seviyesiz birşey var demiyorum o anlamda demiyorum. Ben, kültür açısından, yahut tahsil açısından belirli bir düzeye getirilmesi gerekir diyorum. Çünkü lisan bilmek kaçınılmazdır artık. Lisansı bilenin girmesi lâzım, polisliğe alınması lâzım. Ne kadar gayret ederseniz ediniz, belirli bir düzeyden sonra, özellikle lisan öğrenimini sağlamak, biraz güçtür bana göre de.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Siz de Sayın Bakan, ne kadar güzel konuşsanız da, belirli bir zaman diliminden sonra dikkatimizi de kaybediyoruz. Onun için devam edin.

TANER ETKİN (Devamla) - Onun için devam. Yani mal kararını buldu diyorsunuz Sayın Adaoğlu. Daha başlamadık.

Şimdi ben, birşeyi daha vurgulamak istiyorum. Polis Teşkilâtının, Polis Örgütünün çalışmaları, bu kadar eksik kadrosuna, bu kadar eksik araç-gerecine rağmen, hakikaten memnuniyetle bahsedeceğimiz bir düzeydedir başarısı.

Özellikle suçların, suçluların daha doğrusu yakalanması açısından da ben bir istatistik bir şey vereyim size, suçun sayısında da azalma olmuştur aslında, 1994'te, bir baktığımızda 94'e. 1991'de bir yılda 3626 cürüm olayı var. 1992'de 3174, 1993'te 2304, 1994'te, 30 Kasım 1994'e kadar 2056 suç işlenmiş, 1991'de bu 3626 suçun 2954'ü meydana çıkarılmış, 1992'de 3194 suçun 2348 faili meydana çıkarılmış, 1993'te 2304 suçun 1178 faili meydana çıkarılmış ve 30 Kasım 1994'e kadar 2056 suçun 1618 suçlusu meydana çıkarılmış. Bu da %78.69 oranında bir şey, en yüksek 1991'deydi %81.46 ile. Sonra 73, sonra 77, bu sene de %78 oranında failleri meçhul kalmayan suçlar olarak belirleyebiliriz, verilen istatistiğe göre. Bu da başarıyı gösteriyor ama biraz önce Sayın Akıncı'nın da ve arkadaşların da vurguladıkları gibi aslında suçu, kaynağında önlemek lâzım. Bu bir gerçek ve suçu kaynağında önleyebilmek için de polisimizin bu yönde çalışması gerekir. Bana verilen raporlarda bu yönde de çalışmaları var. Ülkeye giriş çıkışlarda daha sıkı bir denetim başlatılmıştır 1994 yılı içerisinde.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çoğunluk bakımından bundan sonra garanti edemem ha.

TANER ETKİN (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Adaoğlu, çok sabırsız oldunuz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Mal kararını buldu Taner Bey.

TANER ETKİN (Devamla) - Evet efendim, bir hususa daha dikkat çekmek istiyorum. Mehmet Emin Karagil'in söylediği bir şey var. Şimdi bakın bir şey söyleyeyim, Sayın Karagil, siz özellikle Girne'de itfaiyede bir olaydan bahsettiniz. Yani özel yahut inşaat işlerinde çalıştırılır

demiştiniz itfaiye erleri. Bunlar hakkında bir cevap vermiştım. İtfaiye erlerinin çalıştırıldığı doğrudur ama, polis inşaatlarında çalıştırılıyor demiştım. Bugün burda bu iddianızı yeniden tekrarladınız ama, genel olarak tekrarladınız. Özel işlerde de çalıştırıldıklarını vurguluyorsunuz. Polis işlerinde çalıştırılmaları özellikle itfaiye erlerinin normaldir çünkü yasalarında bu hak komutanlarına verilmektedir. Ama eğer özel işlerde çalıştırılırsa bu konuşan toplumda, artık konuşan bir halk var, rahatlıkla o cesareti bulması lâzım, bu işte çalıştırılanın bize ihbarda bulunulması lâzım veya birisi vasıtasıyla bulunur olması lâzım. Onun peşine de gideriz. Suçluların da gerekli cezaya çarptırılmasına da gerekli takibi yaparız. Ben bunu...

MEHMET EMİN KARAGİL (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bu güvenceyi yine...

TANER ETKİN (Devamla) - Almak için söylediniz, peki.

Efendim, arkadaşların söyledikleri doğru ama ortaya konan eleştiriler zaten Polis Teşkilâtının daha da geliştirilmesiyle ilgiliydi. Ben tekrar bir tek cümleyle bağlayayım, bu sene, 1994 yılı içerisinde eldeki imkânlarla gerek araç gereç, gerekse personel açısından bir şeyler yapılmaya çalışıldı. 1995 bütçesinde öngörülen tahsisatlar yeterlidir demiyoruz. Tabiidir ki onlarda da büyük eksiklikler var ama, genel ekonomik şartlarımız içerisinde de bir denge içerisinde gidilmesi gerekirdi. Herhalde Polis Genel Müdürlüğü Maliye Bakanlığımızla bir istişare ile tahmin ediyorum hazırladılar bu bütçeyi,

O dengeyi gözeterek hazırlamışlardır. Ümidimiz odur ki, daha da güzel ve daha da geniş olanaklarla Polis Teşkilâtımız, arzularımız seviyeye mutlaka gelecektir. Zaten şimdi tekrar vurgulayayım, bu kadar şeye göre, başarılıdır.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI ONUR BORMAN (Yerinden) - İhtiyaçlar sonsuzdur Sayın Bakan.

TANER ETKİN (Devamla) - İhtiyaçlar sonsuzdur, bitmez. O da bir gerçektir. Maliye Bakanımız vurguluyorlar. Ona da katılıyoruz.. Ama ihtiyaçlar sonsuzdur. Bu ihtiyaçları dile getirmek de, daha yüksek oranda ihtiyaçların giderilmesini sağlar diye düşünüyorum ve hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri;...

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan; bir bilgi vereceğim, kısa.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akıncı.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Bakanın, Polis Genel Müdürlüğü'nün İçişleri Bakanlığına bağlanmamasına ilişkin getirdiği gerekçe...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Argüman da de.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Gerekçe. Bir değerlendirme dedi, ama sadece onu söylüyor. Demek ki o, önemli bir değerlendirmedir ve temel gerekçelerden birini oluşturmaktadır. Ateş-kes koşulları var. Gerçek barış koşulları daha tam oluşmadığı için, böyle düşünenler...

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden) - Bir düşünce grubunun düşüncesi olarak.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Ama etkili bir düşünce grubu, ki bu gerçekleşemiyor.

Bugün saat 13.30'da BRT haberlerinde Gali'nin Raporu ile ilgili birşey dinledim ben. Bilmiyorum sizler dinlediniz mi? Dinlemeyenler, yarın gazetelerde mutlaka görecek. Gali, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Güvenlik Konseyine sunduğu raporda, ateş-kes koşulları var demiş Kıbrıs'ta diye, Gali'ye ateş püskürdük bugün BRT'de. Niçin barış koşulları vardır diye söylemedi, raporuna yazmadı diye bugün BRT'de, Devletimizin radyosundan ateş püskürdük...

BAŞBAKAN HAKKI ATUN (Yerinden) - Kim püskürdü?

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - E, şimdi bunun tam tersi hale geldi, bu çifte standart şeklinde bu şekilde yorumlanması nasıl olacak? Şimdi ben eminim...

TANER ETKİN (Yerinden) (Devamla) - Şimdi buna açıklık getirmemiz lâzım, bir söz daha isteyeceğiz.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Tabii, buyurun.

Bir Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri bundan sonra ateş-kes koşulları yazarken, Sayın İçişleri Bakanımızı referans gösterebilir artık. Bu, o demektir.

Dolayısıyla sayın arkadaşlar; bu konuları değerlendirirken, zannediyorum enine boyuna ve her yönü ile değerlendirmemiz lâzım. Bir gün öyle, bir gün böyle dersek, dünya önünde zannederim ki incandırıcılığımız kalmaz. O bakımdan, bizim başından beri iddiamız, Devletimizi yönetenlerin iddiası, biz 1974'ten bu yana, gerçek barışa ulaştık. Evet, ulaştık, doğrudur. Ama kalıcı bir barışa bir daha dinamitlenmeyecek olan bir barışa, ancak bu Adadaki tarafların karşılıklı saygı ve anlayış çerçevesinde

varacakları bir uzlaşma ile varılacak. Eğer uzlaşabilirlerse. Ancak uzlaşmamış olmaları ve bu şimdiki durumun devam edip gitmesini gerekçe göstererek, bizim sivil demokratik toplum olma özlemlerimizi ertelemememiz lâzım. Onları yakınlaştırmamız lâzımdır ve bu şekilde de çifte standartlı yaklaşımlara girmememiz gerekmektedir. Ben bu bilgiyi aktarmak istedim sadece. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akıncı.

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden) - Sayın Başkan; iki dakika, birşey söyleyeceğim.

BAŞKAN - Açıklama hakkı kullanacaksınız, değil mi?

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Akıncı'nın ortaya koyduğu bu son durumda, benim kısa birşey daha söylemem kaçınılmaz olmuştur.

Bir defa, şunu vurgulayalım. 1974 Barış Harekatından sonra, Kıbrıs'a hakikaten fiili barış gelmiştir. Bu fiili barışın geldiğini kimse inkâr edemez. Bir denge kurulmuştur. Fiili barış gelmiştir. Bu fiili barış, bir ateş-kesle sağlanmıştır ve bu ateş-kes, sağlanan bu ateş-kesle, aslında esas neden, Türkiye'nin Kıbrıs'ta gerçekleştirdiği Barış Harekatı ile sağladığı denge ile, güç dengesi ile fiili barış gelmiştir ve bu güç dengesi sayesinde ateş-kes de sağlanmıştır..

Buna kimsenin bir şey diyeceği yoktur. Genel Sekreter Sayın Gali'nin kastettiği hangi anlamdadır bilemiyorum, ben dinlemedim böyle bir haberi...

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) (Yerinden) - Yarın çıkacak gazetede.

TANER ETKİN (Devamla) - Dinlemediğim için onu da değerlendiririz ama, sizin söylediğiniz kadar değerlendirdiğimizde eğer bu anlamda söylememişse o zaman belki karşı çıkmıştır ama bilemiyorum.

Şimdi benim ortaya koyduğum düşünce, farklı düşünce fiili barış gelmiştir, aranan siyasi barıştır. Uluslararası alandaki barıştır ve görüşmeler bu amaca yöneliktir. Polis Teşkilâtının içişlerine bağlanması konusunda ortaya koyduğum görüş değerlendirilmesi için fiili barış sağlayan, Türkiye'nin uluslararası anlaşmalardan, Anavatanımız Türkiye'nin uluslararası anlaşmalardan doğan müdahale hakkını kullandıktan sonra getirdiği fiili barış, tabiidir ki bir de ateşkesle sonuçlanmıştır. Benim bu değerlendirmede, bu tablo içerisinde polisin içişlerine bağlanması tartışmalarının yapıldığı ortamda ortaya koyduğum görüş bir kesimin görüşü olarak ortaya koydum, yahut savunulan bir görüş olarak ortaya koyduğum tablo bu anlamdaki ateşkestir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri; Polis Genel Müdürlüğü Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; günlük program gereğince görüşmeler tamamlanmıştır. Program gereğince yarın Başkanlık sunuşlarından sonra program 05, Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesi, program 17, Kamu Hizmeti Komisyonu Bütçesi, Program 19 Savunma Bütçesi görüşülecektir. Birleşimi burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 20.50

DÖNEM : III

YIL : 2

CUMHURİYET MECLİSİ
GÜNDEMİ
19'uncu Birleşim
15 Aralık 1994, Perşembe
Saat: 10.00

GÜNDEM:

I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.

II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:

- 1995 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşülmesi:

- (1) Program 14; Mahkemeler Bütçesinin görüşülmesi;
- (2) Program 15; Hukuk Dairesi Bütçesinin görüşülmesi.
- (3) Program 04; Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı Bütçesinin görüşülmesi;
- (4) Program 18; Polis Genel Müdürlüğünün Bütçesinin görüşülmesi.